

1954年

10月

10月10日

ከፍል አንድ

፩

ቤተን የዝምታ ለዘቅት ውጦታል ። ከዚያ ዝምታ በዝምታ የሚመነጨው የሙዚቃ ቃና መጨረሻ የለውም ። ነፍስን በሀሴት ሊያወራጭ አለምሮን ኮርኩሮ ሀሳብን በስልት ሊያስደንስ ይችላል ።

ለበራ ወርጃ በዚያ መጨረሻ በሌሊው ዝምታ ተውጦ ሙሉ የሌሊት ልብሱን ለብሶ እንደልማዱ የጣት ጥፍሩን በጥርሱ እየከረከመ ወዲህና ወዲያ በመንጉራደድ ለገላው ያምቀው ውሀ ወደ ገንዳው እስኪወርድለት ድረስ የወትሮው ባልሆነ ትእግስት ይጠባበቃል ።

ደንበው እንፋሎት ብቻ ስለሚተፋ ወደገንዳው የሚወርደው ውሀ ዝናብ ዘንቦ ካባራ በኋላ ከሰንበሌጥ ላይ ኮለል ኮለል እያለ እንደሚወርድ ጠፈጠፍ ስልት እየጠበቀ አንድ ሊንድ ይንጠባጠባል ።

«ትኩስ የሀይወት ጠብታ፣ ትኩስ፣ ወፍራም የሀይወት ጠብታ» የሚል ሀሳብ ላንዳፍታ አለምሮው ውስጥ አንደ

መብረት ብለው ብሎ መልሶ ድርግም አለ = የአበራ አካል
 ካንድ ሀሳብ ወደሌላ ሀሳብ ስለሚጋልብ አንድ ነገር በተለይ
 ወሰደ እስከ መጨረሻው ድረስ ሲያስብበት አይቸልም =
 ለዚህ ነበር ባለቅኔ፤ ወይም ደራሲ፤ ወይም ሰአሊ የመ
 ሆነ ተስፋውን ውስጡ ቀብሮ ያስቀረው = ነፍሱ ግን
 ራሷን ካንድ ነገር ለመግለጥ ዘለአለም እንደዋተተች፤
 እንደቀተተች ትኖራለች = አእምሮው ወዲያና ወዲህ አንድ
 ሚዛክን ስለሚያውቅ አዘውትሮ፤ «ሀሳብ መጨረሻ የለ
 ውም፤ ቁም ነገሩ መኖር ነው፤ የኑሮን ጣእም ማወቅ፤
 ሀሳብ የፈጠረው ግብ ካልደረሰ ውጤቱ ያው ነው፤ የፊ
 ትና ብስጭት = አምን፤ ሌላ ምናልባት ይላል =

አንድ ትልቅ ወፍራም ጥቁር ዝንብ ከየት መጣ ሳይ
 ባል አንግዳ ቤት ገብቶ ጥዝዝ — እያለ አንዴ ከኮርኒሶ
 ጋር፤ አብዛኛውን ጊዜ ከመስኮቱ መስተዋት ጋር፤ አንድ
 ንዴ ደግሞ ከተንጠለጠሉት ባለአራት ጡት መብራቶች
 ጋር እየተጋጨ ከፍሱን ውጦት የነበረውን ከባድ ዝምታ
 ባንዳፍታ አደፈረሰው = የዝምታው መዘቃ ስልቱን አጣ =
 አበራ መንጉራይዱን ትቶ ዝንቡን ለመግደል ይሯሯ
 ጀመር = የጧት ካበርቱን አውልቆ፤ ዝንቡ መስኮትና ኮርኒሶ
 ላይ ሲያርፍ ለመግደል አንድ ሁለት ጊዜ ከሞከረ በኋላ
 ጥዝዝ ... እያለ ሂደ. መብራቱ ላይ በማረፉ የሚያደርገው
 ነገር ጠፍቶት ወደላይ እንጋጦ ለጥቂት ጊዜ ተመለከተውና
 ተስፋ እንደመቆረጥ ብሎ ራሱን ነቀነቀ = ጸሐህ !» እሱና
 ሂደ መስኮቱን ከፍቶ ይጠብቀው ጀመር = እሱም እንዳለ
 በው፤ ዝንቡም በበኩሉ ይጠብቅ የነበረውን መውጫ ቀጥቶ

ያገኘ ይመስል ጥዝዝ ... እያለ ሹልክ ብሎ ወጣ ። ከውጭ የሚመጣው ሁካታ ተወርውሮ ጀርባውን መታው ። የመኪና ጋጋታ ፤ ጡናዎባ ፤ የበሳች ጩኸትና የለዎች ደምጽ ባንድ ነት ሲሰማ የእግጉኤል ሆስፒታል አብዶች ተሰብስበው ያቋቋሙት የሙዚቃ ጓድ ይመስል ጀሮ ይጠልሃል ። ቶሎ መስኮቱን ዘጋ ። ጫኔ ግን መውጫ ቀዳዳ የለኝም ፤ አለ ዝንቡን አስታውሶ ።

አበራ ለጊዜው የሚኖርበት ሰፈር በየበአላቱ ቀን የበግ ገበያ ሆኖ ይውላል ። የሚኖረው በመስፍን ሀረር መንገድ ከሸላው በላይ ተሰፋዬ ቀጂላ ቤት ፊትለፊት ሲሆን ፤ ይሄኛው ቤት በአምስት አመት ውስጥ ዘጠነኛ ቤቱ መሆኑ ነው ። ከወንድሙ ምክር መሀል አበራ ልብ ውስጥ በመጠኑ የሚገባው የቤት መስራት ጉዳይ ነው ። አበራ ወርቁ ቤት አጠገብ ወይም ፊትለፊት የሚባልበት ጊዜ ይመጣ ይሆን ? ጊዜው ሩቅ መስሎ ታየው ።

ለመጀመሪያ ጊዜ በካራት እይን የቤቱን እቃ አንድ ባንድ ይመለከት ገባ ። ጡጭ የደመቀ የጸሀይ ብርሀን ቢኖርም የዝምታው አዘቅትና ጽላሎት በሰውር መንገድ ተዋህዶ የእንግዳ ቤቱን ብርሀን ደብብ አድርገውታል ። በብርሀን እይን የሚያምቀው የምግጣፉና የሶፋዎቹ ደማቅ ቀይ ቀለም እሁን የረጋ ደም መስጧል ። ወርቅማ ሆነው በጥቂር ጥላት ያጌጡት የመስኮት መጋረጃዎች በብርሀን ያላቸውን ደምቀት አጥተው ፈዝዘዋል ። ከውጭ ወደ ውስጥ ሲገቡ በስተቀኝ ካለው ግድግዳ ላይ የተሰቀለው በህብረ ቀለ ግት ስለቀለማት የተሰራው ስእል ብርሀን በማጣቱ የቅጂው ውበት ጠፍቷል ። ትኩር ብሎ ተመለከተው ። ፍዝዝ

ብሎ በተመሰጠ አእምሮ አየው ። ስለሱን ሳይሆን በሰላሳ
ውስጥ አልፎ የሚመለከተው ራሱን ነበር ። በከንቱ ያሳፈ
ፈውን ህይወቱን ነበር—ያሳፈውንና ወደፊትም ቢሆን ሲያ
ገኘው የሚችለው መስሎት የማይታየውን ህይወት ።
«ማን ነኝ ፣ ምንሰ ነኝ ፣ እቃ ። ለዚያውም ዋጋ የሌለው
የበሰበሰ እቃ ። እቃ ሆኜ እንድቀር ያደረገኝ ማንነው ፣
እኔው ራሴ ፣ ወይስ ያፈራኝ ሀብረተ ሰብ ፣ ወይስ አልፈው
የመጣሁት የትምህርት አቋም ፣ የምን የትምህርት አቋም ፣
የአቋሙ አላማስ ምን ይሆን ፣ ሳይ ሳዩን የሽምጥ ለማስጋሰብ ፣
ለምን አላማ ፣ የትምህርት አላማው እድንዳንዱ ሰው ራሱን ፣
ማንነቱን ፣ የተፈጥሮ ችሎታውን እንዲያውቅ ማድረግ
ነበር ። እኔ ግን ማንነኝ ፤» እያለ ፣ አይኖቼን ስለሱ ላይ
ተከሎ ሲያስብ ፍዝዝ ብሎ ቀርቶ ነበር ። ደንዝዞ ነበር ።

በስተግራ ያለው ግድግዳ ጽላሎቱን አሳርፎበት ተገ
ጣሎ የሚታየው ራዲዮ ግራም የሬዲዮ ሳጥን መስላል ።
ሱዛን ሮስ የተባለችው የሰላም ጓድ ልኡካን ባልደረባ ህይ
ወቱ ውስጥ በድንገት ሰጥቂት ወራት ባትገባ ኖሮ አበራ
ይህን ራዲዮ ግራም ለመግዛት ሀሳብ አልነበረውም ። ነገር
ግን ፣ ከገዛ ላይቀር የሚገዛው ነገር ሁሉ ከባድና ዋጋ ያለው
መሆን አለበት ። «የምቆጥለው ለነገ የሚሆነኝ መሆኑን
ወይም አለመሆኑን በርግጥ ስለማሳውቅ ለምን ርካሽ ነገር
እገዛለሁ ፣ በርግጥ የማውቀው ዛሬን ብቻ ነው ፤» በማለት
ሁሉ ጊዜ ውድ እቃዎችን ይገዛል ። ቢቱ ርካሽ እቃ አይ
ገኝም ።

ሱዛን ሮስ፤፤ብል፤ ያለውን ነገር የሚመርጡ ወንዶች
ደስ ይሉኛል ፤ ምክንያቱም ሰውድና ለከፍተኛ ነገሮች የሚ

ጣጣሩ ወንዶች ሲያጋጥሙኝ እኔ ስበራሴ ያለኝ አስተያየት ውህ እንዳገኘ ጸጊረዳ ይለመልማል፤ እያለች ደጋግማ ትነግረው ነበር። ሆኖም አልጋ ውስጥ ገብታ ያለሙዚቃ መንቀሳቀስ ፈጽሞ እንደማትችል አስታውሰሁ። ያለሙዚቃ ሰውነቷ አይቆይታም። ያለሙዚቃ ፍቅር ሰጥታ ፍቅር መውሰድ ጨርሶ አይሆንላትም። ከስንት ማግባባት በኋላ ቤቴ የወሰዳትን ወንድ አስቀድማ የምትሰጠው ምርጫ፤ ለሙዚቃ ስጦታና ፍቅር ልስጥህ፤ የሚል ነበር። ታዲያ፤ አበራ ቤቴ ባመጣት ምሽት እንደዚያ ያለውን ምርጫ ስታቀርብለት አላመናትም። ውርጭ ውስጥ እንዳ ደረብረች የሚቀዘቅዘውን ጭኗን እየደባበሰ፤ ረጅም ጠጉሯ ስር ውሎ እንደዝሆን ጥርስ የነጣውን ማጅራቷን እንዴ በጥፍፍ እየደባበሰ፤ እንዴ በጥርሱ እየነከሰ፤ ከንፈሯን አሁንም አሁንም እየሳመ፤ ካሁን አሁን ተሸነፈችልኝ በማለት ልኩ ድው ድው፤ የደም ስጦታ ትር ትር እያሉ ሲጠብቅ ከላዩዋ ላይ ገፍትራው ተነሳች።

የታጠፈውን ቀሚሷን እያስተካከለች፤ ለሙዚቃ ስጦታ ነው የምልህ! » አለችው በቁጣ ቃል፤ ሲቃ በያዘው ደምቸ። ጉንጮቿ ላይ የነበረው ደም ቁልቁል ወረደ። ባንዳፍታ ጸሀይ ያልነካው በሽተኛ ይመስል ገረጣች። ከፍቅ ሲመለከቱት ነጭ፤ ከቅርብ ሲያዩት ሽጮ የሚመ ስለውን ጥርሷን ታፋጭ ጀመር።

«ስለግዜሮ ብለሽ አሁን ሙዚቃ ምን ያደርግልሻል? ልባችንን እንድ ብናደርገው እኛው ራሳችን ውብ ሙዚቃ ልንፈጥር እንችላለን—የተፈጥሮ ጸንኪፍ እየረገገን » ይለውር ነህ፤ ለማየት አትችልም! » አለችው፤ በረጅሙ

ተገናኝ ለጅም ጠጉሯን በሁለት እጆቿ ጭምር አደርጋ
ይዛለች ። እጆቿ ላይ ያሉት የደም ስሮች እንደሸምጥ አጥር
ተገትረዋል ። እና ከቀሱት ትናንሽ ውብ አይኖቿ አንባ
እየፈለቀ የነፈጡትን ጉንጮቿን ያርሰው ነበር ።

«ምን? ስ»

«ያለሙዚቃ አይሆንልኝም ፣ ፍጹም አይሆንልኝም ፣
ፍቅሪን ለወንድ አሳልፈኩ መስጠቴ በፊት ነፍሴ ወደ ሙዚቃ
አለም መግባት አለባት ። ከዚያ በኋላ ነጻነት ይሰማኛል ።
ውስጤ እንደጽጌረኝ እምቡጥ ይከፈታል ፣ ለመስጠትም
ሆነ ለመቀበል ዝግጁ እሆናለሁ ።»

«እሱን ተይው ፣ ፍቅርሽን ለመስጠት ነፍሰሽን እስ
ቀድመሽ ለሙዚቃ መልወጥ የምትፈልገው ለጥቂሮች ብቻ
ነው? ወይስ ከብጢዎችሽም ጋር እንዲሁ ነሽ?»
«አበራ ፣ ለምን እንዲህ ትላለህ? ለቀለም ደንታ እንደሌለኝ
እዚህ መምጣቴ ሲያረጋግጥልህ አይችልም?»

አበራ ጊዜ አላጠፋም ። በሚቀጥለው ቀን ሂዶ ራዲዮ
ገራም ገዛ ። ከዚያ በኋላ ሱዳን የየሙዚቃውን ሰልጣ በግለት
በስሜት እስከተለየችው ቀን ድረስ ትጠብቅ ነበር ። ጸሀይ
እንዳየች የጽጌረኝ እምቡጥ ወከከ ፣ ትርክክ ትልለት ነበር ።

ከዚህ የርክ ፣ ከሱዳን ዘንድ ትናንት የደረሰው ካርድ
«መልካም ፋሲካ ፣ ሰኣር ወለላዬ ፣ የትም ብሆን አብረን
የሰማናቸው ጥሉም ሙዚቃዎች ትዝ ይሉኛል ። የማዘነው
አንተ ለጋብቻ ፍጹም ደንታ ስለሌለህና ብዙ ሙዚቃዎች
ችን አብረን ሳናጸምጥ በጥቂት ጊዜ ውስጥ በመለያየታችን
ነው ። ሆኖም ቅሬታ የለኝም ፣ እያንዳንዱ ደቂቁ ትዝ ትለ

መቀስ እንስቶ ካፍንግው ውስጥ እንደ ራዲዮ እንቲና ረዘም ብለው የወጡትን እንዳንድ ጠጉር ከርከም ሲያበቃ፤ እፋን በመክፈት ምላሱን ወደ ውስጥ ቀልሶ ፤ ተዋጊ በሬ ይመስል ያንገት ስሮቹ እስኪያብጡ ድረስ ወደታች አቀርቅሮ ፤ የታችኛዎቹ ጥርሶቹን ከውስጥ በኩል ሲጻራ ምን ያህል እንዳበለዛቸው ተመለከተ ። የዛገ ቆርቆሮ መስለዋል ። ሽንት እንዳሸተተ በግ ስስ ከንፈሮቹን ብልጥጥ አድርጎ ተመለከተ ። ጥርሶቹ እንደወተት ባይነጡም ጸላዩ ናቸው ።

ጢሙ አድጎ እንደሆነ ለማየት በሁለት እጆቹ ጉንጮቹን ከታች ወደላይ መላልሶ ደባበሰ ። ጢሙ አላደገም ። ጉንጮቹ እንደህጻን ልጅ ገላ ለስልሰዋል ። ብብቶቹ ውስጥና ጉያው መካከል ያለው ጠጉር ግን እንደባህታዊ ጠጉር አድጎ ተገማምዷል ። የእግሩ ጥፍሮች አደገው ገሚሶቹ ተጣጥፈው ገሚሶቹ ደግሞ ተሰባብረዋል ። ሱዛን የብብቱንና የጉያውን ጠጉርም ሆነ የእግር ጥፍሮቹን በየጊዜው ታስተካክልለት ነበር ። እርሱ ለራሱ ሲያደርግ የማይችለውን ስታደርግ ለት ልዩ ደስታ ይሰማት ነበር ።

«ወንዶችን ማሞላቀቅ ደስ ይለኛል ። እንዳንተ ያሉ የእግር ጥፍራቸውን መቁረጥና የብብት ጠጉራቸውን መላ ጩት የማይችሉ ሳንኝ ደግሞ የበለጠ ደስታ ይሰማኛል ወ የምትሰው ሁሉ ትዝ አለውና፤ «ምንነው አሁን በተገኘሽ!» ብሎ በመመኘት ገንዳው ውስጥ ገብቶ በጀርባው እንደ ልማዱ ተገጋለለ ።

የገንዳው ርዝመት ለአበሬ መካከርኛ ቁመት ይህን ያህል አስቸጋሪ ሁኖ አልተገኘም ። የሰፖርትን ነገር እርግፍ

አድርጎ የተወው ክሰባት አመት በፊት ካዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ኮሌጅ እንደወጣ ቢሆንም ፤ የትክክው ስሩት ፤ የወገቡ ቅጥንትና የዳሌው ስልክክ ማለት ከስፖርት አለም ተለይቶ የኖረ ሰው አያስመስሉትም ።

ሰውነቱን በሰንፍና ለማሸት ሲሞክር ደረቁ ላይ በቀኝ በኩል ያለውን ለሀያ አምስት አመታት አብሮት የኖረውን ትልቅ ጠባሳ ነካ ። ትርጉም ትዝ አለቸው ። በነፍሱ ትኖር ይገን ፤ ሞታ ግሆን ፤ አያውቅም ። የሚያውቀው እንደ ነገር ብቻ ነው ።

እድሜዋ ከእርሱ እድሜ ገፋ ያለ ነበር ። ፊቷ እንደ ወድቅት ጨለማ ጠቁሮ በወዝ የተንጨፈጨፈ ነበር ። ጠጉሯ አንጋ ባንድ የሚቆጠር ፤ ፍርጥምጥም ያለች ጉጭ ነበረች ። እናቱ ወይዘሮ ባፈና ሞልቶት ቡና ለመጠጣት የግል ሲኒአቸውን ይዘው መንደር ሲሄዱ ፤ ትርጉም አበራን ትጠራውና መደብ ላይ ተጋድማ ፤ «ና እንጣወትዎ» ትለው ነበር ።

«ምን አይነት ጨዋታ?»

«ና ምን ቸገረህ ፤ እኔ አሳይህለሁ ።»

ታጣውተዋለች። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ከጨዋታው የሚያገኘው ደስታ እየጣመው ስለሄደ የእናቱን ከቤት መውጣት በናፍቆት ይጠባበቅ ነበር ። እንዲያውም አንዳንዴ ትርጉም ሰራ ይዛ እላማውትህም ስትለው ምርር እያለ ያለቅሰ ነበር ። በተለይ ከባይበዳኝ ጋር ስትዳራ ያየ እንደሆነ ትንሿ ልቡ እርር ፤ ድብን ትል ነበር ። ቆየት ብለው እሱን አሰወጥተው ዐር ሲዘጉበትማ አይጣል — ትርጉሙን ለይቶ የማያውቀው

ሰሜት በሰራ አካላት እየተሰራጨ ያብክነክነው ነበር...
ያብሰሰሰው ነበር ።

ታዲያ አንድ ቀን ጧት እናቱ ቡና ለመጣት ከቤት
እንደ ወጡ አበራና ትርጉም መደብ ላይ ወጥተው ጨዋታ
ቸውን ቀጠሉ ። ወይዘሮ ባረና አንዴ ከቤት ከወጡ
በየቤቱ ቡና አክትመው ቤት አስኪመለሱ ድረስ ጥላው
ቤት ስር ከትት እንደሚል ያውቃሉ ። ነገር ግን ስን ተነሳ
ለካ ስኒአቸውን ረስተው ሂደው ኖሮ ወዲያው ተመልሰው
መጥተው የእጥረ ገቢውን በር «ትርጉም» ትርጉም እያሉ
ሲያንኳኩ ትርጉም ደንግግ አንዴ ከላዪላ ላይ ስትወረው
ረው ጊዜ ሽንኩርት ለመክተፍ ያስቀመጠችው ቢላዋ ላይ
ሂዶ በደረቱ ወደቀ ። ጠባላው አብሮት ይኖራል—ግሰታ
ወሻ ሆኖ ። አሁን የት ትሆን ?

የትርጉም ትዝታና የውሀው ሙቀት ሰውነቱን አዝና
ንቶት ኖሮ ፍትወት አደረበት ። አበራ አንድ ሰሜት ካረ
በት ያንን ሰሜት ሳያረካ ለመቆየት አይችልም... ከዚያ በኋላ
ራሱን እየጠላ አይኖቹን ከድኖ ከሀሲናው ጋር ሲሟገት
የመታጠበያው ቤት በር ተንኳኳ ።

«ግንነው !» ሲል ጠየቀ ፤ በጉረና ድምጽ ። አድርበት
የነበረው ምትሀት ከመቅጽበት አለፈ ። በፍትወት ሰሜት
አብጦ የነበረው ሰውነቱ ባንዳፍታ ሙሽሽ አለ ።

«ከአቀባቶችህ አንዱ መስዌህ ደነገጥክ እንደገና ሲል
ውጭ የቆመው ሰው መልሶ ጠየቀው ። ከፍ ዝቅም ላይል
አንድ እቅጣጣ ይዞ የሚሂድ ፤ ለአበራ ጆሮ እንግዳ ያልሆነ
ወፍራም ድምጽ ነበር ።

ጭላ፡ ለገጥ ነህ፤ ከእቋባቶች አውን ለገደ ብትገኝ ከሰ ማይ ለገደወረደችላኝ መና እቆጥራት ነበር፤ ሸረ ለመሆኑ ትናንት ማታ ምን ጉድጓድ ውጦህ ነበር፤ ገንዳው ውስጥ ያለው ውሀ ይንቦራጩታል ። ለበራ ቶሎ ለመውጣት የተ ጣደፈ ይመስላል ።

ጭላውጥ ያህል ትናንት ከሸርመጣ ጋር ለላደርኩም ፤ ጠረፍቸው እየሰለጠኝ ሄዷል ። ካንዲት የጣሊያን ገረድ ጋር ነበር ያደርኩት ። ይግረምህና የፍትር መያ ባለቅኔ ናት ለማለት ይቻላል ፤ ለሰ ሀይለማርያም ካሳ በተለመደው ግልጽ ለገደበኩ ። ስለራሱ የሚደብቀው ነገር የለም ። ስለሰው ሲናገርም ፊትለፊት ነው ። ታዲያ የሚያውቁት ሊትዮጵያውያን ከሩት ይሸሹታል ። ሌሎች ባጋጣሚ ምክንያት የተዋወቁት ደግሞ ይህ ሰው እብድ ነው ለገደ ፤ በማለት ይዘባበቱበታል ። ከቂል የሚቆጥሩትም ሌሎች ጥቂቶች ናቸው ሀይለማርያም ግልጽ ሰው መሆኑን በግወት የሚያደንቁት ።

ለበራ ከውስጥ ገላውን የሚታጠብበትን ውሀ እያንበራጩት ፤ ጭላው ብለህ ገረድ ተራ ገባህ፤ ሲል ተሳስቶ ቢት ። ጭላው ህልያ ባይታዘልበት ኖሮ አንድ ወንድ ካንዲት እመቤት ሆነ ከደንገጡር የሚያገኘው ደስታ ልዩነት ባልኖረው ነበር ፤ የሚለውን ለባባል አታውቅም ፤ ለማንኛውም ነገር በገንዘብ ለላመጣላትም ፤ የመጣችው ለመደሰትና ለማስደሰት ብቻ ነበር ። አልቻልኳትም ። ድካምና እንቅልፍ ተደምረው ስለተሸነፍኩ ይቅርታ እንድታደርግልኝ ለመገኘት ። እየተንሰረሰረች ስታለትስ አደረች ። ጭት ስትሄድ ምን አለችኝ መሰለህ፤

«ምን አለችህ?»

«በሰብስ የወንድ አልማ ብላኝ ወጣች ። ሁለተኛ የምት መጣ አይመስለኝም ። ሴት አውላ ባለመሆኔ አዝናላሁ ። ሆኖም ወርቅ ነበረች ።»

«አንተን የሚያጋጥሙህ ሁሉ ወርቅ ናቸው ። ለምን ማእድን ሚኒስቴር ስራ አትጠይቅም? ብዙ ወርቅ ታስገኝላቸው ነበር ።» በማለት አፈዘበት ። ህይለማርያም አብሮ ያደራትን ሴት ሁሉ «ወርቅ ነበረች» እያለ ማሞገስ ያዘወትራል ። «ቃላትን የሚጠመዝዙ ሰዎች እንደሚያስጠሉኝ ነግሪህ ነበር፤ የአእምሮ መሀንነት ምልክት ነው ። እንግዳ ቤት እጠብቅ ሀላሁ ።» ብሎት ሂደ ። ከላይ ከባድ ጭነት የተሸከመ ሰው ይመስል ህይለማርያም ሲሂድ በተረከዙ መሬቱን ይሞርዳል ። በዚህ የተነሳ ሙሉ ተረከዝ ያለው አንድም ማማ የለውም ። የሚያደርጋቸው ማማዎች ሁሉ ከጳላ ስለሚንጋደዱ ባንድ በኩል ጥርሱ የረገፈበት ሰካራም ሰው ይመስላሉ ። አበራ ህይለማርያምን አንድ ነገር ለምኖት አልፈጽምም ብሎት ሲያስቸግረው፤ «እንግዲህ እንደማማህ መጣመም አትጀምር» ይለዋል ።

ህይለማርያም ብርሀን የሌለበት ቤት ደስ ስለማይለው እንግዳ ቤት ውስጥ የነበሩትን መብራቶች ሁሉ አብርቷል ። ግድግዳው ላይ ያለው ስእልም ሆነ ምንጣፉ፤ ሶፋዎቹና የመ መብራቶቹ የእርሱንም ሁኔታ ጭምር አጉልተው ያሳያሉ ።

ጽልመት የመሰለው ጠገሩ አድጎ ጉፍሯል ፤ የሶስት ወይም የአራት ቀን እድሜ ያለው ጢሙ ጉንሬቶና እራት

ማለዝን አገሩ ላይ ሲታይ አጥንት ላይ የሚተራመስ ጉንዳን ይመስላል ። ጠይም ፊቱ ላይ ስጋ እይታይም ። ጉንጮቹ ላይ ያሉት ለጥንቶች እንደ አለት ቆመው ሰው ላይ ያፈጣሉ ።

ድፍጥጥ ብሎ ወርዶ ቀዳዳዎቹ ሰፋፊ የሆኑትን አፍንጫውን እንደወናፍ ከፍ ዝቅ እያደረገ 1 ወፍራም ከን ፈሮቹን ገጥሞ 1 ከሚንበብ ብዛት የተነሳ ደካካመው የቀሉትን መካከለኛ አይኖቹን ውልብ ውልብ እያደረገ ያነብባል ። መጽሀፍ ከእጁ ወይም ከኪሱ አይገኝም ማለት ዘበት ነው ። ከመጽሀፍ ጋር አብሮ ውሎ አድሮ አብሮ ከእንቅልፉ ይነሳል ።

የተጋጠሙትን ከጋፈሮቹን ላንዳፍታ የሚያላቅቃቸው ሲጃራ ሲምግ ብቻ ነው ። ካፍንጫው እየተዘመለመለ የሚወጣው ጢስ መሬት ይዞ የሚሳብ የክረምት ጉም ይመስላል ። በቀኝ እጁ መጽሀፍ ይዞ እንደሆነ 1 ከግራ እጁ የተቀጣጠለ ሲጃራ ይታጣል ብሎ የሚወራረድ የለም ። «የተቀጣጠለ ሲጃራ 1 የተዘረጋ መጽሀፍና እንደ ብርጭቆ ውስኪ የልብ ዳደኞቹ ናቸው 1 ከነርሱ ጋር ሰሆን እዝናናለሁ 1» ይላል አዘውትሮ ። ሶስቱንም ይዟል ። ተዝናንቷል ።

የሚያነብበው ጉር ሺዳል ስለቁሳር ጁሊያን የጸፈውን ታሪካዊ ልብ ወለድ መጽሀፍ ነው ። መጽሀፉን አንብቦ ለመጨረስ ምንም እልቀረውም ። ከመጽሀፉ ላይ ቀና አለ ። አንገቱ ረጅም ነው ። ማንቁርቱ ብርከማ መሰላ ትታያለች ። በረጅሙ ተነፈሰና አልቃ ጣቱን ለማቃጠል የደረሰችውን ሲጃራ ልምጥጥ አድርጎ ከሳባት በኋላ መኮስተሪያው ላይ አወደማት ። የደካካሙትን አይኖቹን አምሀበ አልቦ ላይ አሳርፎ 1 «ጁሊያን ከርስቲያንነትን ከአለም ገጽ አጥፍቶ

የግሪኮችንና የሮማውያንን በብዙሀን አግልክት ላይ የተመሰረተ ስልጣኔ እንደገና ለማጽደቅ ያደረገው ታላቅ ጥረት ቢሳካለት ኖሮ — » በማለት ሰፊ የህሳብ ጉዳና ከመጀመሩ፣ ከውጭ ወደ እንግዳ ቤት የሚያስገባው በር ተንኳኳ ፡ ሀይለማርያም የሚጠላው ነገር ቢኖር ሀሳቡን የሚገታ ደን ቃራ ሲመጣበት በመሆኑ የአበራ ታላቅ ወንድም፣ እቶ አባት ወርቁ ሲገቡ በረገግታ አልተቀበላቸውም ፡

«አበራ የለም እንዴት» ብለው ኮሰተር ባለ ድምጽ ጠየቁት ፡ ጉሪጥ አይኖቻቸው ያረታት በውስኪው ብርጭቆ ላይ ነው ፡ እድሜ ባያበልጣቸውና ትንድቦቻቸው ባይረገፉ አይኖቻቸው የአበራን ውብ አይኖች ይመስላሉ ፡ የኦሮ ትግል ባያከሰላቸው እንደ ወንድማቸው የቀይ ላግ ኖቸው ፡ ከቦርግቸው ይህን ወይም ካለባበላቸው አጭር መስለው ይታያሉ ፡ የለበሱት ከታች ካኪ ሱሪ፣ ከላይ ጥቁር የሱፍ ኮት ነው ፡ በዚያ ላይ ቀጭን በጥቁር ጥለት የታወረች ኩታ ይርበዋል ፡ ነጭ ኩታዋና ጥቁር ጥለብ ፣ ሽቦት ጣል ጣል ካለበት ጠጉራቸው ጋር ባንድነት ሲታዩ እንደ አይነት ሀብረቀለም ይፈጥራሉ ፡ ፈታቸው ላይ ጉልተው በሚታዩት መስመሮች ላይ ከእድሜ የቀሰሙት እውቀት ተጽፎ ይነበባል ፤ እንደ አበራ ፊት ወጣትነት ብቻ ያበበበት ባዶ ፊት አይደለም ፡ እነዚያ መስመሮችና እነዚያ እሳታቸው ጠናቶ ረመጣቸው ብቻ የቀረው አይኖች ስላሳለፉት ደስታዎ ሆነ ሀዘን በዝምታ ያንጉራጉራሉ ፡

ሀይለማርያም ትኩር ብሎ ፊትሰፈት ሰው የመመልከት ልግድ አለው ፡ ሰው ፊት ላይ ብልጭ ድርግም የሚለው

ፈገገታ፤ ከውስጥ መንግሥት ወጥቶ የሚነበበው ሀዘንና ደስታ፤
 ዘመን እያለፈ ሲሄድ ተጽፈው የሚተሩት መስመሮች እንደ
 ጥሩ መጽሀፍ ያሰደስቱታል። እንዳንድ ጊዜ የሰዎችን ፊት
 ትኩር ብሎ በተመሰጠ አእምሮ ሲመለከት የሚሉትን
 ሳይሰማ የሚቀርበት ጊዜ አለ። ባገኙት ቁጥር በቁጣ ደማ
 ቸው የሚለወጥበት ምክንያት ሲገባው አልቻለም።

አቶ አባተ፤ «እበራ የለም እንዴ?» ብለው ሲጠይቁት
 በሙሉ ልቡ አልሰማቸውም ነበር። እበራ መታጠቢያ
 ቤት መሆኑን ነገራቸውና ውስኪ ቀድቶ ሰጣቸው። ኩታ
 ቸውን ትከሻቸው ላይ አስተካክለው ተዘናገተው ተቀመጡ።

ዝምታ ቤቱን ዋጠው። የአቶ አባተ ዝምታ ይሁን
 ወይም የአየሩ ትዝታዜ፤ ሀይለማርያም ብርድ ተሰጣው።
 ረጃጅም ትልጥሞቹን ሰብስቦ እንደ ገበሬ ዝንጀሮ እጆች
 ከጉልበት በታች የሚውሉትን እጆቹን አጣምሮ ቁጭ ካለ
 በት ሰፋ ላይ ተመቻችቶ ተቀመጠ። ሀይለማርያም የሚለ
 ውን ነገር ለመፈለግ የአእምሮውን ጓዳ ሲፈትሽ፤ አቶ
 አባተ ውስኪያቸውን ፋት ብለው ካጣጣሙ በኋላ ቀድ
 መውት፤ «ከእበራ ጋር ከተዋወቃችሁ ሰንት ዘመን ይሆ
 ናል?» ብለው ጉሪጥ አይናቸውን ጣራው ላይ አሳር
 ፈው ኮስተር ባለ ድምጽ ጠየቁት።

ዱብ እሳ ነበር። ለምን ይህን ጥያቄ እንዳቀረቡለት፤
 ወይም ጥያቄው ምን አትጣጣ እንደሚይዝ ባይገባውም፤
 ዘመኑን ለማስታወስ ሲያሰላሰል፤ እበራ ከዚህ ቀደም፤ «ወን
 ድሜ በኔና ባንተ ጓደኝነት በጣም ይቀናል፤ አጥፈዋል እንተ
 ነህ ብሎ ስለሚያምን ሁለተኛ አንተን እንዳላይህ ባገኘኝ
 ቁጥር ይመክረኛል፤» ብሎ የነገረው ትዝ አለው። ጠይም፤

ረጅም ፊት ላይ ፈገግታ ብለንት ስለ «አምስቱንም ጣፋጅን የጉፈረ ጠጉፋ ውስጥ ከትት ወደኋላ ካበጠረ በኋላ ሲጸራ እውጥት አቀጣጠለ » ጉሮሮውን አሳላፍ ፤ «በግምት ሆነ አመት ይሆናል ፤» አላቸው ።

ግምቱ ትክክል ነበር ። በአስፋው ወሰን ትምህርት ቤት ለአምስት አመት ፤ በጂኒራል ዊንጌት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ለአራት አመት ፤ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ኮሌጅ እንደገና ለአራት አመት ፤ በካሊፎርኒያ ዩኒቨርሲቲ ለሁለት አመት አብረው ቆይተዋል ። ይህን ዘመን ሁሉ ከፍል ጉን ለጉን ነበር የሚቀመጡት ፤ የሚያጠኑት ጣንድ ላይ ነበር ። የሚበሉትና የሚውሉት አብረው ነበር ። በዚህ የተነሳ እንዲያመጣትን ወዳጅ ሌላው ሲወስድ «አንተ ሌባ» ከመባባል በስተቀር መቀያየምና ቂም መያዝ በመካከላቸው ተፈጥሮ አያውቅም ። በተለይ አሚሪካን ሀገር ካሊፎርኒያ በነበሩበት ወቅት አባራ ለራሱ እንደምንም አግባብቶ ያመጣትን ቤት አሳልፎ ለሀይለማርያም ይሰጥ ነበር ፤ ምክንያቱም ሀይለማርያም ሴቶችን የሚያግባባበት ዘዴ የለውም ። ከነሱ ጋር ሲሆን ምላሱ ይተሳሰርና የሚያደርገው ነገር መላ ቅጡ ይጠፋዋል ።

ሳክራሚንቶ ከምትባል ከተማ ሂደው ካንዲት ጥቁር አሚሪካን ጋር ያሳለፉትን ሌሊት እንኳን ሳይቀር አስታውሰው ። ጊዜው ደግሞ እንዴት ይከንፋል ፤ ሁለቱም በፖለቲካ ትምህርት ተመርተው ከሚሪካ ሀገር ከተመለሱ እንኳን አምስት አመት አልፏቸዋል ።

ሀይለማርያም ፤ እሱ አባቱን ከመቃቸው ብዙ ዘመን ሆኖታል ። አስፋው ወሰን ትምህርት ቤትም ፤ ጂኒራል

ዊንጌትም ፤ ዩኒቨርሲቲ ኮሌጅም በነበረበት ዘመን ከአብራ-
ጋር እየተመላለሰ ብዙ ጊዜ ቤታቸው ተጋብዟል ። ቤታ-
ቸው በሄደ ቁጥር አዲስ ሚስት አግብተው ስለሚቆዩት
ይገርመው ነበር ። እንደሰማው ከሆነ ካባታቸው የወረ-
ሱትን ርስት ሸጠው የጨረሱት ለጥሎስና ለደግሰ ነው ።
ካለልጃገረድ ደግሞ አያገቡም ። የእርጅናቸውን መጠን
የሚለኩበት ዘዴ ሳይሆን አይቀርም ።

«ታዲያ ጓደኝነት ለመቼ ነው? ሌላው ቀርቶ ራሱን
እንዲችል በምክር ብትረዳው ምናለበት? ስምንት መቶ
ብር ደሞዝ እየበላ የሚኖረው በኪራይ ቤት ነው ። እኔ
ቤት ሰርቼ ራሴን ችዬ የምኖረው በሁለት መቶ ብር ደሞዝ
ነው ። በዚሁ አቅም ወላጅ እናታችንን የምረዳው እኔ ነኝ ፤
አበራ እንደሆን ዞር ብሎ እንኳን አያያትም ። ይህ እንኳን
ቀርቶ ራሱን ቢችልና ሰው ቢሆን ግድ የለኝም ... ችኩል
ነው ፤ በጣም ችኩል ነው ። ካንድ ሰራ ላይ አይረጋም ፤
ምክር ሲሰጡት እሺ ብሎ አይቀበልም ፤ በችሎታው የማ
ያደንቀው የለም ። ያጣው ትእግስት ብቻ ነው ። ትእግስት
ይኑርህ ብዬ ብመክረው ምን እንዳለኝ ታውቃለህ?
«ምን አለዎት? »

«ትእግስት ይኑርህ ብሎ ምክር አይገባኝም ፤ የረጋ ውሃ
ይግማል ፤ ይበሰብሳል ፤» ብሎኝ ተቆጥቶ ሄደ ። ትእግስት
ቢኖረው የቀሩት ጓደኞቹ በእድገት መቼ አልፈውት ይሄዱ
ነበር ። ስንቶቹ ቅርስ አኑረው ፤ ሚስት አግብተው ፤ ልጅ
ወልደው ፤ ዘመዶቻቸውን እየረዱ ፤ ባመት በአል እየጠ
የቁ ፤ በወላጅና በዘመድ ምርቃት እየለመለሙ ይኖራሉ ።

እነሱን ሳይ እቅናለሁ ። ብትመክረው ምናለበት? ። በግ
ለት ራሳቸውን በሀይን ነትንቀው በረጅሙ ተነፈሱ ።

ሀይለማርያም ፈገግ ብሎ ባፍንጣው የሲጃራ ጢስ
ይዋለቀቀ፤ «ከወንድም ምክር ሌላ ምን የተሻለ ነገር ይመጣል
ብለው ነው? ። አላቸው ። የተናገረውን በጥብቅ ያሰበበት
አይመስልም ። እቶ አባተ የሚሉትን በግማሽ ልቡ ነበር
የሚያዳምጠው ። ሙሉ ልቡ ያረፈው ፈታቸው ሳይ በሚመ
ላለፍት ሰሜቶች ሳይ ነበር ።

«ካንድ ማህጸን የወጣን አይመስለኝም ፤ እያውቀኝም ፤
አላውቀውም ። ካንድ ማህጸን እንዳልወጣን ሰዎች ተራረ
ቀናል ። በመካከላችን የተፈጠረው ጋኔን ምን እንደሆነ እይ
ገባኝም ። አባታችን ሲሞቱ የተውልንን መሬት ጠላት
እንዳይቀማን ጧት ማታ እየተሟገትኩና ሲቸግረው ፤ ያበቃ
አጥንት እየወቀሰኝ ፤ ያባቱ ሎሌዎች እየታዘቡኝ ፤ መሬቱን
ቆርጪ እየሸጥኩ ያስተማርኩት እኔ ነበርኩ ። ወንድምነቴን
ቢንቅ እንዴት የዋልኩለትን ውለታ ሊረሳ ይችላል? ለዚህ
ያደረሰው ማን ሆነና ነው? ይህም ይቅር ፤ ለሱ ይብላኝ
እንጂ የኔን ውለታና ልቀት እግዚር ይቆጥርልኛል ። የጣዘ
ነው የወላድ መሀን ለሆነችው እናቱ ነው ፤ እሱና ሲያበቁ ፤
በመጨረሻ ከውስጥ በፈለቀ ወፍራም ድምጽ ፤ «እኔም ብሆን
እግዚር ለወንድምና ለልጅ አላደለኝም ፤ ወንድሜም ልጄም
እሱ ነበር ። ፈጣሪዬን ምን እንደበደልኩት አላውቅም ፤
ሀይማኖቴን ጠብቄ ጧት ማታ እግልጽዋለሁ ፤ መሀን እድ
ርት እንዴት በዚህ ላይ የወንድም ባኝ ይሰጠኛል? ። በግለት
ጸፍርሰው ደም በለበሱት አይናቸው ሀይለማርያምን
ለመጀመሪያ ጊዜ ትኩር ብለው ተመለከቱት ። አይናቸው

ተጋው ፡ ቀጠሉና ፡ ጸክረ ይልቅ አንተ ስለምትቀርበው ብትመክረው ጥሩ ነበር ፡ ከኔ ወንድምነት ያንተ ጓደኝ ነት እንደሚበልጥበት አውቃለሁ — መቼስ ምን ይሆናል ፡ ትዳር ቢይዝ ሰው ይሆን ነበር ፤ ችኩልነቱም ምናልባት ሳይቀዘቅዝ እይቀርም ፡ ሰኔም ቢሆን በሱ እማካይነት ያበቁ ዝርያ መቀጠሉን አይቼ ብሞት ትንሽ ነገር አይደለም ፤ አሉት ፡

ሀይለማርያም እንደልማዱ አምስት ጣቱን የጉፈረው ጠጥሩ ውስጥ ጨምሮ ትንሽ ካሰበ በኋላ ፤ «አንድ ሰው ራሱን ችሎ ወገኖቹን ለመርዳት አስቀድሞ ማንነቱን ማወቅ አለበት ፡ ማንነቱን ፍልጋ ላይ ያለ ሰው ራሱን ወዳድ መስሎ ሊቃይ ይችላል ፡ ይህም በመሆኑ ለራሱም ደስታ አጥቶ ፤ የሰጋ ዘመዶቹንም ያበሳጫል ፡ እንዲህ ያለው ሰው ማንነቱን አውቆ የተቀሰቀሰው መንፈሱ እስኪረጋጋ ድረስ ቢተውት የተሻለ ሳይሆን እይቀርም ፡ አጉል ምክር ከሰድብ ይቆጥረዋልና ... » በማለት የጀመረውን ሀሳብ በመጠኑ ገልጾ ዝርዝር ጉዳይ ውስጥ ሊገባ ሲቃጣ ፤ አቶ አባተ አቋረጡትና ፤ «የምትለው ነገር አይገባኝም ፡ ማንነቱን እንዴት እያውቅም ፤ የጀግናው የፊታውራሪ ወርቁ ባንት ይርጉ ልጅ ነው ፡ ዘራቸው እንደወርቅ የጠራ ፤ በለጋስነታቸውና በሀይማኖታቸው ጽኑነት ሀገር ያወቃቸው ታላቅ ሰው ነበሩ ፡ ማንነቱን እያውቅም ብሎ ነገር አይገባኝም ፡ ማንነታቸው ጠፍቶ እንዳይቀርቡ ነው ትዳር ይዞ ፍሬ እንዲያገኝ የምጥረው ፡ በወንድሜና በኔ መሀል የተፈጠረው ጋኔን እንዲያውም አንተ ሳትሆን አትቀርም ፤ » በማለት ፊታቸው ላይ የተጻፉት መስመሮች ነፍስ ዘርተው መደ

ንፋት እንደጀመሩ፤ አበራ በቀኝ እጁ ጠጉሩን ወደ ጎሳ
እየዳመጠ መጣ ። ነጭ ሸሚዝና የሚያብላጩልኳ ጥቁር
ሱሪ ለብሷል ። ቀይ ሆኖ ጥቁር፤ ከብ ነጥቦች ጣል ጣል
ያሉበት፤ ገና ያልታሰረ ክራሻት ትከሻው ላይ ይታያል ።

አቶ አባተ ከተቀመጡበት ሶፋ ላይ ሆነው በንዴት
እየተንቆራጠጡ ደጋግመው፤ «ወቸ ጉድ! እረ የፈረሰኛው
ጊዮርጊስ ያለህ! ጀሮ ምን ያስማል! ወቸ ጉድ! አጉል
ምክር ከስድብ ይቆጠራል ይበለኝ!» እያሉ ሲያጉረመርሙ፤
አበራና ሀይለማርያም ተያይተው ፈገግታ ተለዋወጡ ።

ሁለቱ ስለሱ ያወሩ እንደነበረ አበራ ገብተታል ።
ስለምን ያወሩ እንደነበረም ባይሰማቸውም ያውቃል ። አቶ
አባተ አበራን የሚያውቅ ሰው ባገኙ ቁጥር ለወንድማቸው
የዋሉለትን ውለታ አንድ ባንድ ከዘረዘሩ በኋላ እግረ መንገዳቸውን
መሀንነታቸውን ገልጸው ምክሩልኝ ሳይሉ አያልፉም ።

እድሜአቸው ከሀምሳ አመት በላይ ይሆናል ። ልጅ
ወልደው ለመሳምና ያባታቸው ዝርያ እንዲቀጥል ለማድ
ረግ የነበራቸው ተስፋ አመት አልፎ ዘመን ሲተካ እየሞተ
ስለሚሄድ፤ ከሶስት አመታት በፊት ጀምረው ሙሉ ተስፋ
ቸውን የጣሉት በአበራ ላይ ነው ። የአበራ ግድየለሽነት
ናላቸውን ከማስከሩም በላይ ከጊዜ ወደ ጊዜ እንደልክፍት
እየሆነባቸው ይሄዳል፤ መንፈሳቸው ይረበሻል፤ ከመሬት
ተነስተው ቁጡ ይሆናሉ ። ፋታ የሚያገኙት የመጠጥ
ብርጭቅ ሲጨብጡ ብቻ ስለሆነ ዘወትር ሳይጠጡ ቤት
አይገቡም ።

አበራ የወንድሙን ብርጭቅ ሞላና ሰራሱም ውስኪ
ቀድቶ ሲሸራውን አቀጣጥሎ ቁጭ አለ ። ሀይለማርያም

ከትከሻው ላይ ከባድ ጭነት የወረደለት ሰው ይመስል በረጅሙ ተንፍሶ ተዝናና ። አቶ አባተ ለወንድማቸው ሊነግሩት የፈለጉት ነገር እንዳለ ስለገባው ልሂድ ልቆይ እያለ ከራሱ ጋር ሲሟገት፤ አቶ አባተ ወደ አበራ ዞረው፤ «የመጣሁት ነገ ፋሲካ መሆኑን ላስታውሰህ ነበር ፤ እናንተ እንደሆን ረስታችሁታል ። ቤተ ክርስቲያን ፤ ጾም ፤ ጸሎት ፤ ንስህ የሚባል ነገር በናንተ ዘንድ ቀርቷል ። ዘመድ መጠየቅና ምክር መስማት ነውራችሁ ነው ። ይህ ሁሉ ግዝት ነው ። ከምን ላይ እንደበቀላችሁ እግዚር ይወቅ ፤ ልባችሁን የሞላው ትእቢት ብቻ ነው ... አዩ ትምህርት ፤ አዩ የኛ አዋቂዎች ፤ » ብለው ስሜታቸው እየገነፈለ ሂዶ ሰድብ ላይ ከመድረሳቸው በፊት ፤ አበራ አቋረጣቸውና ፤ «ነገ ፋሲካ መሆኑን አውቃለሁ ። እናታችንን እንድንጠይቅ ከፈለግህ ነገ በሰባት ሰአት መጥቼ ልውሰድህ ፤ » አላቸው ።

«በፋሲካ እለት እናት ቤት እንዴት ባዶ እጅ ይኬዳል ? እኔ በግ አሰናድቻለሁ ፤ » አሉት ።

«እኔም በግ እንዳልወሰድላት የበግ ሳት አገላብጧ መግዛት አልችልም ። ነጋዴዎቼም ቢሆኑ ገና ሲያዩኝ በዋጋ ይሸቅ ቡኛል ። መጠጥ እወስድላታለሁ ፤ » ከማለቱ አምና እንደየበግ ነጋዴ እንዴት እንዳበላጩት ትዝ አለው ።

«ይህ በግ ዋጋው ስንት ነው?»

«ህምግ ብር»

«ይሄኛውስ?»

«ሰድሳ ብር ።»

«ልየነታቸው ከምን ላይ ነው?»

ገጽ 1 ሕድግ ፩ ላገገር

«መግነታቸው ላይ»

«ቀልጹን ተወውና እርግጡን ተናገር»

«ከሰድስት ባውገድ አይነቅስም»

«አንዴ ! ምን መጣ ?»

«ፋሲካ»

«በዛሬ እለት በሬ መግዛት አይቀልም እንዴ ?»

«ታዲያ በግ ተራ ለምን መጡ !»

ከዚያ ሁሉ ጣጣና የራስ ምታት በኋላ የተገዛው በግ ዳለቻ ባለመሆኑ በሬት ከመግባቱ በፊት ወይዘሮ ባፈና ፣ ልጅ የተከለሰ ያለህ ! ምኑን አመጣህብኝ !» በግለት ወደ ያውኑ በርካሽ የጋ መልሰው ሸጡት ። ውቃቢያቸው ጥቁር በግ አይወድም ። ይሁንና በሴላ በኩል ደግሞ ውጭ በወጡ ቁጥር ጃንጥላ ይዛ የምትከተላቸው ጥቁር ሴት ልጅ ከኋላ ቸው ካጡ ውቃቢ የራቃቸው ይመስላቸዋል ። «ጥላ ቢሰ... ቀትረ ቀላል የሆነኩ ይመስለኛል ...» ይላሉ ዘመኑን እየ ረገጡ — የጥንቱን እያስታወሱ ።

፩

አቶ አባተ ውስኪውን ደጋግመው ከሂዱ ቆይተዋል ። ጸሐፊዋ የእለት ጥቷን ለምመት ቁልቁል ወርቅ አድግሰ ላይ የእሳት ፍም መስላ በመተኛቷ ደጃ መወለድ ጀምሯል ። ጉሞቿ በእሳት የጋዩ ይመስላሉ ። ጉፋስ ስለሌለ በመስኮት

የሚታዩት ባህርዛዊች አይወዛወዙም ። ህይወት ያላቸው አይመስሉም ። አረንጓዴ ቀለማቸው ወደ ጥቁረት ሊለወጥ ምንም አልቀረውም ።

የጸሀፊዋ ቁልቁል መውረድ እንግዳ ቤቱ ውስጥ ላሉት የኤሌክትሪክ መብራቶች ድምቀት ሰጥቶ ነፍስ ዘርቶባቸዋል ። እንግዳ ቤቱ በሲጃራ ጢስ ታፍኗል ።

«እንደጣማህ መጣመውን ተወውና ገነት ሆቲል ሄደን ብናመሽ ይሻላል ። በዛሬ ሌሊት ክርስቶስ ከመቃብር ሲነሳ ተኝቼ ላንብብ ማለት መናፍቅ ያስኛል ። ሀጢአት ነው ። ለውግዝት የሚያበቃ ሀጢአት ነው፤» አለው አበራ ። አብረው እንዲሄዱ ሀይለማርያምን ሲለምነው አራተኛው ጊዜ መሆኑ ነበር ። አበራ በሚያብላጩት ጥቁር ልብስና ተወልውሎ በሚያንጸባርቅ ጥቁር ጣማ ተሸምንመኗል ። የነጭ ሽሚዙ ኮሌታ እንደውብ ጥርስ ከፍቅ ይጣራል ። ቀይ ሆኖ ጥቁር ክብ ነጥቦች ያሉበት ክራሻቱና ተመሳሳይ የደረት መሀረቡ በግሩም አኳሆን ከልብሱ ጋር ተዋህደዋል ።

ሀይለማርያም ከሚያነብበው መጽሀፍ ላይ ቀና ብሎ ጉሮሮውን አሳላና፤ «አሁን ገነት ሆቲል እንሂድ ብለህ ባት ጨቀጭቀኝ ምናለበት? ጥሩምባ ሲያናፋ ለመስማት ነው? ወይስ ጭፈራ ለማየት? አይን ከማስቀየምና ጆሮ ከማስጠለዝ ሌላ ትርፉ ምንድንነው? ከሄድኩ ላይቀር የሚያስደስት የሰው ፊት የማይበት ቦታ ብሄድ ደስ ይለኛል... ለነፍስ ምግብ የሚሆን...» አለና አፉን እንደጉማሬ ከፍቶ አዛጋ ። መጽሀፉንና ሲጃራውን እንደያዘ ረጃጅም እጆቹን ወደላይ ዘርግቶ ተንጠራራ ።

«ለነፍስ ምግብ የሚሆን እንደማይጋጥም አስቀድመህ እንዴት ልታውቅ ትችላለህ? መጽሀፉም ቢሆን እኛ ታገኛላችሁ ፤ በር ምቱ ይከፈላችኋል ነው ያለው ። ይልቅ እንሂድ ፤ ከመሄዳችን በፊት ግን ልብስህን መለወጥ አለብህ — ዛሬ እንኳን ፤»

የሀይለማርያም ቡናማ ኮትና ሱሪ ተጨማሪዋል ። ለሶስትና ላራት ቀኖች፤ ቀንም ሆነ ሌሊት ተለይተውት የሚያውቁ አይመስሉም ። ካንዱ በኩል ያለው የሸሚዙ ኮሌታ ወደላይ ተቀልሶ ከጆሮ ግንዱ ጋር ይሟገታል ። ከእርጅናው የተነሳ ቀለሙ የደበዘዘው ቀይ ክራሻት ወደጎን አዘንብኳል ። ሽምቀቆው ተፈትቶ የሚያውቅ አይመስልም ። የለበሰውን ልብስም ሆነ ያደረገውን ማማ ከሸሚዙና ከእግር ሹራቡ በስተቀር ፤ የሚለውጠው ምናልባት በሶስት ወር አንድ ጊዜ ቢሆን ነው ። ልብሱን በለወጠበት እለት ቅንቅን እንደያዘው ሰው ሰውነቱ ሲወራጭ ይውላል ፤ ቀኑ ሁሉ ይቀፈዋል ። «እንሂድ ካልክ ተነስ ። መቼም አንተ ፈቃድህ ካልሞላ እንደህጻን ልጅ ሰው አትለቅም ። ለልብሴ እንደሆነ የጠላኝ ከፊት ዞር ሊል ይችላል ፤» አለና ተነስቶ ቆመ ።

ጨለማው አይን ያዝ ማድረግ ጀምሮአል ። ባህርዛ፣ ፎቺ ከሩቅ ሲታዩ አየር ላይ የተንሳፈፈ ጥላ ይመስላሉ ። እንደውቅያኖስ ባህር በተንጣለለው ሰማይላይ የብር ሰባሪ መስላ በባህርዛፎች መካከል የምትታየው ጨረቃ ከእንቅልፉ ነቅቶ እንደሚያዛጋ ህጻን ትማርካለች ። ቀዝቃዛ የሆነውና ድምቀት ያለው ፈገግታዋ ልብ ያሞቃል ። ጥቂር ብርድልብስ የመሰለ ጉም ውስጥ ስትገባ የአበራ ልብ አብሮአት ሰመጠ ።

«ጨረቃዋ 1»

«ጨረቃዋ ምን ሆነች ?»

«የጨረቃ ውበት እይገርምህም ! ድምቀት ከቅዝቃዜ ጋር...
ለዩ ምትህት አለው..... ድምቀቷና ቅዝቃዜዋ እየሳበኝ
አንዳንዴ ፈዝገፍ የምቀርበት ጊዜ አለ.....»

«የሰአሊ ስሜትክን እየማረከችው ይሆናል ። ተፈጥሮ
ሁልጊዜ ሰአሊዎችን እንደማረከች ነው ። ግን እንደ ሸር
መጣ ምስጢሯን አታካፍላቸውም ።»

«ዳሮ ቀረ፤ ጊዜው አልችል ። ራሴን በምፈልገው መን
ገድ ለመግለጽ ሳልችል የህይወትን ጉዳና አቋርጬ እን
ደምሄድ አንዳንዴ ትዝ ሲለኝ መፈጠራን እጠላለሁ ። የታ
ፈነችው ነፍሴ ውስጤ ስትቃትት ይሰማኛል ።» አለና
ሀሳቡን ከአእምሮው ውስጥ አራግፎ ለማውጣት ያህል
ራሱን ነቀነቀ ።

የቀን መታየት የቆርቆሮ አገልግላቸውን ይዘው ወደ
የቤታቸው ይሮጣሉ ። በዝግታ የሚሄድ ሰው አይታይም ።
ከመርሀ ቤቱ ቡና ቤት አጠገብ ወደታችና ከሾላው ወደ
ላይ የሚመጡት ቁጥር የሌላቸው በጉች መንገዱ ላይ
ይተራመሳሉ ።

በዚያ ጨለማ ገና የበግ ላት ደባብሰው ለመግዛት
የሚጣደፉም ነበሩ ።

ከያንዳንዱ ቤት የሚመነጨው የቅመም መአዛና የሚ
ነጠር ቅቤ ቀዝቃዛውን አየር መመረዝ ጀምሯል — ብዙ
መስዋእት የሚደረግበት ሌሊት ነው ። የህይወት እርምጃ
ፍጥነቱን ጨምሯል ። አበራና ሀይለማርያም የፍጥነቱን
ስልት ለመጠበቅ ተነሳሱ ።

፩

የብርሃኑና የጠርጦሱ ቻቻታ ፤ የጡሩምባው
ኡኡታ ፤ የሀዘቡ ጋጋታና ግፊያ ፤ ከመጠጥ ሽታና ጉም
ከመሰሰው የሲጃራ ጢስ ጋር ተደባልቀው የገነት ሆኑ
ልን የዳንስ አዳራሽ ምድራዊ ገሀንም አስመስለውታል ።

የሴቶቹ ጉትቻ ፤ ሀብል ፤ የደረትና የጠጉር ጌጣጌጦች
እንዲሁም ያንዳንድ ወንዶች ሽሚዝ እጇታ ቁልፎች፤ የሻማ
ዎቹን ብርሀን እየወሰዱ መልሰው ይወረውራሉ ። ሁሉም
የሚተነፍሰው በዳንሱ አዳራሽ ውስጥ የሚጋጩትን ትኩስ
አየር ነው ። ወበቁም ሆነ በሴቶች ሽቶና በወንዶች ላብ
የተመረዘው ትኩስ አየር እንደእሳት ወላፊን ከሩቅ የሰው
ፊት ይገርፋል ። ወላፊኑ የሚሰማው አዲስ ለመጡት እንጂ
እዚያው የቆዩትን ተዋህዷቸዋል ።

የመጠጥ ሀይል ይሉኝታቸውን የገፈፋቸው፤ ወይም አው
ቀው ለመታየት አንዳንድ ሴቶች ሲያስከኩ፤ አንዳንድ ወን
ዶች የደም ስርቻቸውን አግተርትረው መዘቃው እንዲያ
ገምላቸው ድምጻቸውን ከጣራው በላይ አላልፈው ሲጮሁ፤
የጡሩምባው ኡኡታና የታምቡሩ እሩምታ ላንታው እስኪ
ሰነጠቅ ከሚጮኸው ድምጻዊ ተማዋች ጋር ሲወዳደሩ ፤
አንዱ ሌላው የሚለውን ለመስማት ዘበት ከመሆኑም ሌላ ፤

የተወሰነበት የህይወት ድር እንድ ትልቅ ትኩስ ነኮርኳር ሆኖአል ። በዚህ ነኮርኳር ውስጥ ውሳጣዊ ሀኬትና ምኔት ቦታ አልነበራቸውም ፤ ነገ ትርጉም አልነበረውም ። ዛሬ በትኩስ የህይወት አየር ተሞልቶ አብጦአል ።

«ከዚህ የበለጠ ምን የነፍስ ምግብ አለ ?» ሲል አበራ ሀይለማርያምን ጠየቀው ። ወጣት ፊቱ ላይ እንድ አይነት ሀሴት ይጫወታል ። የጣት ጥፍሮቹን በጥርሱ መከርከም ጀምሯል ። ሀይለማርያም እንኳን ወፍራም ፈገግታ አሳየ ። ፈገግ ሲል የሀዘን ብርድልብስ ለብሶ የሚታየው ረጅም ፊቱ ህይወት ያገኛል ።

ያልተያዘ ጠረጴዛ እንዳለ በደካከሙት አይኖቹ እያማ ተረ ሲፈልግ ትንሽ ከቆየ በኋላ ትከሻውን ነቅንቆ «ባረ ጠረጴዛ ቢገኝ ምሽቱ የተሻለ ይሆን ነበር ...» ከማለቱ አንድ ወንድና ሴት የተቀመጡበትን ጠረጴዛ በድንገት ሰቀው ወደበር ሲያመሩ ተመለከተ ። መጀመሪያ ቦርሳዋን እንጠልጥላ የተነሳችው ሴቷ ነበረች ። ወንድዬው እሷን ይዞ ሊያስቀምጣት ሲሞክር በንዴት መንጭቃው እየተንደ ረዳረች ወደበሩ ስታመራ ወንድዬው እየሮጠ ተከተላት ።

አይኖቿ እሳት ጎርሰዋል ። ከንፈሮቿ ብርድ እንደ ያዘው ሰው ይንቀጠቀጣሉ ። «ሁሉ አማረሽን ገበያ እታ ውጧት» ስትል ሀይለማርያም ሰማትና የጸባቸው መነሻ ገባው ።

እጁዋን ለማስለቀቅ ስትመነጭቀው ጠረጴዛቸው ላይ የነበረው መጠጥ ሁሉ በመደፋቱ ሲወጡ ብዙ ሰው ሳያያ ቸው አልቀረም ። ውጭ ወጥተው ቢታረቁም እንኳ ይሉኝታ

አይመልሳቸውም ። የቀረው ጠረጴዛ በሙሉ በህዝብ ክርስ
ቲያን ተይዟል ። መፈናፈኛ ቦታ የለም ።

አበራና ሀይለማርያም ተያዩና ሂደው ጠረጴዛውን ያዙ ።
እኩል ሌሊት ሆኗል ። ክርስቶስ ከመቃብር የሚነሳበት
ጊዜ በመሆኑ መብቃውም ሆነ ዳንኪራው እጅግ ደርቷል ።
መጠው እንደውህ ይንቆረቅራል ። የሲጃራ ጢስ ጨርሶ
የዳንሰ አፋራሹን አፍኖታል ።

የሁሉም አይን በመጠጥበጢስና በወበት ሀይል ቀልቶ
ደም ከመምሰሉም በላይ ፤ የወንዶቹ ደም ስሮች ተገትረው
ማበጥ ጀምረዋል ። ስንት ብር የፈሰሰበት የሴቶቹ ጠጉር
በላብ ተጨማዶ እንዳልነበረ ለመሆን ምንም አልቀረውም ።

የሻማው መብራት ተወርውሮ አበራ ፊትና ሽሚዙ
ላይ ልዩ ልዩ ጥላ እየፈጠረ ይማወቃል ። ሁለቱም ከንዶ
ቻቸውን ጠረጴዛው ላይ አስደግፈው በተመሰጠ መንፈስ
አፍ ለአፍ ገጥመው ያወራሉ ። መካከላቸው በጣም ያልጉ
ደለ የውስኪ ጠርሙስ ቆሟል ።

«አበራ ስንት ጊዜ ልንገርህ! አሁንም በድጋሚ እንገርህለሁ።
እንተም ብትሆን እኔ የፖለቲካ ሰዎች አይደለንም ። ይህን
አንተ ከኔ የበለጠ ታውቃለህ ። ጊዜአችንና ሀይወታችንን
ነው የምናባኳነው — በከንቱ ።»

«አውቃለሁ ሀይሌ ፤ ሀይወት የተሳሳተ መንገድ ላይ እው
ጥታ ጥላናለች ... ግን ምን ይሁን?»

«የጣለችን ሀይወት አይደለችም ፤ እኛው ነን ራሳችንን
የጣልነው ። ፊቱን መስተዋት ውስጥ ስመለከተው ጉልቶ
ሚታየኝ ፍርሀቴና ወኔ ቢሰነቱ ነው ፤ ሌላ ነገር አይታ

የሻም ። በምግባራችን የራሳችንን ደህንነት ልንፈጥር እንችላለን ። ይህን ለማድረግ እስቀድመን በትንሹ መቶ ምዕራፍ ... በልጅነት ወላጆች ማንቃ ላይ ፤ ከዚያም በኋላ ለትምህርትም ሆነ ለሥራ መንግሥት ትክክ ላይ ተንጠልጥለን እስከመቼ ድረስ ፤ እስካሁን ድረስ ከመውሰድ በስተቀር መልሰን የተካነው ምን ነገር አለ ፤ ምንም ፤ ምንም ፤

«ምን ልናደርግ እንችላለን ብለህ ነው ፤ ይልቅ እንጠጣ ፤»

«ከህይወት ጽዋ እስካሁን እፊት ስንጠጣ ቆይተናል ። አቅጣጫችንን መለወጥ ያለብን አሁን ነው ። በራሳችን ላይ ከመዝመት የበለጠ ንቅናቄ (ፊቶችን) የለም ። የህይወቴ ምክንያት ድርሰት ነው ፤ ያንተም የስእል መያዝ ነው ። ታውቀዋለህ ፤ አውቀዋለሁ ። የህይወት ጥሪያቸውን አውቀው ነፍሳቸውን ባላቸው ችሎታ የሚገልጹ ሰዎች አማልክት ናቸው ፤ በክም አይደሉም ፤ መሻገር አይደሉም ፤ አማልክት ናቸው ... እኛ የሰው መጨረሻ አላማው ራሱ አምላክ ለመሆን ነው ፤ ጽድቅና ገነት የዚህ ምሳሌ ናቸው ... ህይወጥ የሚሉት ፈሊጥ መጥቶ ከመቃብር ባሻገር ባያደርጋቸው ኖር ፤»

«ምን ምን ልናደርግ እንችላለን ነው የምልህ ፤ ጊዜው አልፎአል ። እስካሁን ድረስ ለራሴ እንግዳ ሆኖ የኖረው የህይወቴ ጥሪ የተዳፈነ እሳት መሆን አለበት ። እንደገና ጀግራ ለመሆን አልችልም ። ጊዜው አልፎአል ።»

«ጊዜው አላለፈም ። የህይወትህን ጥሪ ካወቅህ ዘንድ ላንድ ቀን እንኳን ራስህን ብትገልጽ ይበቃል ... እኛ

ጥሪውንና አላማውን የማያውቅ ሰው ሆኖ ብዙ ስማ
ከመኖር ላንድ ቅን አምላክ መሆን ይበልጣል ። ወንድ
ምህ መጥተው ባይበጠብጡኝ ኖሮ ቅድም ቤትህ የወ
ጣሁት ምን ልናደርግ እንደምንችል ልነግርህ ነበር ።
በማለት ህይወትን መንጋጋው መሀል ጨምሮ ያላመጣት
ይመስል አፋን አጣጣመ ። የደካክሙት አይኖቹ ነፍስ ዘፋ ።
አፍንጣውን ነፍቶ ትኩስ አየር ወደ ውስጥ ሳበ ። ፊቱ በላብ
ደፍቋል ።

«ይልቅ እንጠባ.....ለጤናችን...»

ህይለማርያም የተገነጨውን ውስኪ አጣጥሞ ሲያሳ
ወደፊት ምን ለማድረግ እንደሚችሉ ሲነግረው ሲቃጣ ፤
«ጽዋቸሁን የምታነሱት ለራሳችሁ ጤንነት ነው ፤ ወይስ
ለክርስቶስ ከሙታን መነሳት ፤» የሚል ስለታም ደጥኦ
ሰማ ። ከጣራው አልፎ ያለቅጥ የሚያናፋው ጡፋም ባ ፤
በወለሉ ላይ የሚቀልጠው ዳንኪራ ፤ የብርጭቆውና የጦር
ሙሉ ቻቻታ ፤ ለሁለቱም ከሩቅ እንጂ ከቅርብ አይሰሙም
ነበር ። ልቦናቸው በሀሳባቸው ተመስጦ ነበር ። ሁለቱም
ደንብረው ቀና አሉ ። ገድሉ በባብህ ነበር ።

«ፈቃዳችሁ ቢሆን.....» አለና ከመጥረቢያ መላይ
ረጅም ፊቱ ላይ የማይለየውን እንደቆለህ ባዶ የሆነ ፈገግታ
እያሳየ ወንበር ስበ ቁጭ አለ ። ጥርሶቹ እንደእጠና አጥር
ችርችም ብለው ነጥጥ በመሆናቸው ከንፈሮቹን እይክድ
ንም ።

ስለ ከንፈሮቹ ፤ የገንባሩን ውሀ ልክ ይዞ የወረደው
አፍንጣው ፤ ሰጧን እንደሸንኩርት የሚልውት በናግ ላይ

ኖቼ ከመጥረቢያ መሳይ ፊት ጋር ባንድነት እንደጉራዴ ያሸጧቸዋል።

ሀይለማርያም የጉን እያየው፤ «ከኛ የምትፈልገው እንደ ነገር መኖር አለበት እንጂ እኛን ብለህ እንዳልመጣህ ይገባኛል፤ ምን ኖሯል?» ቢል እንደማንጓጠጥ አድርጎ ጠየቀው። «እንደ ነገር ለመጀመር ስንሳ ለምን እንከን አያጣኝም?» የሚል ጥያቄ ሀይለማርያም ፊት ላይ ጉልቶ ይታያል።

«አንተኮ ሰትናገር መቸም ለነገ አትልም፤» አለውና እንደ ወስፊ የሾለውን የራስ ቅሱን በቁጭት ነቀነቀ።

«ታዲያስ ጃል፤» አለ ሀይለማርያም፤ ቀጠለና፤ «ሰጥኝ ነን እነማንን አጋጧህ?»

ገድሉ ባንዳንድ እካባቢ «ማኪያቬሊ» የሚል ቅጽል ስም አግኝቷል። የኒቮርሲቲ ኮሌጅ በነበረበት ዘመን የወል ስሙ «ካርኒጂ» ነበር። ስለ ከንፈሮቹን እንደወትሮው አሞጠሞጠና፤ «ሰጧን ማጋጧት ራሱ እንደ ትልቅ መያ ነው። ማንም ከመሬት ሩኅስቶ ሊያደርገው አይችልም። የያንዳንዱን ሰው መሰረተ ባህርይ መርምሮ የማወቅን ችሎታ ይጠይቃል ... እና የጥቂቶች ተሰጥኦ ነው ...» ከማ ለቀ፤ ሀይለማርያም አቋረጠውና፤ «በዚህ ተሰጥኦ ነዋ እንደ ቀስት ወደላይ የተወረወርከው?» አለው። ጉቶ ላይ ግን ባሯን እንደምታከ ላም ጉንበስ ቀና እያለ ጠረጴዛው ላይ ያስደገፈውን እጁን ላያነቃንቅ ባምስት ጣቶቹ ጠጉሩን ማበጠር ጀምሯል።

«መቼም አፍህ ለከት የለውም፤ ቢኖረውና ትንሽ ይሉኝታን ብታው?» አንተም ወደላይ የመወርወር እድል

ይገጥምህ ነበር ። የሚሰማህንና የምታስበውን ሁሉ እንጂ
ንፍጥ አውጥተህ መዘርፈጥ ብልግና አይመስልህም ፤
ከባህላችን ውጭ ነው ።»

«ይገባኛል ስ» አለ ሀይለማርያም፤ «እኔም ከዚህ አይነት
ባህል ውጭ ነኝ ። የማስበውንና የሚሰማኝን ከመግለጥ
ልቆጠብ አልችልም ። ይህን ለማድረግ ደግሞ ወኔ ያሰፈልጋል ።»

ገድሎ ትእግስቱን ሊጨርስ ምንም አልቀረውም ።
ነገር ግን ከመጥረቢያ መሳይ ፊቱ ላይ የማይለየው ፈገግታ
አልጠፋም ። እቶ ይናገር እንጂ አይኖኛ ሌላ ቦታ ሄደዋል ።
የወዳጅነት ጭውውት የያዙ ለማስመሰል ፈገግታውን ፊቱ
ላይ እያሰፋው ይሄድ ነበር ። አበራ በአይኑ የገድሉን እይ
ኖች ተከተለ ። ወደ ጠረጴዛቸው የመጣበት ምክንያት ገባው ።

«ቅድም ስለተናገርኩት ተሰጥኦ እንደገና ካነሳህ
ላይቀር ለገዢህ ከምትኖርበት የፈጠራ አለም እንደትወጣ
ምናልባት ይረዳህ ይሆናል ። እናንተ የምትኖሩት ካድግሰ
ባሻገር ነው ። በዚህ አለም፤ እንዲያሌላው መሰላል ነው...
እና ላይ ለመድረስ የሚችሉት ልዩ ተሰጥኦ እንዲኖራቸው
ያስፈልጋል ... እንደኔ ... እንዳንተ ያሉት ጧትና ማታ
ሀሊና ፤ ሀሊና ፤ እያሉ በመጫህ ራሳቸውን የሚያታልሉት
ግን እርኩብ ሆነው ነው የሚቀሩት ። ጥንትም እንዲህ ነበር ።
ታውን እያሳዩ ተነሳ ። ገና ትናንት ኮከብ እንደማን ምክትል
መቶ አለቃ ትከሻውን ወደፊት አስቀድሞ ሲውዘገዝግ
ረጅም ተገን ቁመናው እየተጠማጠነ የወጣ የማረቅ ቃሪያ

ይመስላል ። ገድሎ ሲሄድም ፣ ሲቀመጥም ፣ ሲናገርም የሰውን አይን ወደሱ ለመላብ ፣ መኖሩን ለማስታወቅ ከመጥከር ጨርሶ የሚገነዘበት ጊዜ የለም ። በየሰርጉ ቤትም ሆነ በየግብፃው ሰው እንዲጠራ ብቻ መኪናውን ወስዶ ያለቦታ ያቆማል ። ህዝብ በተሰበሰበበት ፣ በተለይ የድምጽ ጥንቃቄ መሳሪያ ካለ ፣ ምክንያት ፈልጎ ሰውን ከነማእረጉ ግስጠራት አለበት ።

«ምንነው እንዲህ ጨካኝነቶች?» አለው አበራ ፣ በግጥሙ ልብ ። ትላልቅ አይኖች ሌላ ቦታ ሂደው ተተክለዋል ። ከተተክሉበት ነቅሎ ወደ ሀይለማርያም ሲመልሳቸው አልቻለም ። በአይኖች የተራቆተውን ደረቷን ፣ ረጅም አንገቷን ፣ ከብ ትከሻዋን ፣ የጽጌረጽ እምቡጥ የመሰለውን ከንፈሯን ይዳስሳል ።

ለጠረጴዛው ጉኗን ሰጥታ እግሮቿን አነባብራ ተቀምጧል ። ከንጂን ጠረጴዛው ላይ አስደግፋ መጻፍ ላይ ጋደም ብላለች ። አውራ ጣቷ ከብ አገጭ ስር ገብቶ በሌባ ጣቷ ጉንጭን እንደማከክ እያለች ተተክላለች — ሀሳብ የያዘው ወይም የተገረመ ሰው ይመስል ።

ጥቁር ፣ የሚያብላጠልጭ ቀሚሷ የሻማውን መብራት ሲሰብ፣ እንደ አልማዝ የሚያበራው ጉትቻዋ መልሶ ይወረወራል ። በተለይ የወርቅ ቀለም ካለው ነጠላ ማማዋ ውስጥ ለብቻው ሾልኮ ወጥቶ የሚታየው አውራ ጣቷ የባሕር ላጅ ምላስ ይመስል ሰው ላይ ያሸፋል ፣ ይቀልዳል ። እሷ ስታየው አበራ ያቀረቅራል ። እሷ ዞር ስትል ያያታል ። አንዳንዴም አይኖቻቸው ይጋማሉ ። ሲጋጩ ሁለቱም

፩፡ ከእርሱ ላይ

ከመቅደስት ዞር ይላሉ ፤ ይጋጃሉ ፤ ይመለሳሉ ፤ ትገራ
ብልጭታ ፤ ትልቅ ብልጭታ ።

ይህ ሁሉ ሲሆን ሀይለማርያም ልብ አላደረገም ነበር።
አቀርቅሮ ገድሎ የተናገረውን ነገር ያሰላሰል ነበር ። ነገር
ሮውን አሰላፍ፤ «ልጄ ከነበረው ምን ሆኖ ነው በፊት
ላይ ነው እንጂ በሰው ላይ አይደለም ። መጥረቢያን መጥረ
ቢያ ማለት ጭክረ ሊሆን አይችልም ። ዝም ከማለት የቀረበ
ነገር የለም ። የሚያስቸግረው የሚያስቡትንና የሚያምኑ
በትን ላይፈሩ መናገር ነው ። እና ለእኔም ሆነ ለማንም ከዚህ
የበለጠ ፍትህ ላይርግ አልችልም ። ግን የገድሎ ነገር ይገር
ማል ፤ የሰልጣን ነገር ናላው ውስጥ ገብቶ አሳብዶታል ፤
እውር ሆኗል ። አለ ፤ እያዘነ ፤ እየተከዘ ።

«መቼም...ምናልባት እሱ ከደረሰበት ባለመድረሳችን
ቀንተን ይሆናል ። ቢሆንም ተስጥኦውን አውቆ ሰራ ላይ
በማዋሉ ከኛ ሳይሻል አይቀርም ።»

«እንዲህ ያለውን ተስጥኦ አልከው ? እኔ እሱን ብሆን
ሀሊናዬ እንደ አባጣጥፊ ይኮሰኩሰኝ ነበር ...» በማለት
ቅድም ገድሎ ከመምጣቱ በፊት የጀመረውን ሁለቱን የሚ
መሰክት ሀሳብ ሲያመጣ ሲቃጣው ፤ «ዳሩ አንተ እሱ አይ
ደለህም!» ብሎት ፤ አበራ ፤ የተቀመጠበት ወንበር የወረወ
ረው ይመስል ፤ እንደወሰደበት በሮ ሄደ ። ሀይለማርያም
አልገረመውም—አበራን ያውቀዋልና ። አሁን መድረግ ያለ
በት ነገር ቅድሚያ ማግኘት አለበት ። «ዋጋ ያለው እጅ
ውስጥ ያለ ጊዜ ነው...ነገ ነገ ነው...እና በሁሉ መካከል
ያለው ድልድይ አያስተማምንም ።» በአይናቹ ተከትለው ።

እሷ ቀድሞው እሱ እየተከተላት የጸንሰ ወሰኑ ላይ ከተሰበሰበው ህዝብ መሀል ገብተው ጠፉ ። የሲጃራ ጉም አዳራሹን እንደጭጋግ አፍኖታል ። አየር በማጣት ሳይውለበለቡ ከሚነዱት ሻማዎች የሚመጣ ብርሀን በስተቀር ሌላ የለም። ለሰው ሆሃል መዝቀኞቹ አምባሰል የሚባለውን ዘፈን እንደ መስከረም ምንጭ ማንቆርቆር ጀምረዋል ።

ከፊትለፊቱ ያለችው ሻማ እንባዋ ወርዶ ወርዶ እግሯ ስር ረግቷል ። ነድዳ እየሟሸሸች... ነድዳ ነድዳ እያነሰች እስክታልቅ ድረስ አልጠበቃትም ። አጠፋት ። የመጨረሻ ትንፋሷ አፍንጫው ውስጥ ገባ ። ለምን እንደሆነ አላወቀም ። አበራን ትቶ ስለ ገድሎ ያሳሳሰል ጀመር ፤ እያወጣ ፤ እያወረደ ፤ እያስታወሰ ።

እነሱ ዘንድ ለምን እንደመጣ አውቋል ፤ አበራ ለጸንሰ የወሰዳትን ሴት ከቅርብ ሆኖ ለማየት ነበር ። ከዚህ በፊት የማይተዋወቁ መስለው አልታዩትም ። ነገር ግንነስታየው ለምን ጀርባዋን ሰጠችው ? የሱ ነገር ሳይሆን የሷ ጀርባ ነበር እሱን ያባረረው ። በሰፈሩት ቁና መሰፈር አይቀርም እንደሚባለው ዋጋውን አግኝቷል ። እሱስ ቢሆን ኮሌጅ ያኔ ተማሪ በነበረበት ዘመን በችግር እየማቀቀች ፤ ትምህርቱን ሲጨርስ አልፎለት ያሳልፍልኛል በማለት በተስፋ ስትጠብቀው የኖረችውን የልጃገረድ ሚስቱን ድግሪ ባገኘ በላም ንቁ አይንሽን አልይ ብሎ ጀርባውን ሰጥቷት የለም ? አሁን ሴትኛ አዳሪ ሁኖ ቀርታለች ፤ ያልታደለች ፤ «እንዴ የሌላው መሰላል ነው ፤ ጥንትም እንዲህ ነበር ፤ አሁንም ቀፈጥሮ ህጓን አልለወጠችም »።

አበራ የሚወዛወዘው የሙዚቃውን ሳይሆን የዚህ ሰልጥን እየተከተለ ነው። ተስፋ አላሳጣችውም፤ በመካከላቸው ንፋስ እንኳን የሚያሰገባ ቦታ የለም። ነገር ግን ከራሱ ሰውነት ግለት በስተቀር የሷ አይሰማውም። እንደ በረዶ ቀዝቅዛለች። እቅፍ የማይሞላውን ወገቧን ጭምቅ፤ ጥብብ፤ እምቅ አድርጎ ያዘ፤ ግድ አልነበራትም። እቅፍ ውስጥ ብትሆንም እንደእውነቱ ከሆነ ግን በጣም ርቃ ዋለች። የሷ ቅዝቃዜ ሳይሆን የሱ ትኩሳት አበሳጩው። ቅዝቃዜዋ የሚያሟሽሽው መስሎት ተሰማው። ቅርብ ሆኖ ፋቅ፤ ቢሆንም ሰልጥን ይከተላል። ምን እይነት ቀዝቃዛ የህይወት ሰልጥን፤

አንዱ ዘፈን አልቆ ሌላው ቀጠለ፤ ሌላ ዘፈን፤ ሌላ ሰልጥን... ትዝታ። ለሶስተኛ ጊዜ፤ «ስምሽን ብትነግሪኝ ምና ለበት?» አላት አየተለማመጠ።

እሷም ለሶስተኛ ጊዜ፤ «ሰሜ ምን ያደርግልህል? ይልቅ እንደንበዘ» አላችው፤ የሙዚቃ ቃና ባለው ድምጽ፤ እያሸፈች። ሲሰማት የምትዘፍን እንጂ የምትናገር አይመስልም። ድምጿ ሰልጥን እየጠበቀ ይነሳና ይወድቃል— እንደ ባህር ምገድ።

አበራ ወገቧን ሸርቦ እንደያዘ ጻንሱን ትቶ ቆሞ ነበር። በዚያ ወለማ ውስጥ ትላልቅ አይኖቿ እንደፈርጥ ይንበግ ቦጋሉ— ለመሳብ። ሆኖም የውበት ድባብ የምትባል አይደለችም። ግን ታስደነግጣልች። ግንባሯ አጭር ሆኖ በመጣት ስልክክ ብሎ የወረደው እፍንጣዋ ስር ሲደርስ ወደላይ ይገለበጣል— ሰጪ ላይ ለማጥፍ። ከንፈሮቿ ሲፈነጻ

የደረሰ የጽጌረዳ እምቡጥ ይመስል አብጠው ይታያሉ—
ለማንኛት « ዳንሱን ቀጠሉ...

እበራ ሰጥቂት ጊዜ ስልቷን በታላቅ ትእግስት ሲጠብቅ ቆየና በድንገት ሳታስበው፤ «ከነስምሽ ገደል ልትገቡ ትችላላችሁ !» ብሏት ወለሉ ላይ እንደ ቆመች ትቷት ሊሄድ ሲል እጁን ይዛ አስቀረችው ፤ አልተነታነታም ።

እጅዋ ሲንቀጠቀጥ ይሰማዋል ። በጨለማ ካፎቱ እንደተመዘዘ ጉራዴ ጥርሶቿ ብልጭ አሉ ። አይኖቿ በዚያ ጨለማ እንደቀለጠ ብር ሲንከባለሉ ይታዩታል ። የደረቂትን ከንፈሮቿን በመላስ አለሰሰሰችና ፤ «ማንም ወንድ ሉሊትን ተራምዷት ሊሄድ አይችልም !» አለችው ፤ የቀድሞውን ስልት ባጣ ድምጽ ።

«አንቺ ማንሽና !»

«ሉሊት ታደሰ ።»

«ታዲያ ምን ይሁን ?» ብሏት እጁን ለማስለቀቅ ሲል ፤ ጠበቅ አድርጋ ያዘችው ። እንዴት እንደተረዳው ባያውቅም በዋዛ እንደማትለቀው አያያዟ ነገረው ። ለማምለጥ እንደገና አልሞከረም ። ሳይታወቀው ይዟት ይደንስ ጀመር ፤ ስልቷን እየጠበቀ ። ንቅናቄዋ እየሳበው... እየተጠጋት... ወገቧን እየሸረበ በሚያልበው እጁ ።

«እንኳን አንተና ማንም ሱሪ የታጠቀ ወንድ ሜዳ ላይ ጥሱኝ ሊሄድ አይችልም !» ለመጀመሪያ ጊዜ የልቧን ትርታ ሰማ ። እጅዋና ጉንጫ ደም መርጫት ጀምረዋል ። ትንፋሷ በንዴት እየጤሰ ጀሮ ግንዱን ለበለበው ።

«እኔ ማን መስዩሽ ነው !»

«አንተ ማን እንደሆንክ አውቃለሁ ፤ ስላንተ ብዙ ነገር ሰምቻለሁ ። መጀመሪያ ትምህርት ሚኒስቴር ፤ ከዚያ ቀጥሎ የኢፌርሰቲ ፤ ከዚያም በኋላ ማስታወቂያ ሚኒስቴር ፤ አፄ ደግሞ የምትሰራው አገር ግዛት ሚኒስቴር ውስጥ ነው ። አይደለም ? የሰናይት አደራ አለቃ አይደለህም ? ስላንተ ብዙ ነገር እጫውታኛለሁ ።»

«ምን ብላ ?»

«ሴቶች ላይ ኩራትና ትእቢት ታበዛለህ ። በእምብርከክ መጥተው እስኪለምኑህ ድረስ ዞር ብለህ አታያቸውም አሉ ። ሰናይት ብቻ ሳትሆን በየመስሪያ ቤቱ የሚያውቁህ ሴቶች ሁሉ ነግረውኛል ። ማወቅ ያለብህ እኔም እንዳንተ ኩሩ መሆኔን ነው ።»

ድምጹ የቀድሞ ስልቴን አገኘ ። ቅርብ ሁኔታ ሩቅ ቦታ የሄደች መምሰል ጀምራለች ። ቅዝቃዜ ሰውነቷን ወርት ነበር ።

«አንችም እንደኔ ከሆንሽ ልንቋቋም አንችልም ወ ካላት በኋላ ፤ ቅዝቃዜዋንና ርቀቷን እያስታወሰ ፤ የሰውነቱ ላብ ፤ የእጇ ላብ ፤ እያበሳጨው ፤ «ሆኖም አንቺ እንዳልሺው እኔ በከንቱ ኩራት አላምንም ። የማምነው ሰጥቶ በመቀበል ነው ።» አላት ። ወደሳንባው የሚሰበው ትኩስ እየሮከረጅም አንገቷ ስር የሚመጣውን የሽቶ መስዛ ያዘለ ነው ። ድንገተኛ የሰውነት ስቃይ ተሰማው... ፋታ የማይሰጥ ስቃይ... በፍጥነት መብረድ ያለበት ስቃይ ።

«አናያለና ጋበማለት ተሳለቀችበት ።

«ዛጅውን ተቀብያለሁ !»

አበራ መጥቶ፤ «ዉሰኪውን ምን ጨረሰው ብዘህ ነ» ሲለው ሀይለማርያም የተከናነበውን የሀሳብ ቡሉኮ ከራሱ ላይ እንስቶ፤ ከእንቅልፉ እንደነቃ ሰው እንደመጣነን ብሎ፤ «ብቸኝነቱን አጠብኩበት ነ» አለውና ወፍራም ፈገግታ አሳየው ። የደካከሙት አይኖቹ የባሰውኑ ደክመዋል ፤ ቀልተዋል ። የኤሌክትሪክ ብርሀን አይኖቹን እየወጋ ስላ ስቸገረው ማየት ተስኖታል ።

አበራ እንደቆመ እንድ ብርጭቆ ዉሰኪ ባንድ ትን ፋሽ ጨለጠና፤ «እንሂድ ነ» አለው ። እንድ አይነት ጣር ፊቱ ላይ ይነበባል ።

«ይገባኛል ። ስቃይ ይዞህል ፤ መተንፈስ አለብህ ። አይደለም ነ» እያለ የዉሰኪውን ጠርሙስ ይዞ ተነሳ ። አበራ እንደመገረም ብሎ ባይኑ ስላንጓጠጠው ፤ «ጓደኛ ዬን ጥዬ አልሂድም፤ ጠርሙሷ አብራኝ መምጣት አለባት ነ» አለው ።

«እንደፈለከዉ ፤ ብቻ ተሎ እንሂድ ነ» ሀይለማርያም የዉሰኪውን ጠርሙስ ባንድ እጁ ደረቱ ላይ ይዞ፤ ሌላውን እጁን ኪሱ ከትቶ፤ ትከሻው ላይ ከባድ ሸክም እንደያዘ ሰው እየተጉተተ ሲሂድ፤ አንጻንድ ሰዎች ዘወር እያሉ ይመለ ከቱት ነበር ።

የመጡት በአበራ መኪና ነበር ። የሀይለማርያም ጥቁር እጅ መኪና አበራ ቤት ቀርታለች ። ከመከርከሷ የተነሳ በምሽት አታስተማምንም ።

አበራ እየታገለ በሰንት መከራ መኪናውን ካቆመበት ሰፍራ አወጣና በረጅም መብራት ጨሰማውን እየተደፉ

በአዲሱ ቁራ መንገድ ወደላይ ወጥተው ሚክሊክ አደባባይን
ወደግራ ትተው ፤ የመኪናቸውን አፍንጭ ወደሰሜን በወ
ደገን ወደ ቸርቺል ጉዳና አመፋ ። ከፍት የሆነው ሰፊው
መንገድና በጥፊ የሚጣታው ቀዝቃዛ አየር በጅቷቸው
መታደስ ጀምረዋል ።

ጨረቃዋ ጉም ውስጥ ገብታ ተደብቃለች ። ከየክ
ብት ጌጣቸውን የነፈጉት ጥቁር ሰማይ በከባድ ዝምታ
ተውጦ ተንጣሏል ።

ከዋቢ ሸበሌ ሆቴል የሚመነጨው መብረቃ ወደ መገ
ገድ ይገባል ነበር ። ደጅ ተደርድረው የሚታዩት መኪ
ናዎች ቁጥር ገንት ሆቴል ደጅ ከነበሩት አያንስም ።

የአበራ መኪና የቸርቺል ጉዳናን አቀበት መያያዝ
ስትጀምር አንዴ አንፊትና እንደቀሰት መወርወር ጀመረች ።

አልፎ አልፎ አንዳንድ ሰካራዎች ወዲህና ወዲያ
እየተላጉ ሲሄዱ ይታያሉ ። የቸርቺል ጉዳናን አቀበት
ጨርሰው ወደ ካጊንግህም መንገድ ሲታጠፉ ሲሰለገፉ
የመብራት ምሰሶ ተደግፎ ጉንበስ ቀና እያለ ሲያስመልስ
ተመለከቱና ሁለቱም አዘኑ ። ያ ምሰሶውን ተደግፎ እጁ
ዚያ ሲታወክ ፤ ዳደኛው ወደ ግንብ ዞሮ ፊኛውን እየታ
ለለ ያፋጭ ነበር ።

ያዲስ አበባ እምብርት ሁና የቆየችው ፒያላ በውሾች
ተወርራለች ። ወደ አጼ ምኒልክ አደባባይ ሲያመፋ ከቆ
ዳሴ የሚመለሱ ምእመናን ነጭጭ ጋቢና ቡሉክ ተከና
በው ሲጓዙ አልፎ አልፎ ይታያሉ ። ሁኔታው ለአበራ

አስቲኝ የህይወት ድራማ መስሎ ስለታየው ወደ ሀይለማርያም ዞር ባሎ ፤ «አያሰግርምም ነ። አለው ።
«ምን?»

«በግና በነዚህ ሰዎች መካከል ያለው ልዩነት ... አስቲኝ የሆነው ድራማ አይታይም ነ።

«ልዩነታችን ይገባኛል ፤ ድራማው ግን አልታየኝም ። እነሱም መንፈሳዊውን እኛም መንፈሳችንን አድሰን መመለሳችን ነው ። የነሱ ከኛ መሸላችን በሚያጠራጥር መንገድ ሊነግርህ የሚችል የለም ። ይህን ለግብረ ገብ አስተማሪዎች እንተውና ይልቅ ስለአላማችን እንወያይ ...»

«እኔ... አሁን አይደለም ፤ ሂሳ ፤ አሁን የትድሂ ልጅ የቀሰቀሰችሁኝን ስሜት ከውስጤ ማውጣት አለብኝ ፤ ስቃይ አርግዜ መቆየት እንደማልችል እያወቅህ ምንነው ነ። አበራ የመስፍን ሀረርን መንገድ ለቆ ግራውን በመያዝ ወደ የሀንሰ ቤት ክርስቲያን በሚወስደው ቁልቁለት ትንሽ እንደተጓዘ እንደገና ወደ ግራ ታጥፎ ወደ ገዳም ሰፈር ገባ ። የውሀ ልኩ ከፍ ያለ ባለ አራት ደጃፍ ዛጋባ ቤት ስር መኪናውን ወስዶ ሲያቆም ፤ ማን እንደመጣ ለማየት ወይም ለመታየት ሴተኛ አዳሪዎች ቀያይ መጋረጃዎችን እየገለጡ ከየደጃፉ ብት ብት አሉ ፤ እየሳቁ ። «አንቲ ዛሬ ደግሞ ጢስኪ ይዘው መዞር ጀመሩ እንዴ ነ። አለች ከመካከላቸው አንዷ ፤ ድምጿ ጨለማውንና ጸጥታውን ቀደደው ።

የዶሮ ወጥ ሽታ ያካባቢውን አየር አውዶታል ። ሀይለማርያም ረህብ ተሰማው ። ባዘቦቱ ቀን በየሰፈሩ አፍ

ንግ የሚወጋው የባህር ዛፍ ማገዶ ጢስ በቅመምና በቅቢ ተደምስሶ ጨርሶ ጠፍቶአል ። አፍንጫ የሚወጋ ሌላ ነገር ቢኖር ከየሌቶቹ ቤት የሚመጣው የአጣንና የከርቢ ጢስ ነው ።

አበራ ጭር ያለውን ቤት መርጦ ወደ ውስጥ ዘው ሲል ሀይለማርያም የወሰኪውን ጠርመሽ አንጠልጥሎ ተከትሎት ገባ ።

አበራ እንዳሰበው ከአራት ሴቶች ሌላ ማንም አልነበረም ። በቀይ መብራት አንዷን ከሌላዋ መለየት አስቸጋሪ ነበር ። ሁለቱ ያገር ልብስ ፤ የተቀሩት ደግሞ አጭጭር ፤ ሰውነት ላይ ልክክ የሚሉ ቀሚሶች ለብሰዋል ። አበራ ፤ ዳሌዋ ሰፋ ብሎ የታየችውንና ሲገባ እንደሌሎቹ ወክክ ያላላችሁትን ሴት መርጦ፤ «ተግደርዳሪ ጦም አዳራ...» እያለ እጅግን ይዞ እየጉተታት ወደ ውስጥ ገባ ። ሌሎቹ በቅናት አይን ቆዳዋን ገፈሯት ። የቀሩት ሶስት ሴቶች ሀይለማርያምን ከበው ይዘው፤ «ጋፒ፤ አንቱ...» ምን እንጋበዝ ታዲያ ነ። ይሉት ጀመር

«አሁን ልትነግረኝ ትችላለህ ፤ ከራሴ ጋር እርቅ አድርጌ አለሁ፤» አለው በነጭ መሀረብ ጉንጮቹንና ማጅራቱን እየጠረገ ። የተቀባችው ሽቶ የተሰማማው አይመስልም ። የተሸበረው ህምቱ ኮስተር እንዲልለት ወሰኪ አዘዘ ።

ወሰሉ ላይ ቁጠማ ተነስንዷል ። ስቃይ አይኖቸን ሸፍኗቸው ልብ ባያደርገው ነበር እንጂ ቅድምም ነበር ። ሴቶቹ ፤ ባንኮኒው ጓላ ቆማ ሲጃራ ከምታጠሰው በስተቀር፤ የሽማግሌ መወርወሪያ ይመስል ወዲህና ወዲያ ይሯሯጣሉ ። እንደ ዝግጅት ይዘዋል ።

«በል ንገረኝኮ፤ ለመስማት ዝግጁ ነኝ፤ ሆኖ በማለት ደጋግሞ ውተውተው ። ሀይለማርያም ውሀ እንደምትጠጣ ዶር ወደላይ አንጋጦ አፋ ውስጥ የነበረውን የሲጃራ ጢስ ከብ ከብ በማድረግ ወደጣራው ከላካቸው በኋላ መለስ በማለት አበራን ትኩር ብሎ ተመለከተው ። ፊትለፊት ተያዩ ። የሀይለማርያም ፊት ፈገግ አለ ።

«ስራህን ለቀህ ሙሉ ጊዜህን የሰለል ስራ ላይ እንድታውል እፈልጋለሁ፤ ስራህን እንድትለቅ የምገፋፋህ ሁለት ነገር አጣምረህ ለመስራት እንደማትችል ስለማውቅ ነው ። ብትፈልግ ልታደርገው ትችላለህ ። ግን አትችልም ። ሰነፍ ነህ ። ሁለት፤ ሶስት ስራዎች ባንድነት ሲያጋጥሙህ፤ የስራዎቹን ብዛት ምክንያት በማድረግ አንዱንም ላትሰራ ቁጭ እንደምትል አውቃለሁ ። ነጻ ከሆንክ ምክንያት ሊኖርህ አይችልም ሆኖ ሲል ከውስጥ በመነጨና ትእዛዝ በተመላበት ድምጽ ነገረው ።

አበራ ደነገጠ ። ግራ ገባው ። ላቅ አለ ። ኮስተር አለ ። ሲጃራውን ትልቅ አደረገ ። ዉስኪውን ጨለጠና፤ «ምን እየበላሁ? የሶስት ሺህ ዘመን ስልጣኔ ቢኖረንም ቅሱ፤ የማንኛውም ጥበብ ባለሙያዎች የሚበለጽጉበት ህብረተ ሰብ ውስጥ አይደለንም ። ምን እየበላሁ?» ሲል ጠየቀው ።

«ስለሱ አታስብ ። የኔ ደመወዝ ለሁለታችን ይበቃል ። ስርግጥ ነው፤ እንዳሁኑ በምቶት ልንኖር አንችልም ይሆናል ። ቅንጦትን መሰናበት ይኖርብናል ። የመንግሥት ስራ፤ የመንግሥት ደሞዝ፤ የመንግሥት መኪና፤ አበል፤ ልዩ ወጭ፤ ዳፋጐች፤ ዋስትና ያለው ስራ...ያለድካም ዋጋ

ይቀርባል። ቅድም እንዳልኩት ማንነታችንን ለማወቅ
ትንሽ መሞት ያስፈልገናል። የሚገርመው ነገር ፍልስፋ
ናችንም ሆነ ፍርሀታችን፣ ደስታና ሀዘናችን ከሆድ ርቶ
አይሄድም።»

«እኔስ እኚ። አንተስ?»

«ስለኔ አታስብ። እየሰራሁ ለመጻፍ እችላለሁ። ትንሽ
እንቅልፍ ይበቃኛል። አንተ ግን ሰለሰ ለመሆን ሙሉ ጊዜ
ያስፈልግህል። ይህን ላንተም ሆነ ለኔ ስትል ማድረግ
አለብህ፤ ያንተ ቆራጥነት ለኔ ብርታት ሊሆንኝ ይችላል።
«ያልሆነልን እንደሆነስ ነ።

«አሁንም ቢሆን አይረባም እየተባልክ መታማትህ እንደ
ሆነ አልቀረልህም። ግን ቁምነገሩ እሱ አይደለም። መካ
ሬችን ይበቃል። ከልጅነት ጀምረህ እስካሁን ድረስ ከሰው
ትከሻ ወርደህ አታውቅም። ፍርሀትህ ይገባኛል። ድህነትና
ችግር ምን እንደሆኑ አታውቅም አልተመሰከውም።
«አንተ ቀምሰህል ነ።

«አዎን፤ ችግር፤ ረሀብና ሲቃይ ምን እንደሆኑ አውቃለሁ።
አባቴ የመንደር እድርተኞች ለፋፊ ነበር። እሱ ደህና በነበ
ረበት ጊዜ በቀን አንዴ እንኳ ቢሆን እንጂራ በዶኪ እንቀ
ምስ ነበር። ታም አልጋ ላይ ከዋለ በኋላ ግን ጥሬ እንኳ
ካቅሙ ያርብን ነበር። በሽታው ሳይሆን ችጋር በመጨረሻ
ገደለው። እናቴ ጸሎት ታደርግ ነበር፤ የሰማት እምላክ
አልነበረም። እናቴ ቅጠል እየጠረገችና በየሰዓቷ ቢት እን
ጀራ እየጋገረች ሰንኖር እሷም ያልጋ ቁራኝ ሆነች። እያ
ኖቿ በማገዶ ጢስ ሟሽሸው ጠፉ። ጸሎት አደረግሁ፤
የሰማኝ እምላክ አልነበረም። ርቧት አህል ባይኗ እየሰራ

ቀጥቶ ። ከሰማይ የወረደልኝ መና አጦት እረሀብ ፤ ስቃይና ብቸኝነት ብቻ ነበር— በሰባት አመቱ ። ያኔ ነው እግዚአብሔር ቢኖርም ባይኖርም በሰው ጣጣ እንደማይገባ ትንሿ ልቤ ያወቀኛው ። ከጉረቤታችን አንዱ ሰው ረድቶኝ አስፋው ወሰን ትምህርት ቤት እዳሪ ባልሆን ኖሮ እኔም እንደወላጆቼ ችጋር ይገድለኝ ነበር ። ችግርና ብቸኝነት ምን እንደሆኑ አውቃለሁ ፤ አለ የደካከሙትን አይኖቻን እምሀበ አልቦ ላይ አሳርፎ በእጣን ጢስ የተበከለውን እየር ወደ ውስጥ በረጅሙ እየሳበ ።

አበራ ጥፍሩን በጥርሱ እየከረከመ በሀሳብ ይዋልል ነበር ።

«አንድ ቀን ስለችግርና ስለብቸኝነት ውብ የሆነ ድርሰት እንደምትጽፍ ተስፋ አለኝ ፤» አለው ። ሀይለማርያም ላይ በደረሰው ሁሉ ልቡ ተነክቶ ነበር ። ባንድ በኩል ያደረሰት ሀሳብ ይህን ዘመን ሁሉ አብረን ስንኖር ለምን እስካሁን ድረስ ስለ ልጅነት ህይወቴ ሳይነግረኝ ቀረ ? የሚል ነበር ።

«ስለችግርና ስለብቸኝነት ለመዝፈን ፍላጎት የለኝም ። መጻፍ የምፈልገው ስለ አለም ውበትና ስለሰው ተፈጥሮ መሰረታዊ ጥሩነት ፤ እንዲሁም ሰው በራሱ የራሱን ደህንነት እንዳያገኝ ስለሚያደናቅፉት ሁኔታዎችና አካባቢዎች ነው ። በዚህ ውጥን ውስጥ ችግርና ብቸኝነት አነስተኛውን ስፍራ ይዘው ይገኛሉ ።»

እጣን በገል ቀርቦ ይጤሳል ። ጢሱ ቀጥ ብሎ ወደ ግራው ይንሰራራል ። ቡና በጀበና ቀርቧል ። ከጀበናው

ጢሱ ቁጣ ቁጣ እያለ ይደነፋል ። ሶስቱም ሴቶች ከጸሓ ተከታትለው ወጡ ። ከመካከላቸው አንዱ የያዘችውን መሶብ አምጥታ ሀይለማርያምና አበራ ፊት አኖረች ።

አራቱም ሴቶች ቀረቡ ። ከባንኮኒው ጓሳ ቆማ የነበረ ቸው ሴት ፤ «በሉ እንጂ አብረን እንፈስከ ፤ እንኳን ጦጦ ስጋውን ፈታላችሁ ነ።» አለቻቸው ።

ህዝበ ክርስቲያን ለብረው ቀረቡ ፤ ፋሲካም ሆነ ።

፬

«የበግ ቆዳ ያለው? ጠርሙስ ያለው? የፍግ ቆዳ ያለው?» አንዱ ሰያልፍ ሌላው ይተካል ። ያንዱን ድምጽ ከሌላው ለይቶ ለማወቅ አይቻልም ። ተመሳሳይ የሆኑ ከጉሮሮ የግ ይወርድ የጉረና ድምጽ ነበር ። አበራ ግን በእንቅልፍ ልሱ የበር ኳኳታ ይሰማው ነበር ።

«የበግ ቆዳ ያለው? ጠርሙስ ፤ ጠሳ ያለው?» በህልሙ የእንጀራ ለባቱ አስከሬን መጥቶ፤ «አንተ ወስላታ ተነስተህ በፍን አትከፍትም!» እያለ ይጮህበት ነበር ። አበራ ከእን ቅልፉ ነቃ... «የበግ ቆዳ ያለው?...» ሲረገም ምንም እድል ቀረውም ፤ የሰላቱ መርፈድ እርግጥነትን አስረሳው ።

ሰውነቱ ዝኋል ። የራስ ምታት ይዞ ይፈልጠዋል ።
ከንፈሮቹ በዉስኪና በሲጃራ ብዛት ተቃጥለው የተጠበሰ
ጉበት መስለዋል ። እንቅልፍ ያልጠገቡት አይኖቹ ቀልተው
አብጠዋል ። በእንቅልፍ ልቡ አንድ ነገር ሲሰማ ሁልጊዜ
ሰለእንጀራ አባቱ ያልማል ።

በመነሳትና በመተኛት መካከል እየዋለለ፤ በመሄድና
በመቅረት መካከል ነፍሱ እየተሟገተች ፤ የውዱን ሳይሆን
የግዱን ተነሳ ። አበራን የሚያስቸግረው ነገር ቢኖር ካል
ጋው መላቀቅ ሳይሆን አይቀርም ። ለመኝታው ልዩ ፍቅር
አለው ።

ይህ ፍቅር በአእምሮው ውስጥ የተጸነሰው ገና በልጅ
ነቱ ነበር ። የራሱ የሆነ ሰፊ ፤ የሚሞቅ መኝታ እንዲኖረው
ይመኝ ነበር ። አንዲት ሰሌንና ካሊም ጣል ያለባት ፤ የምት
ቆረቆር መደብ ላይ ተጋድሞ እንቅልፍ እያንገላጀጀው ፤
ሽልብ ሲያደርገው ብንን እያለ ፤ የእንጀራ አባቱ መጠጥ
ቤት እምሸተው ሲገቡ በር ለመክፈት በሚጠባበቅበት
ጊዜ ነትንሿ ልቡ የማይቆረቁርና የማይበርድ መኝታ ኖሮኝ ፤
ነጻነት አግኝቼ ፤ እጅይ ብዬ በተኛሁ እያለች ዘወትር ማታ
ማታ ትመኝ ነበር ። ምኞቷ በከንቱ አልቀረም ። ሰፊ የሚ
ሞቅ የሞዝቮልድ አልጋ አግኝታለች ። መንበረ ሰላም
ይለዋል ።

ለሶስት አመት ያህል አብራው የኖረችው ገረድ ፤
የልብ እውቃ ነች ። የሚፈልገውን ከመጠየቁ በፊት አስ
ቀድሞ ታቀርባለች ። አንድ ጠርመሽ አምቦ ውህ ፤ ሁለት
አስፕሪንና አንድ ወፍራም ፤ ጥቁር ቡና ከጠጣ በኋላ ሉሊት

ታደሰ የሰጠችው የስልክ ቁጥርና አድራሻዋ ትዝ አሉት፤
እምሳሌ ፊቱ መጥቶ ተደቀነበት ። ቀዝቃዛ እጅግ ወጥን
ከጋለ ሰውነቱ ወርዶ የቀሰጠውን ላብ አስታወሰ ። ወደገንዘብ
አንተና.....ማንም ሚዳ ላይ ጥሎኝ ሊሄድ አይችልም፤
ላንዳፍታ የገደሉ በዛብህ ከርሳም አይኖች እንደ አልቅት
ተጣብቀውባት ቀዝቃዛ ውበቷን ሲመጥጥ ታዊት ።
ማንኛነታቸው ምን ይሆን ?

ሀሳቡ ወደ ሀይለማርያም ዞረ ። የገባለት ቃል መገፋ
እንደመብረቅ መታወቅ ። ክብደቱ ስር ትከሻው ሲሰጥ
ተሰማውና በረጅሙ ተነፈሰ ። ዑለት ወር፤... ከዚያ በኋላ
ስራውን ትቶ ጊዜውን በሰለል መቶ ላይ ማዋል አለበት ።
በሁለት ወር ጊዜ ውስጥ የመኪናውን እዳ ከፍሎ መጨረስ
አለበት ። የራዲዮ ግራሙን እዳ እንደሆነ ትናንት የመጨረሻውን
ክፍያ በማድረግ ተገላግሏል ።

የእጁ መዳፍ ላይ የተጻፉትን ሰንበሮች እንደሚያሳዩ
ሰው ሁለቱንም እጆቹን በማጠጋጋት ለጥቂት ጊዜ ተመልክቶ
ሲያበቃ ፤ ደሙ ተቆጥቶ ሰሮቹ እስኪያብሙ ድረስ
ቡጢ ጨበጠና ወደሰማይ አንጋጠጠ ። ሀይለማርያም በመጨረሻ
የተናገራቸው ቃላት ጀር ግንዱ ውስጥ አስተጋዩ ።
ጭቱ ብትጀምር የተሻለ ነው ፤ ከዚህ ቀደም ካንዱ መስሪያ
ቤት ወደሌላ እያልክ እንዳበደኝ ውሻ በትክለላላ
የኖርከው ሰምን ይመስልሃል ? ችሎታ አለው ፤ ግን ምን
ያደርጋል ፤ አንድ ቦታ ረግቶ መሰራት አይችልም ከመባል
ሌላ ምን አተረፍክ ? ከራሱ ሮጠህ ልታመልጥ አትችልም፤
መጅም ቢሆንእና ፤ እንዲሁ ከተጠልክ አንድ ገንዘብ

ወሽጥህ ይቆረጥና የት እንደሆነ የምታረፈው ታውቃለህ?
አግኑኦል !»

አግኑኦል ? ሊሄድ የተነሳውም አዚያ ነበር ። እናቱ
ወይዘሮ ባፈና ሞልቶት የሚኖሩት ሰባተኛ ወረዳ አግኑኦል
ፊት ከርስቲያን አካባቢ ነው ።

እስካሁን ድረስ ወንድሙ ትእግስታቸውን ጨርሰው ይሆ
ናል ። ተጣድፎ ከቤት ሲወጣ በእንቅልፍ እጦትና በመጠጥ
የቦታን አይኖቹን ጠራራ ጸሀይ ያለርህራሄ መታቸው ።

እንዳሰበው ወንድሙና ባለቤታቸው ወይዘሮ እልፍነሽ
ተሰማ ሲጠብቁት ውለው ተሰፋ በመቁረጥ መንገዱን በእ
ገር መያያዝ ሲጀምሩ ደረሰባቸው ። ነጭ መክት ፤ አንድ
ጠረገገሎ ኩሊ አሸክመው ከሚኖሩበት ከአባ ትራን ሰፈር
ወጥተው ደጃዝማች ነሲቡ መንገድ ሊደርሱ ምንም አልቀ
ራቸውም ። በቢስ ኩባንያ አድርጎ ባይመጣ ኖሮ ሊያገ
ኛቸው ባልቻለም ነበር ።

«ምንነው አበርዩ ?» አለችው ፤ እልፍነሽ በተለመደው
አንጻባራቂ ፈገግታዋና በለሰለሰ አንደበቷ ። የለበሰችው
ያገር ልብስ ትንቡሽቡሽ አድርጓት ግርግ ሞገስ ጨምሮ
ላታል ። ወንድሙ ከግልምጣ ሌላ ምንም አላሉትም ።

«መጠጥ የምገዛበት ሱቅ አጥቼ ስፈልግ ነው ጊዜ የፈ
ጀውት ፤» አላት የፈገግታዋን አጻፋ እየመለሰ ። አቶ አባተ
ካገረው... አምስት... ሰድስት... ሚስቶች ሁሉ አበራ
እልፍነሽን ይወዳታል ። አግዜር ልጅ ቢሰጣት ምናለበት !

ፈገግታዋ እንደጧት ጸሀይ ይምጃል ። ልዝብ እንደ
ሆኑ ግልጽነቷ ደስ ይሉታል ። አጠያየግ ፤ የቂመቷ እጥር

ምጥን ግለትና አዋር ሆኖ ጉርድርድ ያለው አሻንጉሊት ፊቷ ላይ የሚተራመሰው ደም፤ ሰው ላይ ልዩ ምትህት ያሳድራሉ ። የሉሊት ፈገግታ ግን... አዎን፤ እንደጨረቃ ብርሀን ደማቅ ሆኖ የሚበርድ የራሱ የሆነ ምትህት አለው ።

አቶ አባተ፤ «እናንተን ያመነ ጉም የዘገነ...» እያሉ በማጉረምረም መኪናው ላይ ወጥተው ተሳፈሩ ። ኩሊው አበራን ከእግር አስከራሉ እንዳይሞት እንዳይሸር አድርጎ ገላመጠው ። ሀያ አምስት ሳንቲም ወረወረለት ።

በጉጃም በረንዳ ወደ ላይ ወጥተው ቀኛቸውን በመያዝ ለጥቂት ጊዜ እንደተጓዙ፤ የልሁል መኰንንን ትምህርት ቤትና የቀድሞ የቅዱስ ጳውሎስን ሆስፒታል አልፈው ወደ ግራ በመታጠፍ ወደ ሰባተኛ አመሩ ። ከዚያም ወደ እግሩ ኤል ቤተ ክርስቲያን የሚወስደውንና ዘለአለም እንደተጠነ የሚኖረውን መንገድ ይዘው ቁልቁለቱን እንደወረዱ ዋናውን መንገድ ለቀው ወደግራ ታጠፉ ።

በመጡበት መንገድ ሁሉ ጃኖ የለበሰ መሴብና ገሽ አሸከመው፤ ወይም ነጭ፤ አብዛኛውን ጊዜ ቀይ ጨርቅ ጣል ያለበት ድፎ ዳቦ የያዘ ሰፈር አሸከመው፤ ወይም በወረቀት የተጠቀለለ መጠጥ አንጠልጥለው፤ ወይም እንደየዘመዶቻቸው ውቃቢ ዳለቻ፤ ቡህ፤ ነጭ፤ ድፍን፤ ጥቁር በግ እስኩት ተው የአከፋይ ለማድረስ የሚሄዱ ብዙ ሰዎች ይታዩ ነበር ።

የመጡበት መንገድ ሁሉ እንደሌላው ጊዜ ፊታቸው ተለይቶ በማይታወቅ፤ እንደጉንዳን በሚተራመሱ ሀዝብ፤ በዚያ ሀዝብ መሀል እንደጥይት በሚበሩ ሲይኙት ሰዎችና አካላት ቢባል መንገድ በማይለቁ ከባድ የጭነት መኪናዎች

ባለማየቱ፤ አበራ፤ ጭንቅ አልያዘውም ነበር። በዝተው የሚታዩት የበግ ቆዳ ነጋዴዎች ብቻ ነበሩ።

ለለውጥ ያህል ሁሉም የለበሰው የክት ልብስ ቢሆንም፤ አበራ የለበሰው ጥቁር እጅጉርድ ሽሚዝና የተገሸገሹ ጥቁር ሱሪ ብቻ ነው። አውደ አመት መሆኑን የዘነጋ አስመስሎታል።

በህጻንነቱ ዘመን፤ ጭንቅ በፍ ደርሷልና ኑ ትላለችው እያለ መልእክት በማድረስ ሲሯሯጥ ያደገባት መንደር ከፊቱ ብቅ አለች።

ጥንት፤ በሰፊሩ የነበሩት ቤቶች ተራርቀው የቆሙ ነበሩ። አያንዳንዱ ቤት የራሱ የሆነ ትምክህትና ኩራት ነበረው። አሁን ግን እንደበንሰለት ተያይዘዋል። ያንዱ ቤት ግድግዳ ለሌላው ድጋፍ ሊሆን...ካንዱ ቤት የሚመነጨው ጢስ ሌላውን ሊያምቅ... ለክፉም ሆነ ለደግ በች ዝርገመድ ተቆራኝተው የቆሙ ይመስላሉ።

የእናቱ ቤት ግን ብቻውን እንደቆመ አለ። ኮባዎቹና የዶቹ አርጅተው ወርካ መስለዋል። ስቀላ ቤቱ እንዳለ ቢሆንም የተቀባው ቀለም ምን አይነት እንደሆነ ለማወቅ ያጸግታል።

በህጻንነቱ፤ ሸርተቱ ሲጫወትባት የነበረችው ኮረብታ አሁንም አለች። እናቱ ቤት ፈትሰፊት ያለችው መስክ ሰፋቷ ቀንሶ ታየው። አጠና ሻጮች ሰፍረውባታል። የህጻንነቱ አለም። ካሊፎርኒያ በነበረበት ጊዜ እነዚህ ሁሉ በአይነ ሀሊናው እየዘሩ እንዴት ይናፍቁት ነበር!

ግንባሩን ቋጥሮና ሀሞቱን ኮስተር አድርጎ በየቦታው ጎች ጎች ብለው የሚታዩትን የልጆች አይነ ምድር እየዘለለ

ሲገድ፣ እናቱ፣ ጉረቤት ሁሉ እንዲሰማቸው ድምጻቸውን ከፍ አድርገው፣ ማን እንደነበረው ይህን ዶሮ አጥፎ ስር የጣለው ፣ ዘረቢስ ሁሉ ...» እያሉ የሰድብ ዶፍ ሲያወርዱ ሰማቸው ፣ አልተሰደዱም ። ቢያንስ በቀን አንድ ጊዜ መንደራትን ላይ መጮህ አለባቸው ። በሳቸው ዘንድ ሁሉም «ዘረቢስ» ነው ።

ወይዘሮ ባፈና ባፋቸው ቢናገሩም ብቻቸውን እህሉን አይቆርሱም ። የጣሳ ቤት ሲተኝ አዳሪዎች የሚልሱትን አጥተው ሲቸገሩ የሚመጡት እርሳቸው ዘንድ ነው ። በሰፈሩ እማማ የማይላቸው የለም ። መጮህ ሲጀምሩ መንደራትን ፣ «እንግዲህ ጀመሩ ፤» ብለው ወደየቤታቸው ከመግባት በስተቀር አይናገሯቸውም ። ታዲያ ዝም ታቸው የባሰውን ያበሳጩባቸዋል ። ውሀ አስመጥተው «የተከለሱት» ስም በመጥራት ዶሮው ላይ ካፈሰሱ በኋላ ፣ ልጆቻቸውን አስከትለው ፣ «ተመስገን ፣ ለዚህም ተመስገን ፣ እስከ እንኳን መጣችሁ ፤» እያሉ ወደቤት ገቡ ።

ቤቱ ውስጥ የነበሩት በርጫማዎች ፣ አግዳሚ ወገብ ሮና ፣ በስተግራ በኩል ጥግ የነበረችው መደብ አሁንም አሉ ። አልተሰደዱም ። እድሜያቸው ከአበራ እድሜ ይበልጥ እንጂ አያንስም ።

ወይዘሮ ባፈና ደፋ ደፋ ማለት ጀምረዋል ። እየሮከረ፣ እየደነፋ የሚቀርበው ወጣቸው አበራን ትዝ አለውና ምሪቱን ጥጠ ። አርፈው ለመቀመጥ ቢፈልጉም የሰንበቱ ነገር ፣ የእድሩ ጣጣ ፣ የልቅሶውና የማስተዛዘን ፈሊጥ ፣ ጧትና ማታ ቤት ክርስቲያን የመሳሙ ጉዳይ ጊዜ እይብጣቸውም ፣ አርፈው መቀመጥ አይችሉም ።

ባዎር ቁመታቸው ደፋ ደፋ እያሉ ለገጽ ፩ ለገጽ ፩ መካከል
 ሆኖ አይበለውም ። የእን ተከልዬ ለሰው አይሰጠውም ። ሆኖን
 ተናዩን ይቆረጥመኛል ። ሰሞኑን የያዘኝ ውጋት ቅስፍ
 አድርጎ ይዞኝ በሰታይ ነው የከረምኩት ። ሃሬ ደሞ የያዘኝ
 የራስ ምታት ይዞ ይፈልጠኛል ። በማለት ማማረራቸው አል
 ቀረም ። አምናም ። ካቻምናም ። ከጥንትም ጀምረው ስለህመ
 ማቸው ሳያውሩ ጀምበር ወጥታ የጠላቶችበት ቀን የለም ።
 በህመም ምክንያት ግን አልጋ ላይ ውለው አያውቁም—ለመ
 ሀላ እንኳን ። ሀምት መስሎ አንገታቸው ላይ ይታይ የነበ
 ረው ንቅሳት የቀድሞውን ድምቀቱን አጥቷል ። የተጨ
 ማደው ያንገት ቆዳቸው ግማሹን ሸፍኖታል ። ዱር ከስር
 ኩል ጋር እንደፈርጥ ይንበገቡ የነበሩት አይኖቻቸው በመ
 ጠነ መጨናበስ ጀምረዋል ። ቅላታቸው ወደ መገርጣት
 አዘነበለ እንጂ አልጠፋም ።

ሞላ ቀርቦ ትንሽ ከተበላ በኋላ ወይዘሮ ባፈና መብላታ
 ቸውን ትተው ጣታቸውን እንጀራው ላይ ጠራረጉና፤ ጭታ
 ወራሪ በነበሩበት ጊዜ በዛሬ ቀን ይህች ደጅ በስንት መኳ
 ንንት ታሸበርቅ ነበር ። የበቅሎውና የጋሻጃግሬው ብዛት
 ያንን ሚዳ ሞልቶት ይተርፍ ነበር ። እኔም ፤ እነ አመቱንና
 እነ ትርጉሙን አስከትሎ ብቅ ባልኩ ቁጥር ነጠላው ከፊት
 ቷ—ቷ እያለ ይጋረድልኝ ነበር ። እንደማይሆን የለም ።
 ያ ይጉ ዘመን ነፈሰ ። ፍሪዳው እዚያ ሲጣል ፤ ለማው
 ሲቆረጥ ፤ አረቁ በያይነቱ ሲከፈት ፤ ጠጁ እንደሞዛ ሲቀዳ—
 አይ ዘመን... እንደማይሆን የለም ። የጨዋ ልጅ አልቆ
 ቀን ዘራሽ የበቀለባት ዘመን... አዲስ አበባ እንዲህ የዘረቢሰ
 ገርፍ ሆኖ ትቅር ፤ እያሉ እንባቸውን በተጨማሪዎች
 ነገሮቻቸው ላይ ያወርዱት ጀመር— እንደወትሮአቸው ።

ቤታቸው መጥቶ ስለዳሮ ኑሮአቸው በማድነቅ ያነሳ ባቸው ሰው ላይበላና ሳይጠጣ አይወጣም ። ሲነሻገጣቸው የቋጠሩት ገንዘብም ቢኖር አውጥተው ይሰጣሉ ። የመን ደሩ ሰዎችም ሆኑ ከሩቅ ዝናቸውን የሰሙ መንገደኞች በተቸገሩ ቁጥር ጐራ ብለው ስለወይዘሮ ባፈና የቀድሞ እመቤትነት ማውራት ከጀመሩ የፈለጉትን ሳያገኙ አይሄዱም ። በዚህ የተነሳ ከቤታቸው እንግዳ አይጠፋም ።

አቶ አባተ ስላባታቸው ስለ ፈታውራሪ ወርቂ ባንት ይርጉ ሲሰሙ ልዩ ትምክህት ፈታቸው ላይ ይቀረጻል ። አበራ ግን ይሰለቸዋል ። ከመሰልቸትም የተነሳ ይቅበዘበዛል ። ስለበሽታ አይነትና ስላለፈው ዘመን መስማት አጉልዘበት መስሎ ስለሚሰማው ፤ እናቱ ሲያወሩ በሙሉ ልቡ አያዳምጣቸውም ።

እልፍነሽ ፤ አንዳንዴ ተነስታ ለባሏ ጠላ ፤ ለአበራ ደግሞ እሱ ካመጣው ዉስኪ ትቀዳ ነበር ። ለአበራ አንዳንዴ የምታጉርሰው ጉርሻ ላንድ ሰው ቁርስ ሊሆን ይችላል ።

አቶ አባተ ከንፈራቸውን በመምጠጥ ራሳቸውንና እናታቸውን ካጽናኑ በኋላ ወደ አበራ መለስ ብለው ፤ «ያባትህ ከብርና ዝና ምን ያህል እንደነበረ ብታውቅና ቢገባህ ካንዱ መስሪያ ቤት ወደሌላ እያልክ ወደኋላ አትቀርም ነበር ። ገድሎ በዛብህ የትምህርት ቤት ጓደኛህ ዛሬ የትና የት ደርሷል ። ጓደኛነትህ ከሱ ጋር ቢሆን እንዴት በበጀህ ፤ ሰው ማለት እሱ ነው ። ያ ከይሲ ፤ ዘረቢስ ጓደኛህ እንደሆነ ለምንም አይረባህም ፤ ሰው ትኩር ብሎ ሲመለከት ቡዳ ይመስላል ፤ ለይን ሰበር ማድረግ አንኳን ያባት ነው ። ባያደርጉ

ትም እኚ ማለት የጨዋ ልጅ ተግባር ነው ። እጉል ምክር
በሰድብ ይቆጠራል ይበለኝ ነው እሱት እየተገረመ ።
ቀከባችሁ ባይገጥምና ባትጣጣሙ ነው እንጂ ፤ ሀይለማር
ያምኮ የኔና ያንተ ወንድምነት ተቀናቃኝ አይደለም...»
«ነው እንጂ ፤ በኔና ባንተ መካከል ያለው ጋኔን እሱ ነው ።
የሚገርመው ነገር ከኔ ይልቅ ለሱ ታደላለህ ። ካልጠፋ
ጓደኛ ሰው እንዴት እንዲህ ያለውን ይመርጣል ባካችሁ —
ሲጋ ከሲጋ የሚያለያይ ።»

አበራ ዝምታውን አጸና ። ከወንድሙ ጋር መከራከር
አይወድም ። ታዲያ ወንድሙን በጣም አበላጭቶ የሚያ
በቆጣቸው ዝምታው ነው ። «ትእቢት ነው ፤ ትእቢት
ነው ። የተማራችሁት ሁሉ ትእቢተኛነትን ነው ፤ ሌላ አይ
ደለም ነው ይሉታል ። እንዳንዴ ብሶበት ሲከራከራቸው
ይገም፤ «አዋቂዎች! እዎን ፤ ከናንተ የበረጠ አዋቂ የለም!»
በማለት ይሳለቁበታል ።

«አንድ ገድሎ ያለ ጓደኛ ብታገኝ ሰው ትሆን ነበር» ።
«ኃይ ፤ ብትተወኝ ምናለበት!»

«ምንነው ቢተውት እቲ...ባህዳመት ምን ከርከር
ያስፈልጋል!» አለች እልፍነሽ ። አበራን ለማጥረስ ኩርማን
እንጀራ ቆርሳ ስትጠቀልል ነበር ። «ይቺን ብቻ በሞቲ ፤
ሁለተኛ አልመለስም!» ካለች እሃቢ ለማለት አይቻልም—
መመለሷ አይቀርም ።

ወይዘሮ ባፈና የጎረቤት እንጀራ አልዋጥላቸው ብሎ
ከጥርጣቸው ጋር ይታገል ነበር ። እንደምንም ታግለው
የጡና ፤ «ልጄ ፤ አጥንቷ ጥፋ የሆነ ሚስት አግብተህ የልጅ

አጀን ስሜ ለደቅ ተብሎ እንደሚታወቅ ብታደርገኝ ምናልባት፤
አባተን እንደሆነ ተከልዬ ሰልጅ አላደሉትም ሆኖ አሉት።
ሰላም እንገዳ ያልሆነ ጥያቄ ነበር። እልፍነሽ ደን
ተኛ ጣር እንደያዘው ሰው ሲዘገንናትና ፊቷ ሲለወጥ
ተመለከተ። የጉረበኝውን ሳትውጥ እንባ እየተናነቃች
ወደ ጓዳ ርጠች።

አበራ ተከትሏት ወደጓዳ ገባ። ጉንጮቿን አቋርጦ
እንደጉርፍ የሚወርደው እንባዋ ጸሀያማ ፊቷን በማጥፋት
እያዘነ፤ «ምን ነካሽ እልፍዬ? ለቅሶውን ተይና ንገራኝ፤
አላት።

የእናቱ አልጋ ቦታውን አልለቀቀም። ከሰንት ዘመን
ጀምሮ የተጠራቀመ እቃ መኝታ ቤቱን ሞልቶታል።
መኝታ ቤት ብቻ አይደለም። ሌማቱም ፤ ገንበውም ፤
ጋኑም ፤ በርሜሉም ፤ ሰልቻውም ፤ ጀኒያውም ፤ ምኑም ፤
ምናምኑም ክፍሉን ሞልቶታል። የውሻ ቡቸላ የሚያካክሉ
አይጦች በየስርቻው ይሯሯጣሉ።

ጠጋ ብሎ አቀፋት። እንባዋን በነጠላዋ ማፍ ጠራሪ
ገችና ቀና ብላ እያየችው ፤ «አበርዬ ምን ባደርግ ይሻለኛል?
እግዚርን ምን ብበድሰው ነው እንዲህ ያለው ጣጣ ውስጥ
የጨመረኝ?» አለችው ፤ በተለመደው ልዝብ እንደበታ።
«ምንድነው እሱ?»

«እዚህ በመጣሁ ቁጥር እማማ በሆነው ባልሆነው ነገር
ኢስታከው ልጅ ባለመውሰዴ ይጸጸቱብኛል። ጥፋቱ ከእ
አይደለም። ወልጄ ብስም እኔም ደስ ይለኛል። ማህጸኔ ልጅ
እንደሚያፈራ አውቃለሁ። ብቻ ምንላድርግ? ጠርባለሁ።

ጥቁ ለንጻልሄድ መግቢያ የሰኘም ። አልተማርኩም ። ድሀ
ወላጆቼ አልቀዋል ። የማዝነው ባርባ ቀን እድሌ ነው ።
በሰው አይደለም ። ግን እንዲህ እየተሰቃየሁ ከመኖር ብሄድ
ይሻለኛል ። እግዚር እንደሆነ የከፈተውን ጥርር ሳይዘጋ
ሊኖርም ።»

«አይዘጋ ለልጁ ። እማዬ እንደመጣላት ትናገራለች
እንጂ ለከፋት ብላ አይደለም ።» ብሏት አገጭን ይዞ ፊቷን
ወደላይ ቀና አደረገና ስቆ ሊያስቃት ሞከረ ። ፊቷ ዝናብ
ካባራ በኋላ ጸሀይ ልትወጣ የቃጣችበት ሰማይ መምሰል
ጀመረ ።

የእናቱን ድምጽ ሰማ ። ቀስ ብለው መናገር አይችሉም ።
«ሰንቱን ብዬ ። እግራ ከመሬት ተነስቶ ያብጣል ። ትንፋሽ
ያስሰኛል ። ሰሞኑን ብርድ ብርድ ይለኛል...» እያሉ የበሽ
ታውን አይነት ይዘረዝሩት ነበር ። ወዲያውኑ ደግሞ ስለ
ጥት መሳንንቶች ማውራት ይጀምሩና ትንሽ ቆይተው
በዚያን ዘመን ስለነበራቸው ክብርና ድሎትነትና ጌጥ
ማውራት ይጀምራሉ ። ከፊታውራሪ ወርቁ በኋላ ያገቧቸ
ውን ሶስት ባሎች አበሳጭተውና ሰካራም አድርገው ያባረ
ሯቸው ጥንት ፊታውራሪ ቤት በነበሩበት ዘመን ስለነበራ
ቸው ክብር ፤ ውበት ፤ ጌጥና ድሎት ወራ ነበር ።

«አንተ ብትረዳኝ ይህ ሁሉ አይደርስብኝም ነበር ።
እማማ ጸጸት ፤ የወንድምህ ንዝንዝና ብስጭት ሰውነቴን
አይጨርሰውም ነበር ።»

«ግን አድርጌ ነው የምረዳሽ ?»

«ሚስት አግብተህ ። እንተ ልጅ ብታገኝልኝ እፎይ ብዬ
እንቅልፍ ይወስደኝ ነበር ። አበርዬ ተሰቃየሁልህኮ ።»
«ታዲያ ሚስት ፈልጌልኝ ብዬሽ መቼ ሆነልሽ ?» አላት ።
የቀልፉን ነበር ፤ ሊያጽናናት ። ፊቷ ፤ እሻንጉሊት መሳይ
ፊቷ እንደ ጧት ጸሀይ የሚሞቀውን ፈገግታ ተጉናጸፈ ።
«ሁላገርሽስ ?» አለችው ፤ ከዚህ ቀደም ያስተዋወቀችውን
ልጃገረድ በማስታወስ ።

«አሲ እንደስሟ ሁሉም ያምራታል ።»

«አበስኩ ጌታዬ ፤ ጌጤነሽስ ?»

«ፈገግታዋ ጌጥ የለውም ፤ በዚያ ላይ ጅል ነች ።»

«ያቶ ጥሩነህ ልጅስ? ማንነው ስሟ እቴ? አዎን ፤ ቱቱ ፤
አሲ ቆንጆ ልጃገረድ አይደለችም ?»

«ልጃገረድ አይደለችም ።»

«አበስኩ ገበርኩ ጌታዬ ፤ ታዲያ ምን ይሻላል ?»

«የሚሻለውን ማን ያውቃል? ማን ያውቃል?» አለ በትካዜ ።
ልቡ እንደደንጊያ ከበደው ። አዘነላት ። የአልፍነሽ በቃይ
ተሰማው ። ለማንም እንዳላዘነ አድርጎ አዘነላት ። ሀሊፍ
ውን ፈተሽ ። ምን ባይርግላት እፎይ ብላ ለመተኛት ትችል
ይሆን? በማለት ራሱን ጠየቀ ። መልስ አልነበረውም ።

ሁለት ወር ፤ ሁለት ወር ፤ ከዚያ በኋላ—

፩

አበራ ማክሰኞ ጧት ወደ አራት ሰአት ገደማ ወደቢሮ ሲገባ ላየው ሰው ከቅዳሜ የፋሲካ ስሉር ጀምሮ እረፍት ላይ የቆየ አይመስልም ። እንቅልፍ አጥተው የከረሙት አይኖቹ ቀልተው በዙሪያቸው ያለው ቆዳ ጠቁሯል ። እርሷም ሁሉ ንቃት የለውም ። እያንዳንዷን እርምጃ እየተጠራጠረ የሚወስድ ይመስላል ። በራሱ ላይ የነበረው ትምክህት ፤ ንቃትና እምነት የት ሄዱ ? የሰራ ዓደኞቹ መስኮት ከፍተው እሱ ነው ? ወይስ እሱ አይደለም ? በማለት እየተጠራጠሩ ይመለከቱት ነበር ።

ሁለት ቀን የቆየ ጧም የቀይ ዳማ ፊቱ ላይ ከሩቅ እንደ ሚታይ ሁሉ ፤ ዘማ ጠጉሩ ላይ ተርከፍከፎ ያልደረቀው ውሀ ጤዛ ይመስል ያንጸባርቃል ። ሁለት ወር..... ሁለት ወር..... ማንነታችንን ለማወቅ አስቀድመን በመጠኑ መሞት ያሻናል..... እና እያንዳንዷ እርምጃ ወደ ግቡ ፤ ወደ መጨረሻ ግቡ ፤ ወደ ማንነቱ ትመራዋለች ። 'ግን እንዴት እርግጠኛ ልሆን እችላለሁ ?...'

ቢሮው ውስጥ ያለው አየር ቫገቷል ። የሰናይት አደራ ሽቶ እንኳን ሲለውጠው አልቻለም ። ጥቁር የእጅ በርሳዋ ከጽህፈት መኪናው ጉን ጠረጴዛ ላይ ተቀምጧል ።

እንደሌላ ሆኖ አብጧል ። እሷ ግን የለችም ። ስማዋ
የወለደች ምንጣፋ ላይ የተሰጠችት የማማ ዱካምች ጉልተው
ይታያሉ ። ሁለቱን መስኮች ከፋፍቶ ቁጭ ሳይል ጥቂር
ቡና አዘዘ ። ባለቃት ሁለት ቀኖች የልብ አውቃ ገረዱ ገሸሽ
አድርጋዋል ። ስምን እንደሆነ አውቋል ፤ ከዚህ ቀደም
ሴት ቤቱ አሳድሮ ለያውቅም ነበር ። ግን ባለቃት ሁለት
ቀኖች ብቻውን ለማደር አልቻለም ። ሴት አጠገቡ መኖር
ነበረባት ። ለመተኛት ፈጽሞ አልቻለም ነበር ። ሁለት
ወር — ሁለት ወር ፤ የእንጀራ አባቱ አስከሬን እየመጣ ፤
«አንተ ወሰላታ ፤ ተነስተህ በር አትከፍትም ፤» በማለት
ከእንቅልፉ ያባንነው ነበር ።

«ከራሴ ጋር ፊትሰፊት መጋተር አለብኝ ፤ ሌላ መውጫ
መንገድ የለኝም ፤» ብሎ የቀዘቀዘ ቡናውን ባንድ ትንፋሽ
ጨለጠው ። ሲጸራውን አቀጣጠለና ከዚህ ቀደም በእርሳስ
የነደፋቸውን ስእሎች ከጠረጴዛው መሰበሪያ ውስጥ አውጥቶ
እንደካርታ ፊቱ በመደርደር አንድባንድ በተቺ እይን ይመ
ለከታቸው ጀመር ።

ያውራ ዶር ጥርስ የመሰለውን የሰናይትን ረጅም ለፍ
ንግ ፤ የልብ ቅርጽ ያለውን ከንፈሯን ፤ ረጅም ፊቷንና
የብር አንክብል የሚያካክሉትን አይኖቿን በወረቀት ላይ በሚ
ገባ ለመማረክ ችሏል ። የሹራብ ስራ ይዛ የጽህፈት መኪና
ጓሳ እግሮቿን አጣምራ ቁጭ ብላለች ። ስእሉን ጭራ ብዙ
ሲል ሰይሞታል ። ሁለተኛው ስእል የሚያሳየው ዘወትር
ቢሮው እየመጡ ቡና የሚጠጡትን ጓደኞቹን ሲሆን የሲ
ጃራው ጢስ ፤ የቡና ሲኒዎች ፤ ጠረጴዛው ላይ ያለው ፋይል

ከምር በየአለቱ የሚደረገውን ሁኔታ ያሳያል ። «ትልቅ የሀላፊነት ስሜት» የሚል ስያሜ ሰጥቶታል ። ሰብተኛው ሰኞ ለየተገባቸው አእምሮች የሚል ሲሆን፤ የሰኞው አቀማ ሰው ጭንቅላቱ ብቻ ነው የሚታየው ፤ ትልቅ ጭንቅላት ። ፊትሰራቴ ከብ አራት ማለዝን መስሎ የሚታየው ጠረጴዛ የልጅ የሰላይ ፊርማ የሚጠባበቅ ይመስላል ። ወረቀቶች ተደርድረ ተጽፈው የሚታዩት ግን እንደ ጠረጴዛው ከብ ፤ ሰብተ ማለ መገባቸው ሆኑ የሰኞው መቀበያዎቹ ልዩ ልዩ ቅርጽ የሆኑ ። ጥሪ እንዴት እንደተቀሰቀሰበት አስታውሰው ። የአውነተኛ ችሎታውን ያገኘው ፤ ያወቀው ቢሮ ገብቶ ሰራ ጭብት ጊዜ ነበር ። ይህን ዘመን ሁሉ የት ነበርኩ? በማለት ላማንት ሙሉ እየሰከረ ቤት ውስጥ ተዘግቶ የኖረበት ጊዜ ነበር ። የፈሰሰ ውሃ አይታረም በማለት ከቤት ወጣ ። ቢሆንም ከዚያ በኋላ ተመልሶ የዳሮው አበራ ለመሆን አልቻለም ። ትናንት አልነበረም ፤ ነገም የለም ፤ ከዛሬ ፤ ከሁን በስተቀር

ሰብቱም ሰኞች የገደላቸው ነገር አለ ። ምን እንደ ሆነ ግን አበራ ሲያውቅ አልቻለም ።

መስመሮቹ ህይወት የላቸውም ። አይነጋገሩም ። የት እንደሚሄዱ ፤ ወዴት እንደሚያመሩ የሚያውቁ አይመ

ሰላም ። በየሰላሉ ላይ የሚታየው ጥላና ብርሃን አብዛኛውን ጊዜ ዝናብ እንዲረገግ ጉም ስለሚከብድ ፤ ሌላውን ነገር ይማንና ለብቻው አምባገነን ይሆናል ። ነገር ግን በሰላምትና በጽህፈት መኪናው መካከል ሊኖር የሚገባው ግንኙነት በሰላሉ ላይ አይታይም ። ከጽህፈት መኪና ጋር የተቀመጠች ማንም ሴት ልትሆን ትችላለች ። ሁለተኛውም ሰላል ተመሳሳይ ጉድለት አለው ። ሰላሉ ስለሀላፊነትም ሆነ ስለተጉባዩ ህሊና የሚናገረው አንዳችም ነገር የለውም ። ሰዎችን ከከባቢያቸው ጋር አወሳሰቦና አዋህዶ አያሳይም ። የጊዜውንና የሁኔታውን መንፈስ አይማርክም ። ዋጋ የሌለውም የሰላሉቹ ጥልቀት «ወየጉድ ፤ ለምንድነው ሁል ጊዜ ከፋቅ የምጀምረው ፤ እና ለምንድነው ሁል ጊዜ ፊት ለፊት የሚያፈጠብኝ ፤ አፍጥጠው ሲመለከቱኝ ተወማሪ ህይወት የሚለምኑ ይመስላሉ ። የፈጠርኳቸው ሳይሆን እንግዳ መስዶ እታያቸዋለሁ ። ከኔ ምንም የላቸውም ። እኔም ከነሱ ምንም የለኝም ። በነሱ ውስጥ ራሴን አላይም ። ንና ባለፉት ነገሮች በማለት በማጥቀስ ከቆሻሻ ማጠራቀሚያው ውስጥ ጣላቸው ።

ከዚያ ፤ ሰላሉቹን በማጥቀስ እንደጣላቸው ከአለምጅወ ገዳ ውስጥ አንድ ነገር ፈልፍሎ በአይነ ህሊናው ይታየው ጀመር ። ሸርተቷ ከሚማወትባት ኮረብታ ላይ ቁጭ ብሏል ፤ የኔታን ከነጥምጥማቸው የወርቅ አለንጋቸውን እንደያዙ ሰላል ለመስራት ይታገላል ። ወንድሙ ፤ አቶ አባተ ጦኩስት አዲስ ደብተር በዚሁ መከራ ለማለቅ ደርሷል ። ለምንድነው የምትሰራው እንተ ገን

ወንድሙ ከበስተጀርባው ሲመጡ አልበማም ። ልብ አላ
ደረገም ። አእምሮው ፣ ሰሜኑ ፣ ሀሳቡ በሙሉ በሰራው
ተመስጧል ።
«ምንም ።»

«እስኪ ወዲህ በሰው ፣ በልኮ ፣ ወቶ ጉድ ፣ እንዲህ ልትጫ
ወትበት ኖሯል ደብተር ፣ ደብተር ያልከው! እንተ ወሰላታ!
በል ሁለተኛ ይለምድህል!»

ጉያው በቋንጥጫ ሲደብን፣ የጀሮ ጥንዱ በጥፊ ሲናጋ
ይሰማዋል ። «ሁለተኛ አይለምድኝም ... ጋሽዬ ... አይለም
ደኝም ፣ አይለምድኝም ፣ አይለምድኝም!»

በሁለተኛው ቀን ዩኔታ በወርቅ አለንጋቸው ጀርባው
ሰምበር እስኪያወጣ ድረስ ገረፉት ። ጥፋቱ ለሌሎችም
ምሳሌ ሆነ ። ዳግመኛ አልጥከረውም ።

ሀሳቡን ከራሱ ውስጥ እውጥቶ ሰናይትን ለመጥራት
አስቦ ነበር ። «ምንድነው ብቻህን እንደእብድ እየለፈለፍክ
እንዲህ በንዴት የምትቦጣጭቀው ባክህ?»

ተሰማ ደጀኔ ነበር ። አጭር ቁመናው ሳይሆን ወፍራም
ሰውነቱ በሩን ሞልቶታል ። እንደዘይት የሚላብ ፈገግታው ፣
በጣም የበሰለ ዱባ የሚመስለው ክብ ፊቱ ሳይ እንደሙጫ
ተጣብቋል ።

«ህይወቴን!» ብሎ መለሰለት ።

ተሰማ ፣ የቀኝ እጁ ላይ ያሰረውን በልብና ፣ በፈረስ
ከቱ ያጌጠውን ከወርቅ የተሰራ ሰንሰለት እያንቃጠለ
ገብቶ ቁጭ አለ ።

ጸጌ፤ ስለዚህም ባሕር

«ምንነው ጃል ፤ እንኳን ደመ ልጓሙን ፈታልህ አት
ለኝም እንዴ ፤!»

«የገተ አፍ መቼ ታስሮ ያውቃልና ፤»

አበራ ከሰናይት በስተቀር ሌላ ሰው ለማነጋገር ፈቃ
ደኛ አልነበረም ። ተሰማ አንዴ ከገባ እንደማይወጣ ስለ
ሚያውቅ ተስፋ ቆርጦ ቁጭ አለ ።

«እረ ደሚለለሁ ፤ እማማ በኩዳዴ አታስበላኝም ፤»

ከወፍራም ፤ አጭር ሰው እንደዚያ ያለው ቀጭን ድምጽ
እንዴት ሲወጣ እንደሚችል አበራ ሁል ጊዜ ይገርመዋል ።
ተሰማ ሲጃራ አውጥቶ ክብሪት ይጠብቅ ነበር ። ክብሪት
ፈጽሞ አይዝም ። ከቢሮ ቢሮ እየሄደ ክብሪት ሲለምን
ይውላል ። ለምን ክብሪት አትይዝም ? ብለው ሲጠይቁት
የሚሰጠው መልስ ፤ ለሲጃራ የማወጣውን ወጭ ለመቀነስ
ይረዳኛል ብዬ ነው ይላል ። ታዲያ አንድ የክብሪት እንጩት
ስጥተውት አንድ ሲጃራ ስለሚወስዱበት ወጭው አልቀነሰም፤
ግን ክብሪት ለምን እንደማይዝ ሁሉም ያውቃሉ ፤ በክብሪት
አስታኮ ከቢሮ ቢሮ እየዞረ አብዛኛውን ጊዜ ስለሰው ፤
በተለይ ደግሞ ስለናቱ ማውራት አሉበት ። ሳያውራ የፃለ
እንደሆነ ይፈነዳል ፤ «ይህ ወሬ እንዲሳመት ትፈልጋለች» ፤
ሲባል ፤ አዎንታ የተጨመረበት እንደሆነ ፤ መልሱ ፤ «ተሰማ
ዘንድ ሂዱ» ነው ። በዚያ ላይ ባራት ግድግዳ ተከቦ ብቻ
ውን ለመቀመጥ በጣም ያስፈራዋል ።

አበራ ክብሪት ጭሮ ሲጃራውን ለኮሰለት ። የማገወጥ
የሲጃራ ጤስ ባፍንጫውም ባፋም እየተፋ ፤ «እማማ በቅርብ

ቀን ለህዝምና ወደ እንግሊዝ አገር መሄዱ ነው ባከህ 1
እኛም አብራሃት ሳልሄድ አልቀርም 1» አለው ።

ጠንግሊዞች ከጋዜጣ በቀር ሰራ ፈተው ሰው ማነጋገር
አይወዱም 1 ታዲያ ክብሪት መግዛት ሊኖርብህ ነዋ 1»
እንደሰው ባልቻ ዋቆ አራት ማእዘን ቅርጽ ያለውን ጭንቅ
ተቆን ወደፊት አስቀድሞ ዘው ብሎ ንባ ። የብብሩና የጫ
ጣው ጠረን ቀደመው ። «ማንነው የቀደመኝ? ስርጥ የመጣ
ዓት ለተሰማ ክብሪት ልሰጥ ነበር ።» ድምጹን ሲሰሙ በተ
ዘጋ ገሮሮ የሚናገር ይመስላል ። መጠጥ አሻከሮት ሳይሆን
አይቀርም ። ጧት በማለዳ ሁለት ቀንዶ እግረ መንገዱን
ሲያነሳ ወደቢሮ አይመጣም—ለመሀላ ።

አበራ 1 «ጥፋተኛው እኔ ነኝ 1» ብሎ ሲጃራ አውጥቶ
ጋበዘው ። ባልቻ የሚኖረው በሰው ሲጃራ ነው ። የሰጠ
ውን ሲጃራ ጠጋ ብሎ ሲያቀጣጥልለት አራት ማእዘን
ጥቁር ፊቱ ጉልቶ ታየው ።

አፍንጫው ድፍጥጥ ብሎ ወርዶ ከሰር ሰፊ ይሆንና
ወደላይ ስለሚገለበጥ ቀዳዳዎቹ ውስጥ የበቀሉት ጠጉሮች
እንደራዲዮ አንቱና ቆመው ይታያሉ ። ከንፈሮቹ የቡሄ
ሙልሙል ያካከላሉ ። እግረ መንገዱን አንስቶ የመጣው
ቀን እንደ ስልጅ አፍንጫ ይሰንጋል ። የእጁ ላብ የያ
ዘውን ሲጃራ ማራስ ጀምሯል ። ስላምታ የሰጠው ሁሉ
እጁን በመሀረብ መጥረግ አለበት ።

ባልቻ ከቢሮ ቢሮ የሚዞርበት ሌላ ምክንያት አለው ።
አራጣ ነጋዴዎች 1 ፖሊሶች 1 ቤት አከራዮች 1 መጠጥ
ገጦችና ገንዘብ ያበደሩት አያሌ ሰዎች ቢሮው አያስቀም

ጠቅም ስላለው ሁሉ ልዩ ዘዴ ፈጥሯል ። ካንዱ ተበድሮ ሰላላው ይከፍላል ። ታዲያ ምንጩን አዳርሶ ሳይጨርስ አልቀረም ። የአበራ ሀምሳ ብር ቀልጣ ቀርታለች ።

የባልቻ ብብትና ማማ ጠረን፤ የበቀለ ሽቶና የሲጃራው ጠላ ሰቢሮው በዚህ እለም የሌለ ሽታ መስጠት ጀመሩ። «ይህንን ልብስ በሰንት ገዛሁት? እስቲ ገምቱ? አላማ ረብኝም?»

በቀለ የሚናገረው በጥድፊያ ነው ። ሲናገር እንደሌት
ይቅለሰላሳል ። ሲሂድም ይውዘገዝጋል ። የለበሰው ልብሰ
ዳለቻ ሆኖ ከሀር ጨርቅ የተሰራ ነው ። ቀይ ከራሻት እስ
ሮአል ። የፈነዳ ጽጌ ረዳ ቅርጽ ያለው ከክራሻቱ ጋር ተመ
ሳሳይ የሆነ መሀረብ የደረት ኪሉ ሳይ ሰክቷል ። ረጅም ፣
የማ ጠጉፍ በቅባት ወደኋላ ተለጥጦ ተኝቷል ። የሸሚዙ
እጂታ ቁልፎች ፣ የክራሻት መያዣው ፣ የእጅ ለንሰለቱና
የሰለት መያዣው ተመሳሳይ ናቸው ። ዘወትር መሸራ
«ሽከታ» የሚል ቅጽል ስም ተሰጥቶታል ። «አምሮብሀል»
አለው አባራ ፣ እንቅልፍ አጥተው በቀሉት አይኖቹ እምነ
ተረው ። «ስምኑን የፈጸምከው ጀብዱ የለም እንዴ ።»

የአበራ ጥያቄ ያስደሰተው መሆኑን ሲታ ሲት መልኩ
 ላይ የሚወራው ስሜት ይገልጻል ። ረጃጅም አርጠሚ
 መላይ ጣቶቹን ተመለከተ ። «ፋሲካን ያሳስፍኩት ካንዲት
 ለገር አሸነፈች ከምትባል ኮረዳ ጋር ነበር ፤ ታዲያ ምን
 ይሆናል ፤ እያለቀሰች ስቃዬዋ ደስታ ላይሆነኝ ።»

ሶስቱም ተያዩ ። የማያስለቅሳት ሲት የለችም ። ይህ
 ንጉ ጀብዱ ለማውራትና በየጊዜው የሚገዛውን ልብስ ለማ
 ለየት ከቢሮ ቢሮ መዞር ግዴታው ነው ። የበቀለ ተላላኪ
 ሰው የተሰበሰበበትን ቢሮ ከመፈለግ በስተቀር ሌላ ስራ
 ፈጽሞ የለውም ።

ቡናው ቀርቧል ። ቢሮው በሲጃራ ጢስ ታፍኗል ።
 ሲጃራ ካፋ የማይለየው ባልቻ ዋቅ ብቻ ነው ። ባንድ የክ
 ብሪት እንጨት ሲጃራ ይመነዝራል ። በቀለ እዩኝ ሲል ፤
 ተሰማ ስለእናቱ ለማውራት ሲሞክር ወሬው እጅግ ደርቶ
 አልፎ ይደቶ ወደ ሀሜት ፤ ቀጥሎ ወደዚህ መንግስት እቋም
 ተራመደ... ሶስቱም የሚናገሩት ስለዚህ መንግስት ጉድለት
 በመሆኑ አበራ በመጨረሻ ትእግስቱን ጨረሰ ። ከዚህ ቀደም
 የማያውቀው ንዴት በራሱ ላይ በድንገት ገነፈለበት ።

ጠረጴዛውን በቡጢ መትቶ ሲያፈጥባቸው ሶስቱም
 ጸጥ ብለው ይመለከቱት ጀመር ። በረጅሙ ተነፈሰና እንዲህ
 ሲል ተናገረ ፡—

«እነሱ ፤ እነሱ የምትሉት ፤ እነሱ እነማን ናቸው ?
 እኛስ እነማን ነን ? እነሱ እነሱ ከማለት ራሳችንን ዞር ብለን
 እንመልከት ። ወደኛ ዞር ብንል የምናየው ምንድን ነው ?
 ወኔ ቢስ ፤ የምቶች አታሞዎች ሆነን እንገኛለን ። ከካሰቱል

ወይም ከሰውነት ጋር ስለሚገናኝ ወይም ከኢትዮጵያ ሆኖ ለሰውነት
ወጣ ለማንኛውም ላይ እያገኘ የምናልፈው እኛው ነን ። ወን
ናቸን መሬት ቆፍረው ከመሬት ላይ ያገኙትን በላታው
አጦት ካፍንግቸው ስር ላንድ ቀን ሳትርቅ እዚያው መሬት
ላይ ሞተው እንደሚቀበሩ እያወቁን በሰውነትና በዘመን
መቶ ስር ላይ ደመወዝ ይጨመርልን በማለት ጧት ማታ
ማመልከቻ የምናንጋጋው እኛው ነን...

«ለሀገር ልማት ይህን ያህል ከደሞዛችሁ ስጡ ብን
ባል መጀመሪያ የምናለቅሰው እኛው ነን ። መንግስት ጆርባ
ላይ እንደታሰበ ዘለአለም ተጣብቀን የምንኖረው እኛው ነን ።
ከሞግዚት ጉያ ወጥተን ለሁለት እግራችን መቆም ያስፈ
ራልናል ። በራሳችን ላይ እምነት የለንም ። ማንነታችንን
እናውቅም ...

«እንደኛ ያሉት ሰዎች በየትኛውም መንግስት ስር
ያው ናቸው ፤ ከማማረር እያልፉም ። ታዲያ ይህ ሁሉ የገዳ
ወሬ ፤ ይህ ሁሉ አሉባልታ ፤ ይህ ሁሉ የትችት መለት ፤
የራሳችንን ጉድለት ለመደበቅ ፤ ወኔ ቢስነታችንን ለመሸፈ
ንና ያደፈውን ህሊናችንን ለመደለል ነው እንጂ ለሌላ አይ
ደለም ። ግን እስከመቼ ድረስ? እስከመቼ ድረስ?»

አበራ እንደጨረሰ ተሰማ ቀደም ብሎ ፤ «እናጨብጥብ
እንጂ! እንዴት ያለችን ግግር ናት ባካችሁ... እናቴ ትመት
ግሩም ናት ።» እሷ ማጨብጨብ ጀመረ ።

«አርፌ ሲጃራ እንዳልቃርምበት ነው ይህ ሁሉ!
ደሞዝ ጥማሪ መጥታለች መሰለኝ!»

ፍለጋው እንደሆነ ስላንደ ሲት የሰባ ወሬ ነበረች ለሹመት ታጥቀላለች እንደ ነፃ

አበራ በዝምታ ሶስቱንም እንደባንድ ተመለከታቸው ። የግሉትን አይሰማም ። የተናገረውን አለምጭ ውስጥ እንደ ባንድ እያገኘበት ያሰላሰለ ነበር ። ዝግ ባለ ድምጽ ፤ ማለት የጽያ ተስፋዎች ነፃ ካለ በኋላ ፤ «ግን ጥፋቱ ከግን ነው ነፃ ሲል ራሱን በራሱ ጠየቀ ።

ሶስቱም እየቀያዩ ጥሰውት ወጡ ። አበራ የሀይለማርያምን ሀሳብ እንዳስተጋባ አወቀ ። ፊታችንን በመስተዋት ስንመለከት ምን ይታየናል? እዎን ፤ አበራ በዝግ አይነ ራሱን ተመለከተ ። የተመለከተው ነገር አላስደሰተውም ። ራሱን በጣም ጠላው ። በፍጥነት ሰናይትን ካለችበት አስጠራት ።

የለበሰችው ያገር ልብስ ረጅም ቁመናዋን ደርበብ አድርጎታል ። ረጅም ሆኖ የተቆለመመው አፍንጫዋና እንደሳንቃ ሰጥ ያለው ግንባሯ ባለባበሷ ምክንያት እንደ ኦሮ ጉልተው አይታዩም ። ትላልቅ ውብ አይኖጃ ከሸማዋ ንጣት ጋር ይወዳደራሉ ።

«አስኳሁን የት ነበርሽ ነፃ»

«እነአያልነሽ ቡና ጋብዘውኝ ነው... የቡና እድር አለን ።»

በተለይ «ቡና» ስትል የላይኛው ከንፈሯ ደንበኛ የላብ ቅርጽ ይወስዳል ። «እናቶቻችን የተውትን በየመን ጸፋ ቡና የመቃረም ልማድ እናንተ እንደገና በየቢሮው መጀመራችሁ ይገርማል ነፃ»

«ወንዶቼም ቢሆኑኩ...» ብላ የጀመረችውን ሳትወርስ የሼራብ መስሪያ ከሮሼዋን ነክሳ እንደመቆለሰለሰ አለች ።

«ጥቅር ነበረኝ ፤ በሩን ዝጊውና ነይ ፤» አላት ።

ሰናይት በር የመዝጋት ልማት የላትም ። ጠረጴዛውን ዞሮ መጥቶ አንዱ እንግዳ መቀበያ ሰፋ ላይ ቁጭ ካለ በኋላ ፊት ለፊቱ እንድትቀመጥ በእጁ አሳያት ።

በመስኮት የሚመለከታቸው ሰው እንዳለ በማለት ትላለች አይኖቿ ይቃዠሉ ። የመርበትበት መልክ ሰፍ ኖባታል ። አበራ ሊጠይቃት የፈለገውን ሲያስብ የሰናይትን መለወጥና መርበትበት አላስተዋለም ነበር ።

«ስለሉሊት ታደሰ የምታውቂው ነገር እንዳለ ልጠይቅኝ ነበር ።»

«ወንድ ሁሉ ስለሷ የሚጠይቀኝ ለምንድነው ? እኔ አላዋለድኳት ! ወይስ አቃጣሪዋ ነኝ ?»

ድንገተኛ ንዴቷ አበራን አስደነገጠው ። ምን እንዳናደዳት ግን አልገባውም ። የት ገባ ሳይባል ፊቷ ላይ ያዙኝ ልቀቁኝ እያለ ይንቆራጠጥ የነበረው ደሟ ባንዳፍታ ቁልቁል ወርዶ ጠፋ ። አበራ ከመገረም አልፎ ግራ ገባው ።

«ምናጠፋሁ ? አጥፍቼ እንደሆን ይቅርታ አርጌልኝ ፤» አላት ። ከዚህ በኋላ የጀመሩት ንግግር ወዴት ሊያመራ እንደሚችል ለመገመት አልቻለም ነበር ። በዝምታ ተወጥሮ አቀርቅሮ ይጠባበቃት ጀመር ። አሁንም ቢሆን የተሰላሰበት ቦታ ጨርሶ አልገባውም ። ምንነው ባልጀመርኩት ኖሮ በማለት ጸጸት አደረበት ።

«የለም ፤ አበራ እንተ ምንም አላጠፋህም ፤ ያጠፋሁት እኔ ነኝ ። ያናደደኝ የራሴ ሞኝነት ነበር ።» ጥለቱ አይን የሚጣ

ርከውን ቀረቧን ከሰራ ሳብ ሳብ አድርጋ ወንበሯ ላይ ተመ
 ያቸችና፤ «ስለሱሲት ለማወቅ የምትፈልገው ነገር እንዳለ
 ልትጠይቀኝ ትችላለህ ። በደስታ የማውቀውን ያህል እመ
 ልሰልህለሁ ። ግን ፤ ስለሷ ሁሉን ነገር አውቃለሁ የሚል
 በዚህ አለም ያለ አይመስለኝም ። ኑሮዋ በምስጢር የተዋጠ
 ነው፤» አላችው ፤ በቀዝቀዝና እርጋታ ባለው መንፈስ ።

ይሄኛውን የጠባቤዋን ክፍል አበራ በሚገባ ያውቃል ።
 እንቷታውን ትታ እንተ እንድትለው ያስተማራት በስንት
 መኪራ ነበር ። ሉሊት በዚያ ቀዝቃዛ በሆነውና ከሩቅ የሚ
 ሰማ በሚመስለው ድምጿ፤ «ሴቶች ላይ ኩራትና ትእቢት
 ታበዛለህ፤ በእምብርክክ መጥተው እስኪለምኑህ ድረስ ዞር
 ብለህ አታያቸውም አሉ...» ስትል የነገረችው ነገር ትዝ
 አለው ። የሰናይት ድንገተኛ ቁጣ ተገለጸለት ። ይህም ሆኖ
 ሰናይት እንደማትዋሸው ያውቃል ። ስትዋሸ ይዟት አያው
 ቅም ። ስሜቷን እንኳን አልደበቀችውም ።

ስለሷ ግራና ቀኝ የሚሰማው ፤ ላያናግሯት የማታናግር፤
 ከተናገረች ደግሞ ስሜቷን የማትደብቅና ሀሚተኛ አለመሆን
 ሲሆን ፤ የምትታማበት ነገር ቢኖር በቁመቷ ከመጠን በላይ
 መርዘም ብቻ ነው ። በዚህ ላይ ታዲያ ጡቶቿ ከመጠን
 በላይ ትልቅ ሆነው ስለሚታዩ «ሱቅ በደረቱ» የሚል
 ቅጽል ስም ተሰጥቷታል ።

የሰናይትና የሀይለማርያም ጠባይ ባንጻንድ በኩል
 ስለሚመሳሰል እንድ ቀን አስተዋወቃቸውና እሷ ከሄደች
 በኋላ! «ታዲያስ?» ቢለው «ሆሆ! ተንጠራርቺም አልደር
 ሰባት» ሲል አሹፎ በተራ ቀልድ መለሰለት ። ሀይለማርያም

ፊት ላይ እንከን እያጣም ።

እንደ ቀን ደግሞ ባልቻ ዋቁ ሰናይት የጋበዘችውን ቡና ካጣጣመ በኋላ «ለመሆኑ ሰርገሽን መቼ ነው የምንበላው?» ብሎ ሲጠይቃት ጊዜ «በድንኮች መሀል ተፈጥረው ተስፋ አለኝ ብለህ ነው?» ስትል መለሰችለት ። «በለሉሊት የምታውቁትን ያህል ብትነግረኝ ይበቃል» ስለት ለገደሉት እያየ ።

በለሉሊት ሰማወቅ ለምን እንደፈለገ አልጠየቀችውም ። ትጠይቅኛለች በማለት መልሱን ያዘጋጅ ነበር ። ምክንያቱን ታውቀዋለች ። ሉሊትን አይቶ የማይመኛት የለም ። እድሷ ሰውነቷን ዝግገን አድርጎ ለጊዜው ቢያስቀናትም ፤ በግድ መንጭቃ ከእእምሮቿ ውስጥ አስወጣችው ። የልብ ቅርጽ ያለው ከንፈሯ ስለደረቀ በምላሷ ልሳ አራሰችው ።

«መቼም እንደ አለች ፤ በለሉሊት አውቃለሁ ማለት ዘበት ነው ። የሚያውቃት የለም ። ኑሮዋ ሁሉ በምስጢር የተዋጠ ፤ የተዘጋ መቃብር ናት ። ትዝ እንደሚለኝ ንግድ ትምህርት ቤት በነበርንበት ጊዜ እንድንመጣ የሴት ጓደኛ አልነበራትም...» ለምን ይመስልሻል?»

የምትለውን ለመስማት ጀርዎቼን እንደጥንቼል ቀሰረ ትኩር ብሎ እየተመለከታት ጥፍሮቹን በጥርሱ ይከረክም ጀመር ።

«በውበቷ አልነበረም ። በቁንጅናም ቢሆን ከማንም አትበልጥም ነበር ። ግን ያያት ሁሉ ይመኛት ነበር ። ልሙትልሽ»

የላት ነበር ። ለሷ ሲሉ እርሳቸውን እርግፍ አድርገው የተወጡ አይታዩም ።»

ገሰገሰ ገሰ

«በመጀመሪያ ወንዶችን ፊት አትነፍግም ። እንዲያውም እየላቀች በማግባባት እንዲቀርቧት ታደርግ ነበር ። ወንዱ የልብ ልብ ተሰምቶት ሊጠጋት ከጀመረ በኋላ ግን ዘር ብላ አታየውም ። እርግፍ አድርጋ ትተዋለች ። እሷን ወደ ፍጻሜው የጨረሰ አንድ የባንክ ሰራተኛ ትዝ ይለኛል ። የሚያዝኑለትም ፣ የሚስቱበትም ነበሩ ። እንዲያውም አን ላንድ አይናውጣዎች እንጠራልህለን እያሉት ከአውሮፋ በና ቤት አይሰክራም በጅምላ ያስዝቡት ነበር ። ከክፍል ስትወጣ አይኗን ለማየት ሰራውን ትቶ የትምህርት ቤቱ ግንብ ስር ተለጥፎ ይውል ነበር ። በጣም ሰላሳዘነኝ አንድ ቀን ከክፍል ለአረፍት ስንወጣ ያዝኳትና 'ሉልዬ ይህን ሰው ለምን እንዲህ ታስቃይዋለሽ ? ባይሆን እንኳን ከሰራው እንዲሆን ለምን አልፈልግህም ፣ አልወድህም አትይውም ፣ ቁርጡን ያወቀ ሰው ምርጫ ይኖረዋልና' አልኳት ። የንን ቀዝቃዛ ፈገግታዋን አሳየችኝና 'ወንዶች ሲስቃዩ ማየት ይስ ይለኛል ፣ ባይገባሽ ነው እንጂ እነሱም ከፋ ጫካኞች ናቸው—አረመኔዎች!' ብላኝ ጥላኝ ሄደች ። ሴቶቹ እንደሆኑ ገና ለገና ወዳጆቻችንን ትቀማናለች በማለት ፈርተው ይጠሏት ነበር እንጂ እሷ ለነሱ ከፋ አታስብም ነበር...»

የሉሊትን ቅዝቃዜ እያስታወሰባቸው ሆኖ ሩቅ ያለች መምሳሪያን እያሰበ ፣ ጸገርማል ፣ እውነትም እንዳልሸው ነሩ ምስጢር ነው...» በማለት የሰናይትን አስተያየት አብሰ

«የገንጠል ምን አደረሰከው?» ብለው ጠየቁት፤ በወፍ ራም ድምጽ ። ጥያቄአቸውን ከትእዛዝ ለይቶ ለማወቅ ያዳግታል ። ቀና ብለው ሰው አለማየት ልማድ አላቸው ። ከዚያ በፊት የቀረበውን ያውራጃዎች የውስጥ አስተዳደር ደንብ ተመልክቶ አስተያየቱን በራፖር መልክ እንዲያቀርቡላቸው ጠይቀውት ነበር ።

«የጥናቱ የተሟላ ስታቲስቲክስ ከሌለው...»

«የእምቧይ ካብ ይሆናል ለማለት ነው? ችግሩ ሳይገባህ አልቀረም ። ብቻ ያስጠራሁህ ለዚህ አልነበረም ። ያላተወንድም አይደለህም? አዎን፤ ትመሰሰላላችሁ ። ጥሩ ችሎታ እንዳለህ ሰምቻለሁ፤ እኔም ራሴ ደርሼበታለሁ ። ብቻ አንድ ቦታ ረግተህ ለመስራት አትችልም ። ስህተት ነው ። የረጋ ወተት ቅቤ ይወጣዋል ሲባል አልሰማህም? ብቻ እናንተ ወጣቶች ሁሉንም ነገር ባንዴ ለማድረግ ትጣደፋላችሁ ። ሲሮጡ የታጠቁት ሱሪ ሲሮጡ ይፈታል የሚሰውን ምላሴስ አልሰማህም? ብቻ ለማንኛውም ነገር ብዙ ታስቦልህል ። ልጅ እንደሆኑ ዘለአለም አይኖርም ። ረጋ ብለህ ሰራ ። ለመሆኑ ሰንት አመትህ ነው?»

ሰው የሚያስበውን አስቀድመው የማወቅ ችሎታ ያላቸው ስለሚመስላቸው የለም ማለቱ ቀርቶ አዎን ለማለት እንኳን ጊዜ አይሰጡም ። «ሰላሳ ሁለት» አላቸው፤ አቀርቅሮ ። ሁለት እጆቹን ወደኋላ አጣምሮ ቆሞ ነበር ። ሰው ቢሮ አቸው ገብቶ አይቀመጥም ። ቁጭ በል ማለት አያውቁም ። «ባጣም ልጅ ትመሰሰላህ ። ግን አርጅተህል ። ለመሆኑ ግሰት አግብተህል?»

«አላገባሁም ስ»

«ታዲያ ምን ትጠብቃለህ ? ሁሉም በልጅነት ሲሆን ያም
ራል ለእድገትም ሆነ ለማንኛውም ነገር የቤተሰብ ህብረት
ፊት ጥሩ የሰትና አለው ለላባትህ ስመ ጥር ጀግን
ነበሩ ስ ታዲያ እስብበት እንጂ ፤ ችሎታ ብቻውን መቻቻ
ይበቃልና ስ አሉት ስ

እሳቸው ሲናገሩ አበራ አቀርቅሮ የባህል ተጽእኖ እያሰነዘሩ
ገደዳቸው ፤ የተጣላውን በማስታረቅ ፤ የተቸገረውን በማሳለፍ ፤ ለግል ጉዳዩ የመጣውን በማነጋገርና ካግባብ ውጭ
የሆነ ደጅ ጥናት በመስማት ሚኒስትሮች ጊዜአቸውን ከጠፋ
ቀልጣፋ የሆነ ዘመናዊ አስተዳደር እንዴት ለመምራት
ይቻላል ? እያል ያስብ ነበር ስ ዝም ካሉ ማሰናበታቸው
መሆኑን ስለሚያውቀው አበራ እጅ ነስቶ ወንድሙን በልብ
እየረገመ ወጣ ስ

፩

ያን ቀን ማታ አበራ ሀይለማርያም ቤት ሲደርስ የቤቱን
መብራት በሙሉ አያይዞ ሲጽፍ አገኘው ስ

መታጠቢያ ቤቱ ብቻ ሲቀር የተቀሩት ሁለት ከፍሎች
ተጣብበው የሚታዩት በመጽሀፍ ነው ስ ከላጠራ የተሰሩ

አራት መቀመጫዎችና አንድ መለስተኛ ጠረጴዛ ፤ ለእንግዳ መቀበያና ለምግብ ቤት የሚያገለግለውን ክፍል ሞልተው ታል ። ወለሉ ላይ ያልጠፋ የሲጃራ ቁራጭ አራት ቦታ የቦደሳት ዝንጉርጉር የደብረ ብርሀን ምንጣፍ ጣል ብላለች። በጣውላና በሸክላ ከተሰራ መደርደሪያ ላይ በደንብ ከተደረፉት መጻህፍትና ውድ የሆኑ የግድግዳና የራስጌ መብራቶች በስተቀር ትርፍ ጌጥ በቤቱ ውስጥ አይታይም ።

ሀይለማርያም ባንድ ጊዜ ሶስት ወይም አራት መጻህፍት የማንበብ ልማድ ስላለው ፤ እንዲሁ ሲሰለገው ወደሌላው ይዞራል ። ስለዚህ የተገለጡ መጻህፍት በየቦታው ይታያሉ ። በፍጥነት እንብቦ ለመጨረስ የፈለገውን መጽሀፍ ደግሞ በኪሱ ይዞ ይዞራል ።

ትንሽ የኮሬንቲ ምድጃ ላይ ከትንሽ ማንቆርቆሪያ ውስጥ የሚንተከተከው ቡና ፤ ቤቱ ውስጥ ያለውን አየር ባይበክለው ኖሮ ክፍሉ እና እና በሸተተ ነበር ፤ ወይም ሰው ያልገባው ቤተ መጽሀፍ ሽታ በወሰደ ነበር ።

«ምን ሆነህል አበራ ? የደክምክ ትመስላለህ ። ለለውጥ ያህል ጢምህን አልተላጩም ፤ ሽክ አላልክም ። ትንሽ መሞት እንደጀመርክ ይታየኛል» አለውና ፈልቶ ሊገነፍል የደረሰውን ቡና ለማውጣት ሄደ ። ቡናው እስኪሰክን ድረስ አልጠበቀም ። ሁለት ሲኒ ቡና ቀድቶ ሲያበቃ አንድ ሰራሱ ፤ አንድ ለአበራ ሰጠና ቁጭ አሉ ።

«ቡናዬ እንዴት ነው ?»

«ግሩም ነው ።»

ጥፋ አይደለም ያሉት እንደሆነ የቡናውን ጣእም ግፍ
ምነት ለማሳመን ሲል ጧት ድረስ ይከራከራል ። ሀይለማ
ርያም በጣም የሚመደደቅበት ነገር ቢኖር በሚያፈላው
ቡና ጣእም ነው ።

አበራ እንቅልፍ ያጡትን አይኖቹን አሻሸና አፋን
ከፍቶ አዛጋ ። የቀሱት ትላልቅ አይኖቹ እንባ አቀረፉ ።
አበራ መሰልቸት ሲጀምር ምናልባት በደቂቃ ውስጥ አስር
ጊዜ ያዛጋዋል ።

«የመጣኸው ልታዛጋብኝ ነው እንዴ !»

«ሁሉም ነገር በድንገት ይማታብኝ ጀመር ። ባለፉት ሶስት
ቀኖች እንቅልፍ ባይኔ አልዞረም ። እንተ ፤ የወንድሚ
ሚስት ፤ ወንድሚ ፤ ናላዬን ልታዞሩት ነው ። ብሎ ብሎ
ዛሬ ወንድሚ ምን እንዳደረገኝ ታውቃለህ ?»

«ምናደረገህ ?

«ትልቅ ወኔና ጅልነትን የሚጠይቅ ነገር ነው ያደረገኝ ።
ሚኒስትራችንን አማላጅ ላከብኝ - ሰራዬን ተቆናጥጦ
እንድኖር ፤ ሚስት እንዳገባ ። ከራሱ ፍላጎት በስተቀር
የኔ ምንም አይታየውም ። የኔ ቀርቶ የሚስቴ ስቃይ አይገ
ባውም ። ችሎታዬን ለመሞከር በምዘጋጅበት ጊዜ እንዲህ
ያለው ጥቃቅን ጣጣ ሲገጥመኝ የማደርገው ነገር መላ
ቅጡ ይጠፋኛል ፤ ይማታብኛል...»

«የተማታው ነገር ሊገባኝ አልቻለም ። ምናልባት አታው
ቀውም እንጂ እንደሴት በደመ-ነፍስ ብቻ ነው የምታስ
በው ። እንዳገድ ጊዜ ጭንቅላትህን ተጠቀምበት ። ምር
ጫው ቀላል ነው—የወር ደሞዝህን ተቆናጥጠህ ፤ ሚስት

እግዛተህ ፤ ልጅ መፈልፈል ፤ ወይም ችሎታህን አውቀህ
ፈጣሪ መሆን... ፤

«አዎን ፤ ሁልጊዜ በአእምሮ የመጠቀም ችግሩ እዚህ ላይ
ነው ። ማንኛውም ነገር ቀላል ሆኖ ይታያል ። ለወንድሜና
ለምወዳት ሚስቱ ያለኝ ግዴታስ? በኒምክንያት ሲሰቃዩ...»
«ይህንን ነውኩ የምለው ። የምታስበው በልብህ ነው ።
ያለህ ምርጫ አቀረብኩልህ እንጂ አንዱን ትተህ ሌላውን
ምረጥ አላልኩህም ፤»

ሀይለማርያም ቡናውን ጨርሶ ሌላ ሰመቅዳት ተነሳ ።
አንድ ስኒ ከቀዳ በኋላ ከማንቆርቆሪያዋ ውስጥ ወሀና የቡና
ፋቂት ጨምሮባት እንደገና ጣዳት ። ቤት ከኖረ ማንቆርቆ
ሪያዋ ከምድጃ አትወርድም ። የአበራ ቡና ቀዝቅዞ ነበር ።
ሀይለማርያም ሳያየው ስኒውን አንስቶ ኮሶ እንደሚጠጣ
ሰው ባንድ ትንፋሽ ጨለጠው ። ስለቡና ጣኦም በመከራከር
ምሽቱን ለማሳለፍ አልፈለገም ። ሀይለማርያም ቡናውን
ቀድቶ ሲመለስ ወደ ጠረጴዛው ሂዶ ቅድም ሲጽፍ የነበረ
ውን ነገር ላንዳፍታ ተመለከተውና አልፎ መጥቶ ከመ
ቀመጣው ላይ ተመቻችቶ ተቀመጠ — ለመስማትም ሆነ
ለመከራከር ዝግጁ መሆኑን እያሳየው ።

ምንነው እንደ ሀይለማርያም ብቸኛ ባደረገኝ ፤ በጥቃ
ትን የቤተሰብ ጣጣ ሳልቸገር ... በስጋ ግዴታ ሳልታሰር ...
ነጻነት ኖሮኝ ፤ እያለ ያስብ ነበር ።

ሀይለማርያም የቤት አሽከር እንኳን የሰውም ። ብቻ
ውን ራሱን ችሎ ከራሱ ጋር መኖርን የቻለ ሰው ነው ።
አሽከር ለመቅጠር አቅቶት ወይም ከሰው ጋር መኖሩን

መልቶ ሳይሆን ግንም ሳያስቸግረው እየጸፈ ከመጻፍቱ ጋር
መናገሩን ስለመረጠ ብቻ ነው ። ከእበራ ሌላ ቤተሰቦችም ፣
ዘመዶችም ፣ ገደማችንም መጻህፍቱ ናቸው ። ጸሐፊው አበራ ፣
እንዳልነሱ ለሁሉም ምርጫው ያንተው ነው ። ቅንቅላ
ትህን ተጠቀምበት ። ስላንተ የማውቀው እንድ ነገር አለ ፣
ይህም ከውስጥህ ወጥቶ ብርሀን ለማየት የሚፈልግ እንደ
ነገር እንዳለ ይገባኛል ።

በድንገት አበራ ከመቅመጣው ተነስቶ ፣ ጥፍሩን
በጥርስ እየከፈለው ጥቂት ከተንጉራደደ ዘጸላ ቆም ብሎ ፣
ጸሐፊው ቆርጭለው ። ገና ለገና ወንድሜ ልጅ ይፈልጋል
ብሎ የበሰበሰ ጉመን ሆኖ ለመቅረት አልቸልም ። ሌላ
ሰህጽልግኖም የሚናገር ሳይሆን ከራሱ ጋር ከጭር የያዘ
መስሎ ፣ መድረክ ላይ ከወጣ በጸላ የሚናገረው ነገር እንደ
ጠፋብት ተዋናይ እጆቹን በከንቱ ያወናጥፍ ነበር ።

«ይህን ስትል በጭንቅላትህ እንደተጠቀምክ ትስፋ እደር
ጋለሁ ። ከልብህ መጥቶ እንደሆነ ግን ዋጋ የለውም ፣ ቢሆን
ምልክቶቹ አልፈልግም ፣ የቤተሰብ ግዴታና ጣጣ ምን
እንደሆኑ ከረሳሁ ዘመን የለኝም ። እኔ እንደሆንኩ ለወላጆቼ
እንደ ክርስቶስ እንድ ነኝ ።»

ጸሐፊው ነህ ።

ጸሐፊው ስለሆነ ። ለሌላ ነገር እንኳን ሳይሆን የወላጆቹን
ጣጣና የቤተሰብን ፍቅር ግዴታ ላንድ ደራሲ ይጠቅማል።
አለና ማንቆርቆሪያዋ እንደገና መንተከተክ ለሰጅመረት
ተነስቶ ሄደ ።

አበራ ወደ ጠረጴዛው ጠጋ ብሎ ሀይለማርያም ሲጽፍ
የነበረውን ማንበብ እንደጀመረ ፣ ተንደርድሮ መጥቶ አለ

ጣለው ፡ ማንቆርቆሪያዋን ቸኩሉ በደንብ ሳያስቀምጣት ቀርቶ ኖሮ ከምድጃዋ ላይ ተንሸራተተችና ተደፋች ።
«ግሩም ቡና አስደፋህኝ !» አለ እጆቿን አወናጭሮ ።

ሀይለማርያም ጽፎ ሳይጨርስ ድርሰቱን ለሰው ማሳየት አይወድም ። የሰው ሀሳብና ትችት ሳይጨምርበት መጀመሪያ ጽፎ መጨረስ አለበት ።

«አሁንስ ስለምንድንነው የምትጽፈው ?»

ሀይለማርያም ከዚያ ቀደም ሰለአንድ ናላው በፍቅር የሰከረ ሰው ጽፎ ነበር ። ያ ሰው የሚወዳትን ለማግኘት ባለመቻሉ በእውንም ሆነ በእንቅልፉ ስለሷ ያልም ነበር ። ገን ባል አላት ፤ አንድ ቀን የፈለገው ነገር ሆነ ። በሀልሙ ሲያገባት አየ ። ጧት ሲነቃ ካጠገቡ ስላጣት ፤ 'እንዴት ጥላኝ ትሄዳለች !' ብሎ በመናደድ ወደቤቷ ገስግሶ ሂዶ ፤ 'ለምንድንነው ጥለሽኝ የምትሄጃው ትናንት አግብቼሽ ዪ። ... ሳታስጨርሻኝ...' እያለ ግራ የገባትን ሴት ሲተናነቃት ባሏ ድርሰ በጥይት ይመታዋል ። ጣር ሲተናነቀው ህልም መሆኑ ይገለጽለታል ። ግን ምን ይሆናል !»

«እስከመጨረሻው ድረስ ብትቆይ ምናለበት ። ሶስት ወይም አራት ወር ይፈጅብኛል ።»

ገን አበራ ለማድረግ ወይም ለማወቅ የፈለገውን ነገር ወደያውኑ ካላደረገ ወይም ካላወቀ እንደማይለቀው ስለሚያውቅ ተስፋ ቆርጦ እጆቿን አወናጭሮ ሲያበቃ፤ «ቡና ዪ ሰላስደፋህኝ ገና ይቅርታ አላረኩልህም !» አለውና ስለሚጽፈው ድርሰት እንዲህ ብሎ አማውተው ፡—

«ሰላንድ ሀብታም ገንዘብ ሞልቶት የተረፈው ሰው ነው ። እድሜውን የፈጀው ገንዘብ በመስብሰብ ነበር ። ሰው እያ

ምንም ፡ ሁሉንም ይጠራጠራል ፡ በዚህ የተነሳ ብቸኛ ሆኖ ሲኖር አንድ ቀን የልብ ጓደኛ ያገኛል ፡ ይህ ጓደኛው ፍጹም ሰው ነበር ፡ ታዲያ ሰዉዬው ጓደኛው የነገረውን ሁሉ ይሰማል ፤ ይቀበላል ፤ ይፈጽማል ፡ ቀንም ሆነ ማታ ፤ ሌሊትም ሆነ ቧት አይሰያዩም ፤ ፍጹም አይለያዩም ...

«ከጊዜ በኋላ ያ ሰው ገንዘቡ ያልቅበትና እጦት አፋፍላይ ይደርሳል ፡ ጓደኛው የሚሰጠውን ምክር መስማት ፤ መቀበል ፤ መፈጸም ያቆማል ፡ ቀስ በቀስ እየተራራቁ ይሄዱና ከናካቲው ይረሳሳሉ ፡ ጓደኛው ጨርሶ ይጠፋል ፡ ያ ሰው ይጸጸታል ፡ ጸጸቱ ግን ሊመልሰው አልቻለም ...

«ወይኔ ጓዴ ፤ ወይኔ ጓዴ ፤ ጓዴን ገደልኩት ፤ በገዛ እጄ ገደልኩት ፤» እያለ ሲጮህ ሂዶ ለፖሊሶች እጁን ይሰጣል...

«ፖሊሶቹ ተጣድፈው 'ሬሳውን አሳየን ፤ ወንጀሉን የፈጸምክበትን ቦታ አሳየን' ሲሉት ፤ ደጋግሞ 'ይሄውና' እያለ ራሱን ያሳያቸው ነበር ፡ ምርመራው ይቀጥላል ፤ ይፋፋማል ፡ በየቀኑ ያንኑ ጥያቄ ይጠይቁታል ፡ እሱም ይሄውና እያለ ይመልሳል ፡ ከስንት ምርመራ በኋላ በመጨረሻ ህሊናውን የሳተ መሆኑን ይገነዘቡና ወደ አማኑኤል ይልኩታል ፡ ከጓደኛው ጋር እንደተለያዩ ይቀራሉ ።»

አበራ የድርሰቱ ፍሬ ነገር እንደገባው ለማሳየት እሿ እንደሚል ሰው ራሱን ነቀነቀና «ጓደኛው የሰውዬው ህሊና መሆኑ ነው ፤ አይደለም ፤» ሲል ለማረጋገጥ ጠየቀው ፡ «ነው ።»

«ህሊናና ሰው የተራራቁበት ዘመን መሆኑን ለማስታወስ ነው?»

«ይህን ይሆናል ፤»

፩

አበራ ወርቁና ሱሊት ታደሰ በየቡና ቤቱ ደጅና በየዳ
ንስ ቤቱ አብረው መታየት ከጀመሩ ሶስት ሳምንት አልፎ
አቸዋል ። ለአበራ ጊዜው በድንገት ተነሰቱ ክንፍ ያወጣ
ይመስለው ነበር ።

ይዟት ሂዶ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ቲያትር ፊትለፊት
ካለው ሊዮን ቡና ቤት፤ ወይም ንግድ ትምህርት ቤት ፊት
ለፊት ካለው አውሮራ ቡና ቤት፤ ወይም ሜክሲኮ አደባባይ
ግንባታዎች ምክር ቤት ህንጻ አጠገብ ካለው ቡና ቤት ሲቆም፤
ኦቅ በደረቱዎች ፤ ጋዜጣና ሎተሪ ቲኬት ሻጮች ፤ ጫማ
ጠፋሪዎች ፤ ደላላዎችና ለማኞች የመኪናውን መስተዋት
ከሰሚተናቱ እንዲያነጋግራት ፋታ አይሰጡትም ነበር ።
ኦቅ በደረቱዎች ሲት ሲያዩማ ይብስባቸዋል ።

አበራ ከሱሊት ጋር ባመሸ ቁጥር ቤቷ ካደረሳት በኋላ
ወደ ሴተኛ አዳሪዎች መንደር መሮጥ እንደልማድ ሆኖበት
ነበር ። ሴተኛ አዳሪ አቅፎ ስቃዩን ካስታገሰ በኋላ «ሁለተኛ
አይኗን አላይም» ይላል ። በሁለተኛው ቀን፤ «መጥተህ ሥራ
አድርሰኝ ፤» ወይም «መጥተህ ቤት ውስደኝ፤» ወይም «ጠ
ጐረሰ ቤት አድርሰኝ» ስትለው ግን አይቀርም፤ ይሄዳል ።
አይኗን ለማየት ሲቸኩል ትናንት ምን ብዬ ነበር? ብሎ
በማስታወስ ራሱን ለመታዘብ ጊዜ የለውም ።

የትናንቱ ዛፍ ትዝ የሚለው በሴተኛ አዳሪ ሳብና ሽቶ ሰውነቱ ከራሱ በኋላ ባመሆኑ ውሉ አድር በራሱ ላይ የመሳቅ ልማድ አመጣ ። አልፎ አልፎ «ምን የሚያስቅ ነገር አገኘ ብኝ አንቱ !» የሚሉት ሴተኛ አዳሪዎች አልጠፉም ።

አንድ ቀን አንዷ «ሄደው መሳቂያዎን ይፈልጉ !» በማለት ከላዪዋ ላይ ገፍትራው ተነሳች ።

«አረ ባንቺ አይደለም ።»

«ታዲያ በማንነው ?»

«በራሴ ነው የምስቀው ።»

«ኡኡ ት ! እርሰዎ ከማን በለጡና !» ስትል አንገቷን እንደ እስክስታ ወራጅ እንክት አደረገችው ።

በምን ምክንያት በራሱ ላይ እንደሚሰቅ ሊያስረዳት አልሞከረም ። ሌላ ቦታ ሌላ ሴት ፍለጋ ሄደ...

ሉሊት እንደሆነች አንድ ቀን እንኳን ተሳስታ ቤት ለምን አትገባም ? በማለት ጠይቃው አታውቅም ። እሱም ቢሆን ቤትሽ ልግባ ! ወይም ቤቴን ሳሳይሽ ብሏት አያውቅም። ቤቷ ካደረሳት በኋላ ያንን ቀዝቃዛ ፈገግታዋን አሳይታው ትሸገገግላች ።

እሱም ምንም ሳይላት ስለሚሄድ እያደረ ይገርማት ነበር ። በተለያዩ ቁጥር ጭይ አንተ ትእቢተኛ ! የማንበረ ከክህ ጊዜ ይመጣል ! ባራት እግርህ እንደውሻ ሳላስኬድህ የቀረሁ እንደሆን እኔ ሉሊት አይደለሁም !» እያለች በልቧ ሳትዝትበት አታድርም ። ታዲያ ይህን ባለች ቁጥር ልቧ ይፈልገዋል ። በእንቅልፍ ልቧ አበራን ለመዳሰስ ትገ ጠራራለች ።

ቀዝቃዛ እቅጽ ውስጥ አስገብታው እየናቀችው፤ እያስለ
መገኘቱ፤ እዋርዳ ልታሰቃየው ትመኛለች ። ምኞቷ ጣር
ሆኖባት እንቅልፍ አጥታ የምታድርበት ሌሊት አለ ።
ከእባራ ጋር መውጣት ከጀመረችበት ቀን አንስታ ትራሷን
ተገተርላ ያደረችበት ሌሊት የለም ።

መጀመሪያ ጉያዋ ውስጥ አግብታ ትራሱን ታቅፈዋ
ለች ። ትራሱ ነፃውነቷን ሙቀት መውሰድ ሲጀምር አው
ጥታ ትጥለዋለች ። ይህን ስታደርግ እልኳን የተወጣች
ይመስል ውሳጣዊ ደስታ ይሰማታል ።

ቤቷ የቱ እንደሆነ ሰይቶ አያውቅም ። ኡራኤል ከእርሻ
ሚኒስቴር በስተጀርባ ሲያደርሳት ከመኪና ወርዳ ፤ በኮረ
ኮጎች መንገድ ወደ መንደር ገብታ ትጠፋበታለች ። ተከት
ኢት የምትኖርበትን ቤት ለማየት ሞክሮም ፤ አስቦም አያ
ውቅም ። ጠይቋትም አያውቅም ። «ይህ የድብብቆሽ
ጨቃታ መጨረሻው ከምን ይሆን ?» እያለ ማሰቡ አልቀ
ሪም ። እሷም በበኩሏ ከዛሬ ከነገ አንበረከከዋለሁ እያለች
መመኘቷ አላቋረጠም ።

እንድ ቀን ከእቲጌ ሆቴል በስተጀርባ ካለው ጠጉር
ሰሪ ቤት ወስዷት በምሽት ከምትኖርበት ሰፈር አደረሳትና
እንደልማጂ ቀዝቃዛ ፈገግታዋን ሸልማኝ ትሄዳለች ብሎ
ሲጠብቃት ቁጭ ብላ ቀረች ። ያልታሰበ ነገር በመሆኑ የልቡ
ትርታ ጨመረ ። ወዲያውኑ ሰውነቱንና እጁን ያልበው
ጀመር ።

«አባራ ለምን ...» ብላ የጀመረችውን ሳትጨርስ ፤ ጉሮሮዋ
የታነቀ ይመስል ሀሳቧን ለጉመችና ከመኪናው ዘላ
ወረደች ።

«ልቆጣጠርሽ መብት አለኝ ። የቤቴን ኪራይ የሚከፍልልሽ ማን ሆነና ነው ፡ በቀን ሶስቱ የምትቀያይረውን ልብስና ማማ የሚገዛልሽ ማን ሆነና ነው ፡ በየሱቁና በየጠጉር ሰሪዎች ቤት የምትበትኚው ገንዘብ የማን ሆነና ነው ፡ የእበራ አይደለም ፤ የኔ ነው ፤ የኔ ፤»

«የንተ አይደለም ፤»

«ታዲያ የማንነውን?»

«ገንዘቡ እንደሆነ የዛች ያሮጊት ሚስትህ ነው ። ታውቀዋለህ ፤ አውቀዋለሁ ። ስለዚህ የኔ ነው ብለህ አትፎክርብኝ ። ይልቅ ከቤት እንዳታስወጣህ በጊዜ ብትሄድ ይሻልህል ፤» አለችውና ወደመኝታ ቤት ገባች ።

ተከትሏት ገባ ። የመኝታ ቤቷም ግድግዳ ከልዩ ልዩ አቅጣጫ በተነሳችው ፎቶግራፎች ተሸፍኗል ። ሉሊት ልብሷን ስታወልቅ የገድሉ አይኖች የሰውነቷን ቅርጽ ይቆጥሩ ነበር ። እሷ እንደሆነች ደንታ አልነበራትም ። እንደእውነቱ ከሆነ ወንዶች ፊት ልብሷን በምታወልቅበት ጊዜ እየጐመጁ በስቃይ ሲቃጠሉ ስታይ ልዩ ስሜት ይሰጣታል ። «ይሄውልህ የምትፈልገው ገላ ፤ ግን ፍቅር የማይሰጥህ ገላ ... ከስቃይ በስተቀር ...» የምትል ትመስል ነበር ። ገድሉ በዛብህ ያ ገላ ከሚሰጠው ስቃይ የበለጠ የሚፈልገው ነገር በዚህ አለም የለም ። ልብሷን በምታወልቅበት ጊዜ የረጠቡት ከንፈሮቹ ተላቀቁ ። ፊቱ አዲስ እንደተሰለ መጥረቢያ ያበራ ጀመር ። ከንፈሮቹ ብቻ ሳይሆኑ ጐረጥ አይኖችም እንባ አቅረው ረጠቡ ።

እንባ ባቀረፉት እይኖቹ ብኸ ብኸ ብላ ስትታዩው
 ጣላት የተመለከተ ይመስል ፤ ከተቀመጠበት ወንበር ላይ
 ተነስቶ እግሮቿ ስር ተንበርክኮና ወደላይ ቀና ብሎ እያ
 ያት ፤ «ሉሊትዬ ፤ ውደጂኝ አላልኩሽም ። ናቂኝ ፤ አዋር
 ጂኝ ፤ አሰቃይኝ ነው የምልሽ ። ባንቺ ገላ መስቃየት ለኔ
 ገነት ነው ። እኔን ብቻ አሰቃይኝ ነው የምልሽ ። ያንቺ
 ትዝቃዜ ለኔ መንግስት ሰማያቱ ነው ። ስትንቂኝና ስታዋር
 ጂኝ ሀሊናዬ ፋታ ታገኛለች ፤ ሲላት ፤ ሉሊት በድል
 አድራጊነት ስሜት ናላዋ ዘሮ ፤ እንደሰከረ ሰው ትወዛወዝ
 ነበር ። የድል አድራጊነት መንፈሷ የሚያይልበት ወቅት
 ነው ። ወንድ እግሯ ስር ተንበርክኮ ሲለምናት ፤ ሲማለዳት ፤
 ሲያመልካት ከማየት የበለጠ ደስታ የሚሰጣት ነገር የለም ።

ፊቷን ጠቆር አድርጎ የለበሰችውን ቀይ ፤ ስሰ የሌሊት
 ልብስ አጥላች ፤ የተራቆተውን ደረቷን ወለል አድርጎ
 የሚያሳየው የራሷን መብራት ጠይም ጣላት አስመስጋ
 ታል ። ገድሎ እንደተንበረከከ ፤ «አሰቃይኝ ፤ አዋርጂኝ ፤
 ለሀሊናዬ ንስህ የምትሰጭው አንቺ ነሽ ... ሉልዬ አንቺ
 ነሽ» እያለ አቀፋት ። ተጠጋት ። አልራቀችውም ። ልሷ
 በድል አድራጊነት ስሜት አብጦ በንቀት አይን ወደታች
 እየተመለከተችው ቀዝቃዛ ሰውነቷን ትመግበው ጀመር ...

በገድሉ ምትክ አበራ እግሯ ስር ተንበርክኮ ወደላይ
 እንጋጦ ሲማለዳት ፤ እንደጣላት ሲያመልካት ላንጻፍታ
 ታያት ። የገድሉ ስለታም ድምጽ አድሮባት የነበረውን
 ትምክህትና ኩራት አጠፋው ።

«ሉልዬ ፤ ካንቺ ተለይቼ ልኖር እንደማልችል ታውቂ የለም!»

«ከረገት ሚስትህም ተለይተህ ልትኖር እንደማትችል
አውቃለሁ»»

«አዎን ፤ ግን ለሁለታችንም ስል ነው ። ገንዘቧ ያሰፈልገዋል ። ገንዘብ አላት ። ግን ከሷ ገንዘብ ካንቺ የማገኘት
ቦታ ይበልጥብኛል ። ስታስቃይኝ የማገኘት የሀሊና እረ
የተፈጠረው ለኔ ነው ። አበራ ቀርቶ ማንም ከኔ ሊለይኝ
አይችልም - ከሞት በስተቀር ።»

አዲስ ወንድ አግኝታ ለማስቃደት በኮበለለች ቁጥር ፤
«ማንም ከኔ ሊለይኝ አይችልም - ከሞት በስተቀር» ይላት
ነበር ። ፉክራውና ዛቻው ይዞለት ሶስት አመት ሙሉ ሳት
ለየው ኖራለች ። ከገድሉ የምታመልጥበት መንገድ ጨርሶ
አልነበራትም ።

ለምልኮቱ ትምክህቷ ነው ። ውቃቢዋን ያረካል ።
ከረገት ሚስቱ ወስዶ እንደዋዛ የሚያፈስላት ገንዘብ ወጥ
መደ ነው ። ፍላጎቷን ሁሉ ያረካል ። ግን ይህ ሁሉ ሰልች
ቷታል ። እጅ እጅ ብሏታል ። መግቢያ አላጥቷታል ። ከሱ
አምልጣ የምትገባበት ጉድጓድ ግን አልነበራትም ።

ልታመልጠው በሞከረች ቁጥር እሷን መልሶ እጁ
ውስጥ የሚያገባበት ዘዴ አለው ... ዘዴው ምን እንደሆነ
አታውቅም ። ብቻ የመጡላት ወንዶች ቶሎ ይሸሽታል ።
ተገን አይሆኗትም ።

የተሰፋ ጭላንጭል ታያት ። እና ቀዝቃዛ ፈገግታዋ
ሙቀትና ድምቀት አገኘ ።

፳

ሆኖ ዝናም እንዳረገዝ ጉም አጉረመረመ ። የበላው
ምግብም ሆነ የጠጣው ቡና አልተሰማውም ። የዱሮ
ገረዱ ከተሰናበተች ሳምንት አልፎአታል ። ለሱዛን ርስ
ሲል የገዛው ራዲዮ ግራም አባራ ለብሶ መልኩ ተለውጧል።
በሰሱዛን ማሰብ ሲጀምር እናቱ ወይዘሮ ባፈና፤ ሄለዩ ዛሬ
መሞቱ ነው ፤ ምንም ሰውነት የለኝም ...» እያሉ ሲጉ
ተቱ ገቡ ።

ልጃቸውን ለማየት በመጡ ቁጥር ድቁስ በርበሬ፤ አዋዜና
ድልህ ፤ ቃሪያ ፤ ምጥን ሽፎና ሽንኩርት በዘንቢል ሞልተው
ሳይዙ አይመጡም ። አዲሷን ገረድ ጠርተው ያመጡትን
ሁሉ ከምክር ጋር አስረከቧት ። ምንም መልስ ሳትሰጣቸው
እቃውን ይዛ ወደጓዳ ገባች ።

እንደጥንቱ ቢሆንማ ተናግረው መልስ የማይሰጣቸው
አልነበረም ። ብቅ ባሉ ቁጥር ከመቀመጫው ተነስቶ ፤
ከቆመበት ፈቀቅ ብሎ ፤ ነጠላውን አደግድጎ እጅ የማይነ
ሳቸው አልነበረም ። የተሸሞነሞነች ሰጋር በቅሎ ሳይ ሊወጥ
ሲሉ እርካቡን ለመያዝ የሚሸቀዳደመውና ነጠላውን ከት
ከሻው አውርዶ ለመጋረድ የሚጋፋው የሰው ቁጥር መጠን

አልነበረውም ። «የጩዋ ልጅ እንደከብት በእግሩ የኳተነበት ዘመን» ብለው ከንፈራቸውን መጠጡና «ሰሞኑን አንተን እያስታወሰኩ ሳለቅሰ ነበር የከረምኩት፤» አሉት ።

«ለምን እማዩ ?»

«ምኑ ቅጡ ልጄ ፤ ስንቱን ነግረህ እችላለሁ ። አንተ እንደ ሆንክ የነገሩህን አትሰማ ፤ የመከሩህን አትቀበል ። ምኑ ቅጡ ፤ ቤተክርስቲያን ከመሄድ በየመጠጥ ቤቱ ዳንኪራ መርገጥን ይመርጣሉ ፤ ጾም ጸሎትን ረስተዋል ፤ ፊታቸውን ወደገሀነብ ጀርባቸውን ወደ ቤተክርስቲያን መልሰዋል ... በደረቅ ሰበብ እርጥብ እንደሚነድ ሁሉ ፤ ጠፍተው ሊያጠፉን ነው እያሉ ... አባ ... ማናቸው ወንድሜ ?... ሲናገሩ ሰዎቹ አንጀቱ ሲንገበገብ ነው የከረመው ። አይ ዘመን ፤ ያባትህ ማህተብ ጠንካራ ነበር እንኳ ። ምንነው ልጄ ፤ እሮ ጌቶች እንዲጠሩ ፤ ሀጻናቱ እንዲያድጉ ፊታቸውን ወደ አምላካችሁ ብትመልሱ ...»

አበራ ከእናቱ ጋር ለመከራከር አልፈለገም ። የተሰማውን ሳይገልጽላቸው «አይ እማዩ ... ባጉል ፍርሀት አትወኔቂ ፤» ብሎ ዝም አለ ።

አበራ የበላው ሽሮ ወጥ ነበር ። ሽሮ ወጥ ይወዳል ። ወይዘሮ ባፈና ቀርቦላቸው የነበረውን ምግብ እንደነገሩ ነካኩና ፤ «እህል በእህል እንዴት ይበላል ?» ብለው ተውት ። ፕርሳቸውን ያዝ የሚያደርግ ነገር ካላገኙ ደስ አይላቸውም ። የቀረበላቸውንም ቡና ቀምሰው መለሱት ። ትኩስ ቡና አልነበረም ። የሰው ቤት ምግብና ቡና ምንም ቢሆን አይጥማቸውም ።

«እርሴ ! ተከልዬ እንዴት ታደርገኝ ?» ካሉ በኋላ
አበራን በእናት አይን ትኩር ብለው እየተመለከቱ ፤ «የመ
ጣሁት ሰላየሁት ህልም ልነግርህ ነበር ፤» አሉት ።
«ይህን ሁሉ መንገድ - በጠራራ ጸህይ ፤»

«ተከልዬ ግልጽ አድርገው ያሳዩኛል ። እኔና አንተ ትልቅ
ወንዝ ዳር የቆምን ይመስለኛል ። ወንዙን የሚያሻግረው
ድልድይ ሰላስፈራኝ እጄን ይዘህ ልታሻግረኝ ትመጣለህ ።
አጠገቤ ስትደርስ ቂጠማ በጥሰህ ትሰጠኛለህ ። ያኼን ቂጠማ
ይዢ ስመለከት ወደ እባብ ትለውጥብኛለች ። ደንግጪ ብንን
አልኩኝ ።»

«ታዲያ ትርጉሙ ምንድን ነው እማዬ ?»

«ህልም እንደፈቺው ነው ልጄ ። ማለፊያ ህልም ነው ።
ወንዝ መቸም ህይወት ነው ። ሳታሻግረኝ በመቅረትህ ...
አዩ ... ተከልዬ ያውቃሉ ። የቂጠማዋም ወደእባብ መለ
ወጥ ... ተከልዬ ከክፉ ይሰውሩህ ልጄ ፤ ብትጠነቀቅ አይከ
ፋም ። ባለፈው ሰውን በህልሜ አባተና እልፍንሽ የሚበሉት
እንጀራ ሻግቶ አይቼ ነበር ። የፈራሁት ነገር ደርሶ ይሄውና
ሲፋቱ ነው ...»

አበራ ደንግጦ ከተቀመጠበት ተወርውሮ ተነሳ ። ያን
ቀን ከቀትር በኋላ ወንድሙንና እልፍንሽን ከአእምሮው
ላንጻፍታ እንኳን ሲያወጣቸው አልቻለም ። «ምን ባደርግ
ይሻለኛል ?» በማለት ራሱን ደጋግሞ ሲጠይቅ ዋለ ።
መልስ አላገኘም ። መልስ በማጣቱ ህሊናው ከመጠን
በላይ ተጨንቆ ዋለ ።

ከንድ ሁለት ጊዜ ሱቅ በደረቱ ሁለትም ይህን ሰው ስራ እንደሚለት ሰው ጠረጴዛህን የምታገዳው ነው ብሎ ጠይቀው ነበር፤ በጠየቀው ቁጥር፤ «እንዲያው ነው» ብሎ ይመልስላት ነበር። አእምሮው በወንድሙና በእጩ ነቭ ነገር ሲጉላላ ፤ የእእምሮው ንጻ ደግሞ ከሁለት ወር ወስጥ የቀረውን ጊዜ እየቆጠረ ይዘጋጅ ነበር።

አበራ ከቢሮ ወጣ እንዳለ ሶስቱ ስላሰደባቸው ማለት ተሰማ ለጀጌ ፤ ባልቻ ዋቅና በቀለ ሮባ ተያይዘው መጡ። ለአበራ የለም እንዴ ነው ሲል ተሰማ ጠየቀ።

ሌላ ለራሱ ይህን ሰውን የመንፈስ እረፍት አጥቷልና ብት ተውት መልካም ነበር ነው ብላ ሱቅ በደረቱ የሶስቱን ወራ ስለገባው ያሸራብ ስራዋን ይዛ ወጣች።

ባልቻ ለተሰማ ክብሪት ሲሰጠው ፤ ተሰማ ሲጸራ ጋበ ዘው። በቀለ በመስኮቱ መስተዋት የከራሻት አስተሳሰብና የጠጉናን አበጣጠር እያየ መመገቢያ ላይ ሳለ ፤ ወዲያ ውት ባልቻ ተጠርቶ ሄደ። አንድ ፖሊስና ሶስት ሴቶች እሳት ጉርሰው ውጭ ይጠብቁት ነበር።

ወላጅ ትሙት ፤ አበራ ለፃግን የመንፈስ እረፍት እንዳጣ አውቃለሁ። ገድሎ በዛብህ አማውቶኛል። አንድ ሉሊት ታደሰ የምትባል ልጅ ወዶ ነው ነው አለ ተሰማ።

«ሉሊት ታደሰ ማን ናት?» ነው

«አላውቃትም። ገድሎ እንደነገረኝ ከሆነ ግን እኛ ያለች ሸርሙጣ ናት። በዚያ ላይ እልም ያለች ሌባ ናት። ወንድ ከሷ ጋር እድሮ ሳይዘረፍ አይሄድም። ሸርሙጣ የሆነችው በገንዘብ እጦት ሳይሆን ወንድ ስለማትጠግብ ብቻ ነው።»

ገድሱ ፤ አበራን በጣም ስለሚወደው ፤ በጣም አዝና እንደ
ስጠነቅቀው ነግሮኝ ነበር ።»

«እንደያለው ወንድ ባያጋጥማት ነው ። ግን ማንነው ያል
ከው ? እዎን ፤ ገድሱ የአበራ ጓደኛ ከሆነ አንተን ከመላክ
እሱ ራሱ ለምን አይነግረውም ?» ከማለቱ ባልቻ ዋቁ
እየሮጠ መጥቶ ፤ «እንዲያው ስለእግዚአብሔር ብላችሁ
ሰላሳ ብር አበድኑኝ ?» ብሎ ይወተውታቸው ጀመር ።
ፖሊስ በር ላይ ቆሞ ይጠብቀው ነበር ።

አበራ ሲመለስ ፤ ቢሮው በሲጃራ ጢስ ታፍኖ አገኘው ።
የቢሮው ጠረን እነማን እዚያ እንደነበሩ አፍ አውጥቶ ይናገሩ
ራሱ ባልቻ በጣም እንዳልቆየ እንኳን ለማወቅ አላቃተውም ።
የበቀለ ሮባ ሽቶ ግን ክፍሉን አዳርሶታል ። የቢሮውን
ጠረን እየጠላ ፤ ስለወንድሙና ስለእልፍነሽ እያሰበ ፤ የጠረ
ጴዛውን መሳቢያዎች አንድባንድ እየከፈተና እያጸዳ ጥቂት
ከቆየ በኋላ ፤ ሉሊት ስልክ ደውላ መጥቶ እንዲወስዳት
ስታዘው የእጅ ሰአቱን ተመለከተ ። የቀኑ መምሸት ፈጽሞ
አልታወቀውም ።

ያለወትሮዋ ሰአቷን አክብራ መንገድ ቆማ ጠበቀችው ።
ሳያስገርመው አልቀረም ። በጣም ያስገረመው ግን ለመ
ጀመሪያ ጊዜ ባገር ልብስ አጊጣ ማየቱ ነው ። የልብሷ
ንጣት ጠይም ፊቷን ፈገግ አድርጎታል ። የማያስጠላ
ቅርጽ ይዞ ወደላይ የሚገለበጠው አፍንጫዋ ሰው ላይ
ማሸፋን ባይተውም ፤ ትላልቅ ውብ አይጥፎና አጭር ፊቷ
ሀይወት አግኝተዋል ። ፊቷ ላይ የሚታየው ሀይወት ጋር
ሱም ላይ ነፍስ ዘራበት ።

ቀዝቃዛው አየር የተቀባችውን ሽቶ እየወሰደ ይበት
ናል ። እግረኞችም ሆኑ ባለመኪናዎች ሳይመለከቷት
አያልፉም ። ሴቶች በግልምጫ እንደሽንኩርት ሳይልጧት
አይኖቻቸውን አይሰብሩም ። የተመለከታት ሰው ሁሉ ይሳ
ሰማታል ። ከኋላዋ ውበቷን በሚያደንቁ ወንዶችና ሴቶች
ከላይዋ በከዋክብትና በጨረቃ የታጀበች ጠይም የጣኦት
ሰኔል መሰላለች ። የመብራት ምስሉ ስር በመቆሟ
የሌሌከትሪክ ብርሀን በቀጥታ በላይዋ ሳይ ይዘንባል ።
«ከሰርግ ነው ወይስ ከሰራ ነው የምትመጥው?» ብሎ
ጠየቃት ፤ የተርከፈከፈችውን ሽቶ ወደሳንባው እየሳበ ።
«የወቀበት ኑሮ ዘወትር ሰርግ ነው ፤» አለችው ።

ድምጿ ልዩ የሙዚቃ ቃና አግኝቶአል ።

«ዛሬ ምን እንደነገሽ አላውቅም» ብቻ ልዩ ሁነሻል ፤» አላት።
«ባታየኝ ነው እንጂ ሁሌም ልዩ ነኝ ፤» ስትል እንደበፊቱ
አጭር መልስ ሰጠችው ። አእምሮዋ እንኳን ልዩ ስለት
አግኝቶ ነበር ። እንደዚያ ሆና አይቷት ስለማያውቅ ግራ
ገባው ። ቢሆንም በመካከላቸው የነበረው ርቀት ገና መል
ኩን አልለወጠም ።

ጠጋ ብሎ ጉንጫን ለመሳም ያደረበትን ብርቱ ፍላ
ጎት እንደምንም ታግሎ ተቆጣጠረና እመቤቱ ወዴት
ሰመሃድ እንደተነሳች አስቀድሞ እንደሚያውቅ ሹፌር ይዟት
ወደ አውሮራ ቡና ቤት ከነፈ ። እሷ ሳትጠይቀው በወሰዳት
ቁጥር ፤ «አንተኮ የልብ አውቃ ነህ ፤» ትለዋለች ። እራቷ
አንድ ቡና በወተትና ለሰላሳ ኬክ ነው ። የቡና ቤቱ ልጅ

የገጠናው ጥገና
 እነዚህን ሁሉም ጥገና የሚረዱትን ነገር መጠየቅ
 ይቻላል ለዚህ ምሳሌ የሚገልጽ ለውጥ ነው።
 የሰላም ልማት ያልሆኑት ሀገራት ልጅ ወይም ልጆች
 ለግልጽነት ወይም ቁስላቸውንና ዱሻቸውን እያሳዩ
 የሚሰጡት ምስኪኖች ወይም የያዘነውን ግብረገብ በት
 ርዕዮታቸው ላይ የሚተናኙት ሱቅ በደረጃዎች
 እንደሆነ ግልጽ ባልሆነው የወጡትን ከምር ጋር
 ጥያቄ ማድረግ ብለው የሚሸቀዱት ጋዜጣ ሻጮችና
 ሌሎች የረድደዎች ነበሩ።
 ግልጽ ለሆነው — ሲል እንደ ምስኪን የእጁንና የፊ
 ቱን ቁስል እያሳየው ለመነው።
 ግልጽ ይሰጣል።
 ሌሊት የሰጥኛን ቁስል በማየቷ ቡና በወተቷን ለመ
 ጠጣት አልቆላችም። የተጉነወችው ልውጣ ልግባ እያለ
 ተናጋች።
 ምን ግልጽ ይሰጣል ትሰኛለህ የኔ አበባ — ነስቶኝ እያየህ።
 እኔ ይለኝኝ መቼ የሰው ፊት እንደ አሳት ይጠብቃል
 ነበር። ብሎት ወደሌላ መኪና ለሌላ ልመና ሲያልፍ
 ሲል ለሌላ አምስት ሳንቲም አውጥቶ ሰጠው። ሀይ
 ሰጥኛም እንደ ቀን ሳንቲም ለማኝ አምስት ሳንቲም ከሰጠ
 ይህ ለግልጽ ሁሉ አምስት ሳንቲም ከሰጠ በቀን
 አምስት መቶ ብር አይበቃም፤ አይን እያየና ጆሮ እየሰማ
 ለዚህ ደንጋፊ መሆን ያሻል። ሲል የተናገረው ትዝ እለው።

«በታይ ነው... አበሳ = ይህንን እያዩ እንዴት ለመገር
ይቻላል? ቁስላቸውንና ዲቫቸውን እያሳዩ ሲለምኑ በግ
ፀን ፈንታ ያቅለሸልሸኛል፤ ያመኛል = እየሸፈነ ቢለምኑ
ምናለበት፤ አለች ሉሊት እየተበሳጨች።

«እንደ ህሊናችን ቁስል ማለት፤ አላት በደንገት።

ምን ማለቱ እንደሆነ አልገባትም። «እንዲያበራራላ
ትም አልጠየቀችውም። አበራ ግን እን ተሰማ ደጂ ባሉ
በት አንድ ቀን ቢሮው ውስጥ የተናገረውን ነበር የሚያስ
በው። «ግሳት፤ ግሳት ብቻ፤ የፖስታ ግሳት፤ የግዜያት
ግሳት፤... የህሊና ቁስል፤ የተሸፈነ የህሊና ቁስል፤»

«ምንድነው እንዲህ አተኩረህ የምታስበው አበራ?»

«ምንም።»

የሙዚቃ ለዛ ባለው ድምጹ ስሙን ስትጠራ በመስ
ማቱ ደስ አለው። እስቲ ደግመሽ ስሜን ጥሪ ሊላት
አስበና ወኔው ስለከዳው ዝም ግሳቱን መረጠ።

«ለምን ዝምታ ታበዛለህ?»

«አንቺ ለምን ኩራት ታበገርያለሽ?»

«አንተ ነህ እንጂ የምትኮራው። በዝምታህ ባህር ውስጥ
ሰው የምታስምጠው። የኩራትህ ብዛት አንድ ቀን እንኳን
ቤቴን ላሳይሽ ብለህኝ አታውቅም። ወይስ ቤት የለህም?»

አበራ ጆሮውን ለማመን አልቻለም። ሉሊት መሆኗን
ተጠራጥሮ ትኩር ብሎ ላንዳፍታ ተመለከታት። ከዚያ
ቀደም የሚያውቃት ሉሊት አልመሰለችውም። አይነን ለመ

ሸሽ ፊቷን ዘወር አደረገች ። ቀዝቃዛ ጠይም ጣለት መስላ አልታየችውም ።

ረጅም እንገቷን በትኩስ ከንፈሮቹ መዳሰስ ቢያስገ ውም ቅሱ ወጪው እንደገና ከዳው ። ግን ጊዜውን አላጠፋም ። ወደቤቱ ይዟት ከነፈ ። ወደቤቱ ይዟት ሲበር በሀሳቡ አልጋ ውስጥ ገብተው ሲጫወቱ ሲሰማት ፤ ስትስመው ፤ ሲያቅፋት ፤ ስታቅፈው ፤ ገላው የሷን ገላ ጠረን ወስዶ በደስታ ሲረካ ይታየው ስለነበር ፤ ሲኒማ አዱዋ አጠገብ ያለውን ቀይ መብራት ጥሶ ሲያልፍ ፖሊስ እያስታተለ ፈሽካ ሲነፋበት ጩሮ አልሰማም ። የልቡን ትርታ ብቻ ነበር የሚያዳ ምጠው የሰውነቱ ትኩሳት ነበር የሚሰማው ። በፍላጎቱ እሳት ይነድ ነበር ።

የደረቁትን ከንፈሮቹን በምላሱ እየላሰ ሊያርሳቸው አልቻለም ። የውሀ ጥም አቃጠለው ። ቤት እንደደረሱ ፤ ቁጭ በይ ሳይላት ፤ ጭላጭ ዉስኪ እንዳለ ፍለጋ ሮጠ ። እሷም ትፈልግ እንደሆነ የጠየቃት ለራሱ አንዴ ከተኑ ነጪ በኋላ ነበር ። ምንም አልፈለገችም ። ቤቱን በእይ የቋቋ ታማትር ነበር ።

«ሚስት ለማግባት አስበሀል መስለኝ?»

«እንዴት ሊመስልሽ ቻለ?»

«የቤትህን ድርጅት አይቼ ነው ።»

«የተሟላ ቤት ያለው ሁሉ ለማግባት አስቧል ማለት ነው?»

ቀዝቃዛ ፈገግታዋን አሳየችው ። ሳይታወቀው ብብቱኛ ግንባሩ በላብ ረጠቡ ። እንግዳ ቤቱን ያጥለቀለቀው ብርሀን አጋልጦ ስለሰጠው አስጠሰው ። እኛ እንዳይገባቸው

ቀየ ብርሃኑን ጠበቅ አድርጎ ያዘው ፡ ሳንባውን አያቃ
ጠለው የሚወርደው ዉስኪ ሲያዝናናው አልቻለም ፡
ሲገራ ለማቀጣጠል አውጥቶ መለሰው ፡ አይነን የጋሪደው ፤
ናላውን ያዘረውና ብርክ ያስያዘው የዲ ሱስ ብቻ ነው ፡
ግን ፈራት ፡ በጣም ፈራት ፡ ሲት ሲፈራ በሀይወቱ የመ
ጀመሪያ ጊዜው ነው - እዚያ ቤት ባንድ ቀን ሁለት ሶስት
ሴት እንዳላመላለሰ ሁሉ ፤

ባንድ እጁ የዉስኪውን ብርሃኑ ዉብጦ ፤ የሌላ
እጁን ጥፍር በጥርሱ እየከረከመ ፤ እኩ እንደተለጉመ ሰው
በምልክት ወደ መኝታ ቤቱ መራት - ሲያስገቡበኛት ፡
ጭት ቤትህ ጋብዘህ መኝታ ቤቱን ላስገብኝሽ ግለት
ያረጀ ዘዶ አይመስልህም ?» አላችው ፤ እየሳቀቸበትና ከተ
ቀመጠችበት እየተነሳች ፡

ደንግጦ ቆም አለ። ቢሆንም አልቀረችም ተከተለችው።

እንደማስገቡብኝት ሂዶ አልጋው ማፍ ላይ ቁጭ አለ ፡
ከውጭ በበሩ የሚገባው ቀዝቃዛ እየሮ የተቀባችውን ሼቶ
እየወሰደ መኝታ ቤቱ ውስጥ ያሰራጨዋል ፡

ብርድ ጀርባዋን መታት ስላስነጠሳት ፤ በሩን መለስ
አደጋችና ከቦርሳዋ ውስጥ መሀረብ አውጥታ ሰው ላይ
የሚያጥፈውን ትንሽ አፍንጫዋን እየጠራረገች ፤ በቁም
ሳጥን መስተዋት ጠይም ፊቷን ፤ የብር እንክብል የሚመ
ስሉትን አይጥቷን እያየች ፤ የጣኦትነት ሰሜቷ በመምጣት
ላይ ሳለ ፤ አበራ ምትህት እንደ ያዘው ሰው በጭፍኑ እየ
ተሳበ ፤ እየተገቡተተ ፤ እያደባ መጥቶ ፤ እንደእሳት በሚነድ
ከገረጠ ፤ ማጅራቷን በሰመመን ይሰም ጀመር ፡

አልጋው ማፍ ላይ ቁጭ ብሎ ለእንደአገዳ ቀጥ ብሰው የወጡትን አገሮቿንና ሳይወዱ የሚያናገረውን ዳሴጥን እያየ ለሂድ ልቅር እያለ ከራሱ ጋር ብዙ ተሟገቷል። መመለሻ አልነበረውም። ፊትሰፊት ዞራ ለጡቶቿ እንደ ሌባ ጣት እየጠቆሙት ለከንፈሯን አላቅቃ ሰጠችው። የጽጌ ረዳ እምቡጥ የሚመስለውን ከንፈሯን ፈልቅቆ የትንፋሷን መለዛ ለከንፈሯን ማር እንደንብ ቀሰመ።

እንደረመጥ የሚፋጁትን ከንፈሮቹን ከከንፈሮቿ ላይ ሳያነሳ ለየጋሰውን ሰውነቱን ከሰውነቷ ሳያርቅ ለቅፋን ሳያላላ ለመካከላቸው የተፈጠረውን የምትህት ሀይል ሳይቀንስ ለየትንፋሷን ሽቶ እየጠጣ ለከሰላም ሰገነት። ላይ አብሮአት ወደቀ...

አድርበት የነበረው ፍርሀት ሄደለት። እንደተቀበለችው በማወቁ ሳንድ በኩል ሲዝናና በሌላው በኩል ደግሞ ሳሳየው ድርጊት ትታዘበኝ ይሆን በማለት አፈረ። ቢሆንም፤ ቢሆንም የኮራው ዳሌዋና እንደሌባ ጣት ሰው የሚጠቁሙት ጡቶቿ የትዝብቱን ጉዳይ አስረስተውት ፍላጎቱን ከመጠን በላይ ቀስቀሱበት። አይኖቹ የገላዋን ውበት እየተመገቡ ለካንዱ የሰውነቷ ቅርጽ ወደሌላው እንደፈንጣ ይንጥራሉ። ሳይታወቀው አመለካት። እንደጣለት ሰገደለት።

ገላው ገላዋን ሲነካ ተፈጥሮ ትርጉሟን ለውጣ ስሟት ሆነች። ሀሉናዋ ስልት ብቻ ሆነ...ውጭ የሚነፍሰው ገፋ በመካከላቸው የተፈጠረውን ስልት አስተጋባ።

አበራ ያረገዘውን ሰሜት ሁሉ አራግፎ በለሰጣት ፤
በድካም የተነሳ ከባድ እንቅልፍ ወስዶት ነበር ። ሌሊቱ
በለገሰገሰ ሉሊት ከእንቅልፉ ቀስቀሰችው ። ሌላ ሰሜት
እርግዞ ፤ በፍላጎት ግሎ ነቃ ። ብብቷ ውስጥ ገብቶ ሳማት ።
ትከሻዋን ፤ እንገቷን ፤ ጉንጫን ፤ እፍንጣዋን ፤ ከንፈሯን ፤
አንድ ባንድ ፤ ተራ በተራ ሳማችው ። በትኩስ ሰሜት ተይዞ
ይቃትት ጀመር ።

«በቀላሉ ሰላገኘህኝ ጠላህኝ ወይስ ወደድከኝ !»
«መቼ በቀላሉ ሆነና ። ይህችን ሰአት ብዙ ጊዜ
ተመኝቻታለሁ ፤» አላት ።

«እኔም ብዙ ሌሊት ናፍቄህለሁ ። ግን እኔ ሲቷ ቤትህ ውስ-
ጾኝ ብዬ በልመና በመምጣቴ ይገርመኛል ። ሀለተኛ ግን
አይለምደኝም ። እንተው ትመጣታለህ !»

«ባራት እግሬ ፤» አላትና በሰመመን ይስማት ጀመር ። ያበጠ
ውን ኩፋ ዳሴዋንና የተጋጠሙትን ጭኖቿን በጋለ እጁ
ይደባብስ ጀመር ።

«አይ ! እንግዲህ ይበቃል ። መሸቷል ። እናንተ ወንዶች
ፊት ከሰጧችሁ ሴቶችን አሻገጉሊት ለማድረግ ነው የምት-
ፈልጉት ፤» ብላው ለመነሳት ስትሞክር ፤ በግድ ይተናነቃት
ጀመር ። «እንግዲህ እንሰሳ አትሁን !» ፤ ስትል በቁጣ ተና-
ገሯቸውና ገፍትራው ተነሳች ። አበራ የእፍረት ቡሉኮውን
ተከናንቦ ፤ በጀርባው ተንጋሎ አልጋው ላይ ብቻውን ቀረ ።

ልብሷን ለባብሳ ፤ የተንጨፈረረውን ጠጉሯን ካስተካከ-
ለች በኋላ «ይልቅ ተነስ ፤ የምንግርህ ጉዳይ አለኝ ፤ ወላለችው ።
«ታካክ ነኝ ፤» ብሎ ተነሳ ።

እንዳንድ ብርቱቅ የእንቦ ውሀ ጨሰጡ = ቅዝቃዜው
 ገርገብ አደረጋቸው = የአበራ ላብ ግንባሩ ላይ መርጋት
 ከጀመረ ቆይቷል = ከላቡ ጋር ተዋህዶ ገላው ላይ የቀረው
 የሉሊት ሽቶ ልዩ መውደድ አሳደረበት = ሉሊት የአበራን
 ፊት ትኩር ብላ እየተመለከተች ስታጠናው ነበር = እንደ
 ሀሳብ አእምሮዋ ውስጥ እንደሚገኝበት ፊት ይናገራል =
 ከራሷ ጋር መግት ይዛለች = አበራ ሳያውቅባት አልቀረም =
 «ታዲያ እነግርህለሁ ያልሺኝ ጉዳይ ምንድንነው?»

«ብንጋባ ምን ይመስልህል ?» ስትል ያልታሰበ ጥያቄ አቀረ
 በችለት =

የሉሊት አጭር ጥያቄ እንቅ ያደረገው ይመስል ! ደን
 ገተኛ ዝምታ ቤቱን ባንዳፍታ ዋጠው = አበራም የዝም
 ታው አዘቅት ውስጥ ገብቶ ሰመጠ = ግን የሚያስበውን
 ለይቶ ለማወቅ አልቻለም =

«ታዲያስ ምንነው ዝም አልክ?»

«እንዴት ሊሆን ይችላል?»

«አንስህለሁ ?...»

«እንዴት ማለቴ ሳይሆን ...»

«ወይስ ልጃገረድ ባለመሆኔ ነው ?»

አይኖቿ እንባ አቀረሩ = የደም ስሮቿ እንደሽምጥ
 አጥር ተገተሩ = የግንባሯ ቆዳ ተሸበሸበ = የታችኛውን
 ከገፈሯን እየነከሰች ልታደማው ደርሷለች = ጥርሶቿን
 አጥፊች = ባንዳፍታ የቆሰለ የጽር አውሬ መሰለች =

ጣር በተመሳሳት ድምጽ ፤ «ልጄንረድ ባለመሆኔ ነው እንጂ ፤ እናንተ አረመኔዎች ደም ከላፈሰሳችሁ መቼ ይሆንላችኋል ፤» አለችው ። እንባዋ እንደበጋ ዝናብ በወፍራሙ እየተንጠባጠበ ይወርድ ጀመር ።

«ለሱ አይደለም ። እንዴት ሊሆን ይችላል ? ያልኩት ገና በቅጡ አልተዋወቅንም ለማለት ነበር ። ጋብቻ ጸጸትንና ሀዘንን ማስከተል የለበትም ። በኋላ ሳስቀይምሽ አልፈልግም ። ይህ እንዴት ምክንያት ሲሆን ፤ ሌላው ደግሞ ፤ በቅርብ ጊዜ ውስጥ ስራዬን ለመልቀቅና ያለኝን ዝንባሌ ለመከተል አስቤአለሁ ። ይህን ለማድረግ ብዙ ዘመን ስለሚፈጅብኝ ፤ እንኳን ሚስትና ራሴንም ችግሩ ለማስተዳደር ይችግረኝ ይሆናል ...»

«ለመሆኑ ያለህ ዝንባሌ ምንድነው ?» ብላ እንባዋን እየጠራ ራሪነች ጠየቀችው ።

«የሰላሊ ዝንባሌ ።»

«በስተርጀና ?»

«ምንም ቢሆን እድሜ የተፈጥሮን ዝንባሌ አፍኖ ሊያስቀረው አይችልም ። ቀብራ ሳስቀርህ ቢሉትም ራሱ በገዛ እጁ ከውስጥ ገንፍሎ ለመውጣት ስለሚታገል ያንቀዣቅዣል ። ቀዥቃዣ ያደርጋል ። እረፍትና አላማ ያሳጣል ። ፋታ አይሰጥም ። ይህንን ስል ለማለት የፈለግሁት በእሳም ላይ ቦታውን ፤ መድረሻውንና ማንነቱን ገና ያላወቀ ሰው ማግባት ትርፉ ጸጸት ፤ ሀዘንና ብስጭት ይሆናል ለማለት ነው ፤» ሲል በግልጽ እንደበት ሊያስረዳት ሞከረ ።

አእምሮውን እየጨመቀ ፤ ስሜቷን በማይገባ መንገድ ብቻው ሊሆን ለምን እንደማይችል ሊያስረዳት በሚችልበት ጊዜ ፤ እሷ እንደሆነች ጆሮዋ በያዳምጠውም ቅሉ ፤ በሀሳቧ እፋት ደርሳ ነበር ። ያንን ጊዜ ሁሉ ከገደሉ በኋላ ፤ የምታመልጥበትን መንገድ ነበር የምታስባለሁ ። ያለኝ እድል አበራ ብቻ ነው ፤ በማለት በሀሳቧ ቆረጠች ።

«ሰላሊ ደስ ይለኛል ። ለሞዴል እንደሆን እኔ አሰውላህ ። እንተ በምትማርበት ጊዜ ደም እኔ እየሰራሁ ያለ ችግር ልንኖር እንችላለን ። አራት መቶ ብር አይበቃንም ?» ብላ ትንሽ ቆየችና ፈገግታ በተመላበት ፊት ፤ «ለመተካከል እንደሆን እንደ ሀገራችን ባህል እያደርን እንተዋወቃለን ። ምሳሌነቱ የወንድ ፈንታ ነው ። ከዚህ የበለጠ ደም እንዴት ልታውቀኝ ትችላለህ ? አንድ ሴት ከራሷ የበለጠ ምን ልትሰጥህ ትችላለች ? ወይስ ፍቅር ካለቀ በኋላ ስለጋብቻ እናስብ ማለትህ ነው ?» አሰችው ፤ ሁኔታውን እያጤነች ።

አበራም በተራው እሷ የምትለውን በጆሮው እያዳመጠ በልቡ የአልፍነሽን እንባና ምሬት ፤ የወንድሙን ሀዘንና ብስጥት ፤ የእናቱን እድሜና ጉጉት ያስብ ነበር ። «ሀይለማርያም ላይ ሸክም ሁኔኔ ከመኖር ፤ እሱን ከማስቸገር ... ግን ሀይለማርያም ይህን ሲሰማ ምን ይለኝ ይሆን ? ለመሆኑ ሱሊት ከሰማይ የተላከችልኝ ስጦታ ናት ? ወይስ የሰይጣን ተንኮል ?»

«ታዲያ ምን ታስባለህ ?»

ከእንቅልፉ እንደባነነ ሰው ደነበረና ፤ «በውነቱ የማስበውን አላውቅም ። ሁሉም ነገር ለጊዜው ተወናብዶታል ።» አላት ።

ክፍል ሁለት

፩

ከባድ ዝናብ ያረገዘው የህምሌ ሰማይ አጣጥሎ ምጥ
ጭቅ በጣር ያጉረመርማል ። አዲስ አበባ ጥቁር የጉም ብርድ
ለብስ ለብሳላች ። በጥፊ የሚማታ ቀዝቃዛ፤ ስለታም ንፋስ
እየፋው የሽምጥ ከንፍ አውጥቶ ይበራል ። ዛፎችና ቅጠ
ቶች የዛር ጻንኪራ እየረገጡ ይወዛወዛሉ ።

ጠብ ያለህ በዳቦ እያለ ሲፎክር ከመጣው፤ እህያ ከግይ
ኸው ዝናብ ለማምለጥ እግረኞች ወደየቤታቸው ወይም
መጠለያ ካለው ሱቅ ለመጠጋት ይሮጣሉ ፤ ወፎች ማማ
ታቸውንና እልልታቸውን ትተው ወደየጎጆአቸው ይበ
ራሉ ። ሁሉም ወደሰማይ እያየ ሲሮጥ ፤ ሽብር የመጣ
ይመስል ነበር ።

ያለርህራሄ በጥፊ የሚማታው ንፋስ አፂራ አንስቶ
ስጪ እይን ውስጥ እየጥጀረ ፤ የሴቶችን ቀሚስ ወደላይ
እየገለበና ጃንጥላቸውን ከእጃቸው ለመንጠቅ እየታገለ
ማንደኞችን ይተናኮላል ። ንፋሱ ከራሱ ላይ የነጠቀውን
ባርጣ የሚያባርር እንድ መላጣ ሰው እይቶ አበራ ፈገገ

አለ ። ከታች የሚመጣ እንደ ሰው ባርኔጣውን ባይዝሉት
ኖር ሰውየው መቆሚያ አልነበረውም ።

የንፋሱን ተንኮልና ሀይል ፤ የሰማዩን ጥቁረትና ጣር ፤
መብረቁ ሰማዩን እንደደፊ ፍልጥ ሲተረክከውና ንፋሱ
ዛፎቹን የዛር ዳንኪራ ሲያስረግጣቸው ፤ የሲቶቹ ቀሚስ
ተገልቦ ጃንጥላው ከንፋሱ ጋር ልብረር ሲል ፤ መላጣው
ሰው ቁልቁል እየሮጠ ባርኔጣውን ሲያባርር—ይህንና ይህን
ሁሉ አበራ ቤቱ በረንዳ ላይ ቆሞ እየተመለከተ በአእም
ሮው ሰሌዳ ቀረጻቸው ። ካፈያው መሬቱን ማራስ ስለጀ
መረ ፤ ትኩስ የአፈር ሽታ አፍንጫውን ወጋው ። በረጅሙ
ተንፍሶ የአፈሩን መለዛ በደስታ ወደ ውስጥ ሳበው ።

«ሁኖማ አፈር ፤ ጣር የያዘው ጥቁር ሰማይ ፤ የማይታይ
የንፋስ ሽውታ ... ምን አይነት ውበት ? ምን አይነት የተ
ፈጥሮ ስልት ዳንኪራ ... አፈሩ በካፊያ ሽቶ ርሶ አየሩን
ያውዳል ፤ ይጣራል ። ተፈጥሮ ተፈጥሮን ሲያረካ...ግን
ለምን ? ሳር ቅጠሎቹ እንገታቸውን ደፍተው በሀዘን የሚተ
ክዙት ? እንባ ይወርዳቸዋል !»

የውጭው በር ከመጠን በላይ ተንኳኳ ። ማን እንደመጣ
ያውቃል ። አበራ ወንድሙን ሲጠባበቅ ነበር የቆየው ።

አቶ አባተ ገብተው የዝናቡን ካፊያ ከጠጉራቸውና
ከቅንድባቸው ላይ በቆሸሸች ነጭ መሀረብ ጠራርገው ሲያ
በቁ ፤ እንግዳ ቤቱን በጉሪጥ አይኖቻቸው ዙሪያውን ጉዞ
ጉና ወደ አበራ መለስ ብለው ፤ «ሉሊት የለችም እንዴ!»
ለሱና ፈገግ ብለው ጠየቁት ።

እንግዳ ቤቱ የሴት ጠረን ይዟል ። ያለበታው የተቀመጠ እቃ አይታይም ። የወለሱ ሳንቃ እንደመስተዋት የበራል ። ቤቱ ሁሉ ደመቅ ደመቅ ብሏል ። ሀይወት አግኝቷል ። እይን የሚሰበው እንደፈርጥ ከሚንገባው ትልቅ የአበባ ማስቀመጫ ውስጥ ተንጠራርቶ ወጥቶ በየአቅጣጫው ዘንፈል በማለት ፈክቶ የሚታየው ለጋ የጽጌ ረዳ አበባ ነው ።

«ጠጉር ሰሪ ቤት ሄዳለች ...»

የየናቱ ልጅ ፤ ሴት ያለችበት ቤት ምንም ቢሆን ሀይወት አለው ። ልጆች እየተራረጡ ቢንጣጡበት ደግሞ ከዚህ የበለጠ ምንኛ በደመቅ ። ግን በአባትህ አጥንት ፤ በመካከል መቃብራቸውና በሚወዱት ታቦት ስም የምለምንህ ይህ መከላከያ የምትሉት ነገር ሀሳብህ ውስጥ እንዳይገባ ነው ። የእግዚአብሔርን ፈቃድ ስለሚጻረር ፤ የክርስቲያን ልጅ እንዲህ ያለውን የአረመኔ ተግባር መፈጸም የለበትም ። የየናቱ ልጅ ፤ ተስፋ አታስቆርጠኝ ።»

አበራ የወንድሙን ፊት ላንዳፍታ ሰረቅ አድርጎ ተመለከተ ። የተመለከተው ነገር አስገረመው ። በነዚያ በደካከመት ጉሪጥ አይኖች ውስጥ የተስፋ ጭላንጭል ይታያሉ ። በእድሜ ማረሻ ተሸርሽሮ ጠቁሮና ተጉሳቁሶ የነበረው ፊት አዲስ የሀይወት ወዝ አግኝቷል ። የእልፍ ነቢም ፈገግታ እንደመስከረም ጮራ ክብ ፊቷ ላይ ከመጣውትም ሌላ ፤ የልጅነት ሰውነቷ እንደጥቅምት ቡቃያ ግፊት ጀምሯል ። ከሁለት ሳምንት በፊት የነገረችውን አስታውሰ ።—

«አበራ፤ እድሜ ላንት ፤ ቤታችን እንደደረገ የብስጭት ፤
የንትርክና የልቅሶ ጥሮኖ አይደለም ። አንተ ካገባህ ጊዜ
ጀምሮ እባት በጊዜ ቤቱ ይገባል ፤ አይጠጣም ፤ አይበሳጭም ።
ስምምነትና ተስፋ ያለበት ቤት ከመንግስት ሰማያት ሳይ
በልጥ አይቀርም ...»

ለወንድሙ ደህንነትና ተስፋ ምክንያት በመሆኑ ፤
አበራ አንድ አይነት ደስታ በልቡ ተሰማው ። ግን እስከመቼ
ድረስ የወንድሜን ፍላጎት እያሟላሁ እዘልቀዋለሁ? መቼ
ይሆን ነጻነት አግኝቼ የራሴን ፍላጎት ለመከተል የምጀምሩ
ረው? ሚስት ፤ ልጅ ስለ ጐመን ሆኜ መቅረቱ አይደለም?
እያለ ሲያስብ ፤ የወንድሙ ሌላው መልክ በአይነ ህሊናው
ታየው ።

ከጋብቻው በፊት ነበር ። አበራ ሉሊትን ለማግባት ስለ
ቆረጠ ፤ ወንድሙን ለማስደለት ሲል ማንን እንደሚያገባና
መቼ ለማግባት እንዳለበ አንድ ጠርሙስ ዉስኪ ይዞ ሂዶ
ይነግራቸዋል ። «ወሬ መስሎኝ ነበር ፤ ለካስ እውነት ኖሯል?
እንግዲያውስ ስለሲ የሰማሁትም እውነት መሆን አለበት ።
የናቴ ልጅ ፤ የጤዋ ልጅ መሳቂያ ፤ ያገር መሳለቂያ ለመ
ሆን ካልፈለግህ በስተቀር ፤ ያባትህን እጽም ካረፈበት ቦታ
በቁጣ ለመቀስቀስ ካላሰኘህ በስተቀር ፤ እሷን ማግባት
የለብህም ። ባባትህ አጥንት ፤ በሚወዱት ታቦት ይገሄድ
ለሁ ...» ይሉታል ።

«ለምን? ሀሳቤ ወደ ጋብቻ ቢመለስ ደስ የሚልህ መስሎኝ
ነበር ...»

«እንዴታ! ደስ ይለኛል እንጂ ። ግና ጋብቻ ደስ የሚለው
ከእኩያ ጋር ሲሆን ነው ።»

«አላገባኝም...»

«በዘርም ሆነ ባስተዳደረ እኩያህ አይደለኝም ። አጥንተ ሰብራ መሆኔን ሰምቻለሁ ። በዚያ ላይ ደግሞ አገር ያሸነፈች ማየት ናት ። ስንቷ ጨዋ የጨዋ ልጅ ሞላታ ተርፋ ላለች ... እንዴት የአባቴ ዘር ከዚህ ላይ ይበቅላል?»

«እንዲህ አቀርቅረህ የምታስበው ምንድንነው?» ብለው አቶ አባተ ሲጠይቁት ፣ አበራ እንደመባነን ብሎ ቀና አለ ። ቆርቆሮው የሚያስተጋባው የዝናብ እሩምታ ጆሮው ውስጥ ዝብ ። ጠጠር ከሰማይ እየረገፈ ቆሮቆሮ ላይ የሚያርፍ ያህል እንጂ ዝናብ ብቻ የሚወርድ አይመስልም ። የመስኮቱን መስተዋት የዝናብ ወጪ እየገረፈው ያለቅላል ። የአበራ ልብ አብሮት አለቀለ ።

«ምንም ፣ ምንም አይደለም!» አለ ጉሮሮውን አሳሳፍ ።

«ታዲያ እንዲያ ባስቸኳይ የፈለክኝ እያየህኝ ለመተከዝ ነኝል?»

«እንደ ያልገባኝ ነገር አለ ። ከትናንት ወዲያ እማዬ ቤት ብሄድ ሰው ገብቶበት እገኝሁት ። ነገሩ እየከነከነኝ ቤትህ ሰደርሰ ፣ ያንተንም ቤት የማላውቃቸው ሰዎች ገብተውበት ቆዩኝ ። ምክንያቱ ምንድንነው?»

አቶ አባተ የማይወዱት ነገር ወይም ሊመልሱት ያልፈለጉት ጥያቄ ሲያጋጥማቸው ፊታቸውን ኮስተር አድርገው ትከሻቸውን ያስቀድማሉ ። ድምጹን ከረር አድርጎ ፣ «የለም» ጋሼ ፣ ምክንያቱን ማወቅ አለብኝ!» አላቸው ። «አንተን የሚመለከት ጉዳይ አይደለም ...»

«እናቱ ጠጉሯ ከሸበተበት ቤት በማላውቀው ምክንያት

ድንገት ወጥታ ሳገኝ እንዴት አይመለከተኝም ፤ የዝናቡ ዶፍ በድንገት ገለል በማለቱ ፤ አበራ ድምጹን ዝቅ አደረገና «ማወቅ ይገባኛል ፤ ሲል ፊትለፊት ተጋተራቸው ።

አቶ አባተ የደቀኑትን ትከሻቸውን ከአበራ ፊት ገለል አደረገና ጣራ ጣራውን እያዩ ፤ «አይ ነገሩ እስከዚህም አይደለም ። የኔን ቤት በሽህ አምስት መቶ ብር በወለድ አግድ ሰላስያዝኩት ነው ። የእናታችንን ቤት ደግሞ በአርባ ብር አከራይቼዋለሁ ፤ ኪራዩ እጻችንን ቶሎ ለመክፈል ይረጻናል በማለት ...»

«ይህ ሁሉ ጣጣ ላንድ ቀን ድግስ ሲባል ነው ?»
«ምን ይደረግ ፤ እናንተ የዘመኑ ወጣቶች ለማንኛውም ነገር ጊዜና ፋታ አትሰጡም ። ሰው ቢመክራችሁ አትሰሙም ። ያንተ ችኩልነት ደሞ በተለይ ነው ። ሰው ዘመድ ለዝማጃ ሳያማክር እንዴት ብሎ በሁለት ሳምንት ውስጥ ማግባቱ ነው ብሎ ይነሳል ? ...»

«ጋሼ ፤ ፍሬ ነገሩ ይህ አይደለም ። አስቀድሜ ሰርግና ድግስ የሚባል ነገር አልፈልግም ብዬ ነግሬህ ነበር ። እኔ በሀይ ወቱ እያለሁ ሉሊት የምትባለውን ሴት አታገባም ስትለኝ ከርመህ ፤ ቆርጫ መነሳቲን ስታውቅ ካልደገስኩ ሞቼ እገኛለሁ ፤ ሆኖና ጀርባ ሆነን እንቀራለን ብለህ ገንዘብ እንጸለው ሰው ደገስክ ። ከቶ አይገባኝም ፤ ጦርሶ አይገባኝም ...»

«ምኑ ይገባህል የናቴ ልጅ ። አይገባህም ። ባህላችንንና አስተሳሰባችንን አታውቀውማ ። አንድ ታናሽ ወንድሜ ሲያገባ እንዴት እንደ ባእድ ከጻር ቁጭ ብዬ ልመልከት ? ጉረቤት ምን ይለኛል ? የፊታውራሪ ወርቁ ልጅ ፤ የአባተ ወንድም ፤

ሰመት ባፈና ባንትድርት ልጅ ያለሰርግ፤ ያለጽግስ እን
 ሊሁ እገባ ቢባል ጉረቤት፤ እድርተኛውና የሚያውቅን
 ሰዉ ሁሉ ምን አይነት ትዝብት ላይ ይጥለዳል፤ ምን አይነት
 ተስ ግምት ይወስድብናል፤ አባታችን በንፋሳችን ተጠር
 ተው ስማቸው በየመንገዱ የቡና ቁርስ ከሚገኝ ሞቆ መቀ
 በሬን እመርጣለሁ ። አባታችን በህይወታቸው ላይ በሰርግ
 ቀን ይቅርና በሌላውም ቀን ከሰው ተለይተው መብላትን
 እይወዱም ነበር ። እስከ እስተ ሞታቸው በክብር ጠብቀው
 ያቆዩት ስም እንዴት በልጆቻቸው ምክንያት ይበላሽ፤
 እሳቸው ያቆዩን ትንሽ ቅርስ ባይኖር ኖር አንተስ አጋል
 ጠህ ልትሰጠንና ሰዉ አፍ ውስጥ ልታስገባን ነበር ። እን
 ዜር እንዳለ የልፋቴን ዋጋ ይቁጠረው ብቻ፤ ሌላ የምልው
 የለኝም ።

አበራ፤ ለክእዳ ሌላ ምን ተረፈኝ ጤ ከማለት ሌላ
 በተጨማሪ የሚናገረው ነገር አልነበረውም ። ዝናቡ እባ
 ርቶ የምሽት ጸሀይ ደመናውን በፈገግታዋ እያቀለጠች
 ዝናብ ጠጥቶ ሰክሮ ቡናማ፤ ቁጡና ችኩል ጉርፍ ከሚተ
 ፋው መሬት ላይ ወርቅማ ጨረሯን መፈንጠቅ ጀምራ
 ስች ። በትኩስ የአፈር ሽታ ፈንታ ትንፋሽን ወደ ላይ እየ
 ተነሳ በየሰንሰሉና በየዛፋ ውስጥ ያለውን ክርፋት፤ በየቦ
 ዩና በየገንቡ ስር ያለውን ቅርናት ላፍንማ ያበስራል ።

ዛፎችና ቅጠሎች የዛር ዳንኪራቸውን አቁመው
 ደረታቸውን በደስታ ወደሰማይ መገልበጥ ጀምረዋል ።
 ስየጠራ የሚሄደው ሰማይ የጸሀዩዋን ፈገግታ እየተቀበለ
 ይፈነጥቃል ። አበራ ግን በሀሳቡ ማእበል ውስጥ ሰጥሞ
 ብቅ ጥልቅ ሲል እመሸ ።

«እንዲህ እያቅበጠበጠ የሚያስተክዝህ ምን ነገር መጣ ?
የወንድላጌነት ኑሮህ ትዝ አለህ እንዴ ? ሱሚ ነው ለ
አለችው ፤ የሚያንጸባርቅ ፈገግታ ፊቷ ላይ ፈንጥቃ ።

«ሱሊት ገና ከጫጉላ ቤት የወጣች መሽራ መስላለች ።
ጠይቅነቷ ወደወርቅማ ቀለም ተለውጧል ። ቀለሟን የለጥ
ወጠው የለበሰችው ብጫ ቀሚስ ላይሆን እይቀርም ። ኩሩ
ደረቷና ዳሌዋ አበጥ ብለው ኩራት ጨምረዋል ። ያ ቅርብ
ሆና ሩቅ ያለች የሚያስመስላት ፤ ያለድምቀት ፊቷ ላይ
የሚሰራጨው ውብ ፈገግታ በመጠኑም ቢሆን ህይወት
ያለው ድምቀት አግኝቷል ።

«ምን ይዘጋህል ልጄ ? ለምን አታናግረኝም ? ከመሬት ተነስቶ
እንዲህ የሚጋግርህ ነገር ምን መጣ ? ያስቀየምኩህ
ነገር አለ ነ። ስትል ጥያቄዋን ደረደረች ።

«ሱሊት ፤ ባከሸን ተይኝ ። ሂጂና ተሂ ። ብቻዬን መማ
እፈልጋለሁ ።»

«ፒየን ሆቴል እወስድሻለሁ ብለህ ቃል ሰጥተህኝ አልነበረም ነ።»

«አልወስድሽም በቃ ፤» ብሎ በድንገት ጀርዋ እስኪናጋ
ድረስ ጮኸባት ። ደንግጣ እያለቀሰች ወደመኝታ ቤት
ሮጠች ።

የከበበው የዝምታ አዘቅት እሱ ያሳያትን የጭካኔ መግ
ፈስ እንደመሰተዋት አጉልቶ አቀረበለት ። ልቡ በጸጸት እንደ
ደንጊያ እየከበደው ሂዶ ከተኛቸበት ሲገልጣት አይኖቿ
እንባ አቅረው ፤ ጉንጮቿና ትራሷ በእንባ ርሰው አገኛት ።
የእንባዋ ጨው ከንፈሩ ላይ እየተሰማው አይኖቿን ፤ ጉንጮ

ታውቃለህ ? ግን እታውቅም ። ህይወቴን በሙሉ በዚህ ቃል ተጠቅሜ አላውቅም ። ከንደበቱ ወጥቶ እያውቅም ። አበርቶ ፈራሁ ። ለምን እንደሆነ አላውቅም — ፈራሁ ። እቀፈኝ ። እንገትህ ስር ሽጉጥ አርገኝ - ትንፋሽህ እንዲሞቅኝ ።

ልብሱን አወላልቆ አቀፋት ። እንገቱ ስር ሽጉጣት ። ትንፋሹ ከትንፋሷ ፤ ሰውነቱ ከሰውነቷ ፤ ላቡ ከፈላቡ ጋር ተዋህዶ ። እስካሁን ያላወቀችውን የፍቅር ጣእም በሙሉ ለመውሰድ ፤ ተቆልፎ የኖረውን ልቧን ከፍታ ያላትን ፍቅር ምንም ሳትቆጥብ ፤ ስሜቷን በሙሉ አውጥታ እበራ ህይወት ውስጥ እንቅረቅረችለት ።

ለመጀመሪያ ጊዜ የጠይም ጣእትነት ስሜት አላደረሰችም ። ፍቅር ስጥታ መውሰድ የምትችል የሰው ፍጡር ሲት መሆኗ አእምሮዋ ውስጥ ተሰረጸ ። ስሜቷ በደም ስርጭ እየተሰራጨ ሲሄድ የደስታ ጣር እያስለቀሳት የፍቅር እንባ እንድታነባ አደረጋት — እቅፋ ውስጥ እንዳለች ተገሰቅሷል በደስታ አስቀሰች ።

የያዛት ሲቃ አልፎ አእምሮዋ ከተረጋጋ በኋላ ፤ «አበርቶ አንተ አረመኔ አይደለህም ፤» አለችው በደክመዋ ።

«የምን አረመኔ!» በማለት እንዳልገባው ገለጸላት ።

«አንተ አረመኔ አይደለህም ማለቱ ጨካኝ ሰላልሆንክና ስለ ግምንህ...እና ስለምወድህ እንድታመልከኝ አልፈልገም ግለቱ ነው ። ከዛሬ ጀምሮ ጣእት — ጠይም ጣእት እይደለሁም ።»

አበራ የሱሊትን አእምሮ ጤንነት ለመጠራጠር ምንም
 ለልቀረውም = ትኩረቱ ብሎ ተመለከታት = ፍርሀት አያረበት =
 ሐንዲ ክርስቶስ በምሳሌ መናገሩን ትተሽ ለማለት የፈለ
 ገሸውን ነገር በቀጥታ መንገድ ለምን እትነገሪኝም ነ።
 ሲል መላቅጡን በጣ ድምጽ ጠየቃት ።

«በእኛ አትጠላኝም?»
 «ለምን እጠላሻለሁ?»
 «ታሪኩ ረጅም ነዋ ።»
 «ግድ የለም ።»

አንዴ ወደሱ ፤ አንዴ ደግሞ ወደጣራው አሻቅባ ተመ
 ለከተች = የፊቷ ቀለም ተለውጦ ደበብ አለ = አበራ የሚጫ
 ብጠው ነገር ስለጠፋው ቶሎ ብሎ ሲገራ ለኮስ = አይኖቿ
 እየመነመነ የሚሄደውን የሲገራ ጢስ ተከትለው ወደፋቅ
 ተጓዙ ። የሀይወት ታሪኳን እንዲህ ስትል ጀመረች ፡—
 «የተወለድኩት አምቦ ፤ ጡሌ ከሚባል ፤ የአዋሽ ምንጭ
 ከሚፈልቅበት ተራራማ ቀበሌ ነበር ። ቀኑንና ወሩን ባለው
 ቀውም ከእናቱ እንደሰማሁት አመተ ምህረቱ ትዝ ይለኛል ።
 ግን አልነገርህም ። እናቱ ስትልክኝ ሂጂ በግንቆርቆሪያ
 ወይም በቅል ውሀ የምቀጽበት ፤ ከዋርካ ስር የምትፈልቅ
 ግንጽ ፤ ያልተወሳሰበ ፤ ከተፈጥሮ ጋር እጅ ለእጅ ተያይዞ
 የሚራመድ ያገር ቤት ኑሮ ሁልጊዜ በአይኔ ይዞራል ።
 ነገድ ትምህርት ቤት ሳለሁ ያነበብኩት አንድ ልብወለድ
 ታሪክ ትዝ ይለኛል ። «አንዷን ልጅ ካገር ቤት ግውጣት
 ይቻላል ። የማይቻለው ግን አገር ቤቷን ከልቧ ውስጥ ግው
 ጣት ነው። ይላል ። የተወለድኩበት ሰፍራ ከልቤ ወጥታ

አታውቅም። እናቱ ስትልክኝ ሄጄ ገመገሜ ተንጥሼ የግጥም ጣቢያ ላይ ፣ የተሰማውን እህል ወጪትና ይገምገሙ እንዲሁ በሌላ ስጦታ ፣ ጥላውን የሚያጠላልኝ የእህል ገጽተራ ለረገዳዬ ሚዳዎቼን እየቀያጁ በኖሞ መቀነት መስለው የሚገኙት ጣቢያ የእግር መንገዶች ትዝ ይሉኛል። እይ ኖቼ መንገዶቼን ተከትለው ሲሄዱ ይገምገሙ የተሰማውን እህል ይጠፋብኝ ነበር። ሆኖም እናቱ እጅግን አሳርፋብኝ አታውቅም ...

«እናቱ፤ እናቱ የምለው አባቱን ስለማላውቀው ነው። አባቱ የሞተው ገና በህጻንነቱ ነበር። ስለሆነም እኔና እናቱ በታላቅ ፍርሃት ተጠምደን እንኖር ነበር። ከእንጀራ አባቱ በስተቀር ሌላ ፍርሃት አናውቅም። ቤት በገባ ቁጥር እናቴን ከመደብደብ ሌላ ሰራ አልነበረውም። እያደግው ሰሄድ የኔና የናቱ ኦሮ ገህነም መስሎ ይታየኝ ጀመር። ወገዶችን መጥላት ጀመርኩኝ።»

«ያደረብኝ ጥላቻ አለም። ስጥ ነፍሰ ሊዘራ የቻለው ግን እንደ ቀን ዉት ነበር። እናቱ የገዛቸዋልኝን ትገሽ እንስራ ተሸክሜ ወደ ምንጭ እሄዳለሁ፤ ቢራቢሮዎች ካገሉ አበባ ወደሌላ እየበረሩ ይጫወታሉ። አብረንባቸው ስሜ ማወት አለኝቶኝ ነበር — በድንገት ባልቀጠፍ ኖር። የግላውቀው ሰው አፈን አፍኖ ወደማካ ሲገቡትተኝ ሰማ እንደ ሆነ አልገባኝም ነበር ... እሰከ ... እሰከ — አረመኔ! አረመኔዎች! አረመኔዎች!»

አበራ ይዞት ዝም ሊያሰኛት ሞከረ። ግን የጀመረችውን ታሪክ እዚያ ላይ ለማቆም እያለ አልፈለገችም። ስራ

የጥናት ዘመናዊነትን በሰው በሌላ ሁኔታ ይቆርታ አድርጎልናል።
 ሌላ ሌላ አይደለም። ትልቅ የህሳብ ጥካውስጥ ገብቼ
 ነበር። ታስታውቁ፤ እንደሆነ ከመጋባታችን በፊት ግን
 ቀን ካለውት ሰው ጋር መኖር ጸጸትንና ህዘንን ያስከትላል
 ብዬኝ ነበር። ይሄውና ደረሰብኝ፤ አዘናለሁ። በግልጽ
 ሊቆጥርኝ ሞከረ።

እንባዋን ከፊቷ ላይ ጠፋሪዎችና፤ «ያዘንኩት ጊዮን
 ስላልወሰድከኝ አይደለም። ስለሚከብኝም አይደለም።
 ስትመሠብኝ ደስ ይለኛል። ግን የሚያሳዝነኝ ብቻህን ተጉ
 ለተህ በህሳብ ስትጉላላ ነው። ሚስት ለመቼ ናት፤ ግን
 አይገባህም። እንዴት ብዬ ላስረዳህ። እወደህለሁ ...»

ለኛ በድንገት ተከፈተ። ለይኖቿ ወደውጭ ተጉል
 ነሰው ፈጠጠ። ፊቷ ላይ ያለው ደም እንዴት ቁልቁል ይወር
 ዳል፤ ወዲያውኑ ተመልሶ ጉንጮቿ ውስጥ ይተራመዳል።
 ከመቅጽበት ልዩ ፍጥረት ሆነች። የታመመች መስሎት
 እንደነበረ ከትራስ ላይ ቀና አድርጎ ደግፋት። ቀን የተሰራ
 ችው ጠጉር ተገጠፍሮ ግንባሯ ላይ ዘንፈል ብሎአል።

«ምን ሆነኛል፤ ምን ነካኝ፤?» አላት ደንግጦ ለየተርበደበደ።

በቀስታ ቀና ብላ ለይን ለይኑን ትመለከተው ጀመር።
 እንደጤት ጮራ ለየፈካ የሚሄድ ፈገግታ ፊቷን አጉናጸ
 ፈው። ሆኖም ብርድ እንደ ያዘው ሰው ሰውነቷ ሲንቀጠቀጥ
 ተሰማው።

«ምን እንዳልኩህ ስምተህል፤?»

ገሬ ገብቶት ምን እንዳሰችው ለማስታወስ አለፍሮ
 «ገንዘብ ስለሌለኝ ስለቀደመችውና፤ እወደህለሁ ነበር ያልኩኝ።»

ጅም ዘመን አለምጭ ውስጥ ተቀብሮ የኖረውን ታሪክ
 ለመተንተን የምትችሉት ትመስል ነበር። በረጅሙ ተንፋሳ
 ታሪኩን ቀጠለች። —

ጭካ ውስጥ በጀርባዬ ተንጋልዬ በደም ተበውሼ
 አገኜኝ ። እንደሆነው እዚያው ጉዳይ ተሰብራ እንክትክቷ
 ወጥቶ ነበር። የእንጀራ አባቲ ካበላሸኝ ሰው ጋር በጉን
 ታርቆ በትንሽ ገንዘብ ክብራን በሸጠው በሳምንቱ እናቲ
 ሞታ ተቀበረች። የሙት አመቷ ሳይወጣ የእንጀራ አባቲ
 ባንዱ ዳረኝ ። ያ የተዳርኩለትም ሰው ክብር የላትም በማ
 ሰት ጀርባዬ እስኪተላ ድረስ ገርፎኝ መሀሉ የተቆረሰ ዳቦ
 አሸከመኝና ሰደደኝ ...

«ለዚህ ሁሉ በደል ፤ ጭካና ውርደት ወንድ የተባለ
 ውን ሁሉ በክብሩም ሆነ በስቃይና በመከራ እንደ ባንድ
 ለማስከፈል የቆረጥኩት ያን ቀን ጀርባዬ እየደማ ያንን
 ዳቦ ተሸክሜ ወደ እንጀራ አባቲ ቤት ሰኝዝ ነበር። ጤም
 ጣለት ሆንኩኝ ። ወዲያውኑ የተከተሉኝን ሰዎች በዘዴ
 ለታሰልኩና ወደ ጭካ ጉራ ብዬ ጠፋሁ።»

የምትነግረው የህይወቷ ታሪክ ያስቀናው ወይም ያናደ
 ደው ወይም ያሳዘነው መሆኑን ወይም አለመሆኑን አበራ
 ስሜቱን ለይቶ ለማወቅ ኳልቻለም። ምንም አቅጣጫ ያል
 ያዘና የተወሰነበ ሀሳብ ውስጥ ገብቶ ታሪኩን እያዳመጠ
 ይዋኝ ነበር። አይኖቼን ጨፍኖ በአይነ ሀሊናው እንሰላ
 መሳይ ግዙፍ ሰው ከላዩዋ ሳይ ቆሞ ወደታች ሲመለከታ
 ትና እሷ ጭካ ውስጥ በጀርባዋ ተንጋላ ፤ በደም ተበውሳ
 ስለያት የቅናት ስሜት ሰውነቱን ዝግገን አደረገው ። ራሱን

ለመቆጣጠር ትንቢትን ወደ ውስጥ ሳለ ሱሊት ቀና ብላ
ለየችው ።

«እስከሚገኝሁ 10 አሳት በጉረና ድምጽ ። ከንጂን ደገፍ
አሰችና ታሪኳን ቀጠለች ።

«ከቤቱ ርቂ ወይም ከመንደሪ ወጥቼ ሄጄ አላውቅም ፣
ቢሆንም ጠይም ጣኦት ስለሆንኩኝ አልፈራሁም ። ከወንድ
የበለጠ የሚያስፈራ ሌላ ምን አውራ አለ ? ግን እሱን
እግራ ስር የማንበረክክበት መሳሪያና ልቡ በጣር እስኪ
ደማ ድረስ የምገርፍበት አለንጋ እንዳለኝ ተረዳሁ ፡ ሴት
ነቱ ። እንዲያውም ሴትነቱን እያሳየሁ እርቃነ ስጋዬን
መሄድ አሰኝቶኝ ነበር ። ግን ምሽት መጣ ...

«የት እንደምሄድ፣ ለማድረግ እንደከበለልኩ አላውቅም።
የሚገኙኝ ያ ያደረብኝ ቂም በቀል ብቻ ነበር ። አምቦ
ከተማ በደርስ ልቤ እንደአሳት እራት ውል ውል እያለ
ሲንሳፈፍ ተሰማኝ ። ጉልበቴ ዝጋል ። ሆኖ ተርቦ ይጮሃል።
አፈ ደርቋል ። ካንድ ትልቅ ግቢ ብዙ ጉረምሶች እየወወ
ሲገቡ አየሁና ሄጄ በር ላይ ቁጭ አልኩ ። ዘበኛው ለማኝ
መስዩው ሲያባርረኝ ሞከረና ሰቅሶዬን በመመልከት ግን
እንደሆንኩ ፣ ምን እንደምሰራ ሲጠይቀኝ አይተው ከጥቂት
ጊዜ በኋላ ብዙ ጉረምሶች ተሰብስበው ሲያበቁ ተመሳሳይ
ጥያቄ ባስተርጓሚ ይጠይቁኝ ጀመር ። ከጋልኛ ሌላ ቋንቋ
አላውቅም ነበር ። ምንም ሳልደብቅ ታሪኬን አማወትኬ
ቸው ። ከዚያ ምን ልበልህ ... አጅበው ይዘውኝ ገቡ ።
ካምስት ከሰድስት ቀን በኋላ ነበር አምቦ የእርሻ ትምህ
ርት ቤት ውስጥ መሆኔ የገባኝ ...

«ተማሮች ገንዘብ እየጥተው ሁለት ቀንና ማንኛውንም
 ልክ ለባብሼ ብቻ እንዳልኩ የሁሉም አይነት ተወርውሮ
 ሲያርፍብኝ አየሁና አንድ አይነት ትምክህት ተሰማኝ ።
 ጣላትነቴ ታወቀኝ ። ካንድ ወር በኋላ ይመስለኛል ፤ አንድ
 ሺህ ያለ ፈረንጅና ሁለት ተማሮች ወደ አዲስ አበባ
 ይዘውኝ መጥተው እቴጌ መነን ትምህርት ቤት ጨመሩኝ ።
 ለሳሳት ዓመት ያህል ያ ፈረንጅ እየተመላለሰ ይጠይቀኝ
 ነበር ። አራት ወይም አምስት ዓመት ከቆየሁ በኋላ ነበር
 አባትና እናቴ ያወጡልኝን ስም ለውጪ ሉሊት የተባልኩት
 «ለምን ለወጥሽ ?» ብሎ ጠየቃት ።

«ማልቲ ቶሎሳ የሚባል ስም ለጠይም ጣላት ጥሩ ስም
 መስሎ ስላልታየኝ ...»

«ከዚያስ?»

«ከዚያም ምን ልበልህ - በትምህርቲ ሰነፍ አልነበርኩም ።
 እስተማሮቹ ቢለምኑኝም ከሰከንደሪ ይልቅ ንግድ ትምህርት
 ቤት ለመግባት የመረጥኩት ቶሎ ስራ ለመያዝና ለመሸቀር
 ቀር ... እና ጣላትነቴን ለማስመስከር ስል ነበር ...»

«ሰንቱ መስከረልሽ ታዲያ ?»

ጠንቻዎቹ ሲገታተሩ ተሰማት ።

«ያለፈው አለፈ ። ስለሱ አናውራ ። ወደኔ ዙርና እቀፈኝ»
 አለችው ።

ወደሷ ዘሮ ርህራሄ በሌለበት በእንሰላ ስሜት አቀፋት።
 ግብፍ ሳይሆን እንቃት ። ጥፍሮቹ ያንገቷ ቆዳ ውስጥ
 ሰርሰረው ገቡ ። ስላደረሰችበት ጉዳት ሁሉ ተበቀለባት
 ... «ጥሩን ተወጣባት...» ፍቅር አይሉት ጥላቻ!

ከንጹህ ላይ የሚገጠሙትን ትኩስ እንባዋ ስሜቱን እየከለለላት ራሱን ለመቆጣጠር ከቻለ በኋላ በሻከረ ድምጽ፤ «ሱልዬ ይቅርታ ፤ እኔ አልነበርኩም ። ዛሬ የሆነኩትን አላውቅም ሠ አላት ።

ከተኛቸበት ቀና ብላ ግንባሩን ሳመችው ። በሰመመን አቅፎ ያዛት ። እሱም በተራው ትኩስ እንባ ወረደው ። ከረጅም ዝምታ በኋላ ነፍሰ ለነሱ ሰርግ በተደረገው ደግሞ ምክንያት ወንድሙ ቤታቸውን በወለድ አግድ አስይዘው ፤ የእናቱን ቤት አከራይተው ስለወጡ ፤ እዳውን እስከሚ ከፍልበት ቀን ድረስ ያለውን እቅድ ለማዘግየት እንዳለበ የነገራት ።

«አለም በሙሉ አድምብኛል መሰለኝ ሠ አላት ።

ለጥቂት ጊዜ አሰበችና ፤ «ለዚህ ነው ችግሩ ፤ እንደ ጻደቅዬ ዘንድ አንድ ሺህ ሶስት መቶ ብር አለኝ። ጧት እምጥ ተን እንከፍላለን ። ቀሪውን ደም በዚህ ወር መጨረሻ እናጣ ራሱን ። ስአሲ ከመሆን የሚያግድህ ነገር እንዲኖር አልፈልግም ። ሀሲናውን ሽጦ በምችት ከሚያኖረኝ ባል ጥሪውን ተከትሎ ማንነቱን ለማወቅ ከሚታገል ሰው ጋር ማቅቂ ብሞት ደስ ይለኛል ሠ አለችው ።

የተፈራረቀበት ደስታና ሀዘን ከአቅሙ በላይ ስለሆነ እንደገና ተጋድሞ ቀረ ። ሱሲት አይን አይኑን እያየች ለጥቂት ጊዜ ከተከዘች በኋላ የዛለውን ሰውነቷን ድካምና እንቅልፍ ወረሩት ። በእበራ ላይ ያላት ስሜት የመራራት ይሆን ወይም የመውደድ ፤ ልዩነቱ በግልጽ አልታያት ብሎ ሲያባገናት አደረ ።

፩

እንደሌላው ጊዜ ሁሉ ሰኞ የሚቀጥና የሚከብድ ቀን ሙሉም አልታየውም ። ዱሮ ጢሙን ሲሳጭ እንደ ቦታ ፊቱን ሳይቆርጥ አይቀርም ነበር ። እንደም ቦታ በምሳጭ ያል ተቆረጠው ፊቱ የጸሀዬዋን ድምቀት በደስታ ያንጸባርቃል ።

አበራ እንደዚያን ቀን ፊቱ በደስታ ተሸልሞ አያውቅም ። ሀይወቱ በተሰፋ ተጥለቅልቆ ነበር ። ሉሊት በሰጠችው ነፃነት የወንድሙን እዳ አብዛኛውን በመክፈሉ ተጭናት የነበረው ሸክም ሲቀለው በሁለትና በሶስት ቀን ውስጥ እናቱ ወደቤታቸው መመለሳቸውን በማወቁ ልዩ የደስታ ስሜት አድርጎበት ለዘፈንና ለፉጨት እንዲቃጣ ያደርገው ነበር ። ግን ልቡ የደስታ ከበሮ የሚመታበት ሌላ ምክንያት ነበረው ። ናፍቆትና ፍርሀት በሚፈራረቅበት ስሜት ሲጠባበቀው የነበረው ቀን መዳረሱ ተሰማው ። እንደበፊቱ የነጻነቱ ቀን ሩቅና ደብዛዛ መስሎ አልታየውም ።

ቢሆንም እንደልማዱ በሰአት ቢሮው አልደረሰም ። ጊዜው ከጧቱ ለአራት ሰአት ሩብ ጉዳይ ሆኖአል ። ጧትም ሆነ ከሰአት በኋላ ሉሊት ግብግብ እንደምትሄድ ሴት ከራሱ ጠጉሩዋ እስከ እግር ጥፍሯ አዘውትራ የምትሸቀረቀርበት ምክንያት ከቶ ሊገባው አልቻለም ። ታዲያ ተኳኑላና ለባባላ አስከምትነታቸው ጊዜ ድረስ ሰአቱ ይሄዳል ። እነዚህ የቢሮ ሴቶች ደመወዝ የሚከፈላቸው ለሰራቸው ሳይሆን ለመልካ

ቸው ቢሆን ነው እንጂ ቢሮ ለመሄድ ይህ ሁሉ ጊጥና ሽቶ ምን ያስፈልጋል? ወቸ ጉድ! ቀድሞውኑ የስልጣኔ ትርጉሙ ላይ ላይን የሚታየው መልክ ብቻ ነው ብሎ ያስተማራ ቸውስ ማንነው? እያለ ሲያስብ፤ ቢሮው እንደደረሰ፤ ሀይለ ማርያም እንደልማዱ ባንድ እጁ ጢሱ ወደላይ የሚተገ ሲጸራ፤ በሌላው እጁ ደግሞ የተዘረጋ መጽሀፍ ይዞ፤ ቂጭ ብሎ ቆየው ። ከሚያነበው መጽሀፍ ላይ ቀና አለና የእጅ ሰሕብን ተመለከተ ።

የሱቅ በደረቱ የእጅ ቦርሳ የጽህፈት መኪናው ከሚቀ መጥበት ጠረጴዛ ላይ ተጉልቷል ። እዚያው ቅርብ መኖሩን ለሚፈልጋት ሰው የምታስታውቅበት ዘዴ ነው ። «ሰሐት በማየት ለምን ትቸገራለህ? ጊዜ ትርጉም የለውም ። በጧት መጥቼ ከዚህ ወንበር ላይ ስጉለት ራሴን የምመለከተው የበሰበሰ እንቁላል ላይ የተቀመጠች ዶሮ አድርጎ ነው ። የሚገርመው ነገር ግማቱ አይሰማኝም ...»

«ምናልባት ግማቱ ተዋህዶህ ይሆናል!» አለው ያነብ የነበረውን መጽሀፍ አጥፎ ኪሱ እየከተተ ። ሌላውም የኮት ኪሱ ወፍራም መጽሀፍ አጭቆ ይዟል ።

አበራ ወንበሩ ላይ ጉብ ብሎ ሁለቱ ተሸከረከረና፤ «ይሆን ይሆናል ። ግን ...ግን የህይወቴ ጥሪ ግሩም መላዛ ከመቼውም ይልቅ ዛሬ በጣም እየቀረበኝ ሄዷል ። ለሁን ጊዜው ሩቅ አይደለም ። ውስጤ ገንፍሎ ቀለም ቀለም ይሸተኛል ። ትንሽ ቀን ...ትንሽ ቀን... እና... ጉመን አለመሆኔን ሲሆን ለራሴ አረጋግጣለሁ ...»

«እሱን ተወው ባከህ ። በርካሽ ቅኔ እትመጸደቅብኝ ። ባይ ነው ።»

«አታምኝም?»

«ቀርቷል ። የሚያሳዝነኝ በስብሰና ደምህ ውስጥ ረገፋ
የሚገኘው ችሎታህ ነው ። ወኔ የለህም ። ግን አልፈርድብ
ህም ። ለምን? ተራ ሰው ነህ ። ተራ ሰው ደግሞ ካካባቢው
ጋር መመሳሰል አለበት ። ይህን እንተውና ይልቅ ሱሊት
እንዴት ናት?»

«ለምን ቤት መጥተህ አትጠይቃትም ። አንትን ሳታነሳ
ውላ አታውቅም ።»

«ባልና ሚስት ቤት መሄድ አልወድም ። በሽታቸው የሚተ
ላለፍብኝ ይመስለኛል ። ግን እንደ እውነቱ ከሆነ ጩራ ጊዜ
የለኝም ። ከጊዜ ጋር መሸቀዳደም ጀምራለሁ ። ይህን ሰሞን
ከመሬት ተነስቶ ጊዜ እያጠረብኝ የሚሄድ ይመስለኛል ።
«ቀስ በል ።»

«ቀስ ለማለት እልቸልም ። የሚገፋፋኝ አንድ ህይወት አለ ።
በነገራችን ላይ ፤ ለመሆኑ አቶ አባት እንዴት ናቸው? ባንተ
ግግባት ምን ያህል ደስታ እንደሚሰማቸው ይገባኛል ።
ከማለቱ የቢሮ ተላላኪው ገባና ወደ አበራ አያየ እንግዳ
ውጭ ቆሞ ለመግባት የሚጠባብቅ መሆኑን ነገረው ። ባለ
ጉዳይ መሆኑን ስለተረዳ ፤ ጩራው ስራ ይዘዋል ብለህ ሸኘ
ው ። በማለት አሰናበተውና እግረ መንገዱን ሁለት ትኩስ
ቡና ይዞ በፍጥነት እንዲመጣ ካዘዘው በኋላ ሀሊናው ስለከ
በደው በጾጾት ራሱን ነቅንቆ ጠረጴዛው ላይ በግንባሩ
ተደፋ ። ህይለማርያምም አለው ።—

«አትጠነቅ ። የግል ሠራ በማውራትና ቡና በመጠጣት
ከፍተኛ ደሞዝ ፤ በጉሊይ ከገበሬ ላብ እየተጨመቀ የሚ

መጣ ደሞዝ ፡ የምታገኘው አንተ ብቻ አይደለም ፡
ሁሉም ሲያደርገው ባህል ይሆናል ...እና ልንኮራበት ይገባል ፡ ይብላች ብቻ ላገሬ !»

«ጥቂት ቀን ስጠኝና አሳይህለሁ ፡ ደም መጣጥ፤ ወፍራም፤
ህሊና ቢስ ተባይ መሆን አስጠልቶኛል ፡»

«የቃላት ናዳ ቢሆንም ራስን መውቀስና መታዘብ ለመቻላት የመጀመሪያ እርምጃ ነው ፡ እዚህ ላይ ነው ደካማ ነታችን ፤ ውድቀታችን— ሁልጊዜ ሌሎችን መውቀስ አለብን ፡»

«በደህና መንፈስ የጀመርኩትን ቀን አበላሽህብኝ ፡ ባል መጣህ ኖሮ! ስራዬን ለመልቀቅ ከሉሊት ጋር ተመካከረን ጨርሰናል ፡ ችግሩ ወንድሜ ብቻ ነው—ልጅ እንደን ወልድ ይፈልጋል ፡ ቅዳሜ ሰት ስለመከላከያ መጥፎነት ሲያስረዳኝ ነበር የጥለው ፤ አለና ቢሮው እስኪያስተጋባ ድረስ ከት ብሎ ሰቀ ፡»

«እኔና አቶ አባተን የሚያቀራርበን አንድ ነገር አለ ፡ በምን ፈልገው ነገር እንለያይ እንጂ ሁለታችንም አንድ ቅርስ በዚህ አለም ለማስቀረት እንጥራለን ...እና የሁለታችንም ጥድፈያ ጊዜ እንደሌለን ያሳያል ፤ ካለ በኋላ ሀይለማርያም ቡናውን ቀምጦ እሬት እሬት ሰላለው የተጉነጩ ውን እንደምንም ውጦ የተቀረውን ቁጭ አደረገ ፡»

«የሳቸውን ፍላጎት ጠለቅ ብለን ብንመረምር! የሚፈልጉት ዝርያ ለማስቀረት ብቻ አይደለም ፡ እምነታቸው ፤ አስተያየታቸውና ፤ የኑሮ ህልውናቸው ሁሉ ከሳቸው በኋላ ቋሚ ሆኖ እንዲቀር ነው ፡ ይህን ራሳቸው እንዲያደርጉት መሆን ኖሮ ፡ ያላቸው ተስፋ አንተ ብቻ ነህ ፡ ይህ ፤ ለሳቸው

የምትና የሸረት ጉዳይ ነው። ነገር ግን የራሱን ማንነትና የሰራ ህሎውና ገና ያላወቀ ሰው፤ እንዲህ ያለው ተስፋ ሲጣልበት በእንቅርት ላይ ጀር ደግፍ ሳይሆንበት አይቀርም። እንደነ አቶ አባተ ያሉት ሰዎች፤ ይነስም ይበዛ፤ ትርጉም ይኑረው አይኑረው፤ የሚፈልጉትን ያውቃሉ። ስለዚህ ጠንካሮች ናቸው። ከሞኝነትና ካለማወቅ የሚመጣ ጥንካሬ አይደለም። እንደምናስበው። እኛ ግን የምንፈልገውን አናውቅም። ፍለጋ ላይ ነን። የኑሮውን ህሎና ባወቀና ባላወቀ ሰው መሀል መግባባት ሊኖር አይችልም። አኛ ግን በምንም ነገር አናምንም። እምነት የለንም። ራሳችንን፤ ማንነታችንን ስለማናውቅ። በራሳችን ላይ እንኳን እምነት ቢኖረን ምናልባት? በራሳችን የውነቱን ብናውቅ! ለገዛ ራሳችን እንኳን ታማኝ ብንሆን ...»

«ከነተ ቡና ሳይሻል ቀርቶ ነው እንዲህ ያንገልገልህ!» ሲል ጠየቀው፤ አበራ አርእስት ነገራቸውን ለውጦ። «ስለቡና ጣእም ምን ታውቃለህና፤ ይልቅ ለገድ ነገር አስታወስከኝ። ማንቆርቆሪያዬ ስለተበሳች ሌላ መግዛት አለብኝ። ያኚን ማንቆርቆሪያ በጣም እወዳት ነበር...»

«እኔ ልግዛልህ ።»

«እንዘቡን ለልጅህ ቆጥብለት!» እለውና ለመሄድ ከተነሳ በኋላ፤ «ሌላ ጸሎት የለኝም። ከጋብቻ ሰውረኝ ከግለት... ጋብቻ በጣም እንደተስማማህ ይታየኛል። ለመሆኑ ሉሊት እንዴት ናት?»

«ዘወትር፤ የት ነበርክ? ለምን አመሸህ? የት ትሄዳለህ? ምን ታስባለህ? ምን ሆነህል? ይህ አንቧል... ያ የለም። ለቅሶ ቤት ውሰደኝ። ጠጉር ሰራ ቤት አድርግ»

ሰኝ — ሰንት ጣጣ ! ያገባሁት ምናልባት ሰላም አገኝ እንደሆነ በማለት ነበር... ሆኖም ጀርባዬን አሸቶ የሚያጣልኝ ሰው በማግኘቴ ባልደሰት አልቀረሁም ።»

«የሴቶች ጥረት ባሎቻቸውን በተቻላቸው መጠን የቤት ለማዳ ለማድረግ መሆኑን አትርሳ ...»

«ከተቻላቸው ከዚያም አልፈው ሴታ ያደርጉታል...»

«በሱሲት ነክበረ ሰላምታ አቅርብልኝ ።» ብሎት ሊወጣ ወደበኛ ሲራመድ ተሰማ ደጀኔ ወፍራም ሰውነቱን እንደኳስ እያንከባለለ ሀይለማርያምን ነፍትሮት ሲሮጥ ገባ ። እበራ ሀይለማርያምን እንዲሰናበት ጊዜ አልበጠውም ። «አንኳን ደስ ያለህ ልልህ ነው የመጣሁት!» አለው በፍጣራ ምክንያት ትንሳኤ እያነሰው ።

«ሰምነ?»

«መቶ ብር የደሞዝ ጭማሪ ማግኘትህን አልሰማህም እንዴ? እንግዲያውስ የምሰራች ! እናቱ ትሙት ! እንድ ነገር ይገባኛል ። ዛሬስ በማክያቶ እንሳቀርም ።» ብሎት በረጅሙ ተነፈሰና ወንበር ላይ ተዘረፈጠ ።

ተሰማ ቁጭ ከማለቱ አንድ የመዝገብ ቤት ሰራተኛ የእጅ ላብ ያጠቅራትን ትንሽ ሬኮማንዶና ማዘዣ ይዞ መጥቶ እባራ ፊት አስቀመጠበት ። ሬኮማንዶዋ ውስጥ በሱሙ አቅጣጫ ፈርማውን አናረፋ ማዘዣውን ተቀበለ ። መቶ ብር የደሞዝ ጭማሪ ታዘለት ነበር ።

ተሰማ የጠበቀው ነገር ባለመሆኑ ተገርሞ መቀመጥ ላይ እየተቋነጠነጠጠ እንዲህ ፊት የሚገጠቁርና የሚያሳዝን ምን ነገር መጣ ? ከሙቶ ብር በላይ አስበህ ፕሯል

እንዴ? እናቱ ትመት! እኔ ይህን ያህል ባገኝ በደስታ ብዛት ጣራውን ቀድሄ እወጣ ነበር ፤» አለው ።

«የሰው ስሜት የተለያየ ነው ።»

«በገንዘብ ላይ ያለው የሰው ስሜት ሁሉ እንደ አይነት መሆኑን እናቱ ነግራኛለች ። ገንዘብ ማግኘቱን የሚጠላ የለም ። አንተ ነን ትገርማለህ ። ወይስ ኔደህ አፍ ተቀምቶ የመጣውን ምንም ሳልሰራ መብላት የለብኝም የምትለው ፈሊጥ ትዝ ብሎህ ነው? ደህን የፈጠረው እግዚአብሄር ነው እንጂ አንተ አይደለህም ። ወደሱ አንጋጠው ይጩሁ ። አንተ ምንቸገረህ?»

አበራ ለጊዜው ሰሰው የሚያውቀው ጆሮ አልነበረውም። አይኖቹን ጩኖ በጥልቀት ወደውሰው ተመለከተ ። ነገር ግን እርግጠኛ ዝንባሌውንና ስሜቱን ለመጨበጥ አልቻለም። ብቻውን እንደ እብድ ተንከትክቶ ሳቀ ። ተሰማም አብሮት እንዳይሰቅ ቀልዱ ስላልገባው እንደጥኝ አፋን ከፍቶ ይመለከተው ጀመር ። አይኖቹ እንባ ዘርተውና ሆዱን ቁርጠት አስኪይዘው ድረስ ተንከትክቶ ከሳቅ በኋላ ፤ «የሚያቅቅኝ ነገር ገብቶህልኝ?» ሲል ጠየቀው ።

«አልገባኝም ።»

«እኔም ስላልገባኝ ነው የምስቀው ።»

«ምኑ?»

«ኔን ብዬ ልንገርህ? እርሳው ።»

«እብደህል መሰለኝ?»

«እብድ ብሆን ኖሮ ይሻለኝ ነበር ። እኔን የሚያመኝ እብድ ለሰመሆኔ ነው ።»

ተሰማ አንድ ነገር ለመናገር አስቦ አቶን ከምጣምጣ በኋላ ዝም አለ ። ልናገር ወይስ ልተው በማለት ከራሱ ጋር መግት መያዙን፤ በወዝ የተንጨፈጨፈው ወፍራም፤ ክብ ፊቱ ይናገራል ። መቼም የሰማውንና ያየውን ቋጥሮ ሰው ያዝ ስለማይችል ፤ «ካልክስ ስላንተ የሚያሳብድ ነገር ስምቻለሁ ። የሰማሁትም ስላንተ በጣም አድርጉ ከሚቀረ ቆርና ከሚያስብ፤ እጅግ ከሚያደንቅህ ሰው ነው ፤» አለው ። ለሰባ ስጋ እንደሚዘጋጅ ቢላዋ ምላሱን ወፍራም ከንፈሩ ላይ በመሞረድ ስለት እያወጣለት ።

«ምን ሰማህ?»

«የሰማሁት ለጆሮ የሚቀፍ ነገር ነው ። እንኳን ባንተና በጠላቷም ላይ ቢደርስ አዝናለሁ ...»

«እኮ ምንድን ነው?»

አበራ በአእምሮው ውስጥ የሚጉላላውን ሀሳብ ለቀቅ አድርጎ ተሰማ የሚለውን ለማዳመጥ ወደሱ ይረ— ከእንቅስ ገለባ ውስጥ አንድ ፍሬ አይጠፋምና በማለት አስቦ ። ተሰ ማም የአበራን ጆሮ በመማረኩ የልብ ልብ ስላገኘ ጉርድ በርሟል መሳይ አጭር፤ ወፍራም ሰውነቱ ተዝናና ። ላሱን ከከብ ቀይ ፊቱ ላይ በንጹህ ነጭ መሀረብ ጠረገና ፤ «ስለሆነ ሊት ነው ፤» አለው ። «ታማኝና የባሏን ክብር የምትጠብቅ ሚስት አላገባህም ። ኮተቤ ከገጠር መናፈሻ ቡና ቤት ውስጥ ልትማግጥ ስትገባ አሁን ባለፈው ሰዓት በአይነ ያያት ሰው ነግሮኛል ...»

«በቃህ! በቃህ! ያገኘውን ጥሬ የሚሸረክት የወሬ ወፍ ሆኖ አትቀን ። ስራ ቢኖርህ የሰው ህይወት ውስጥ ገብተህ

እንዲህ አትፈተፍትም ነበር ። ውጣ !» ብሎ ሲጮህበት
 ጊዜ ጅራቷን የጎረቤት እግሮች መካከል እንደ ከተራት
 ውሻ ከሰሰ ፤ መሸሽ ብሎ ፤ ወፍራም ሰውነቱን እያን
 ከባለቤት ወጣ ። የሆነ ሆኖ ፤ አበራ አእምሮ ውስጥ አንድ
 እይነት ነቀርሳ ሳይተክልና ትኩስ ቁስል ልቡ ላይ ሳይተው
 አልሄደም ። ጠረጴዛው ላይ በግንባሩ ተደፍቶ የጠረጴዛውን
 ወለል በቡጣ እየደበደበ ፤ «አሁንስ የት ልግባ? የት በደርስ?
 ምን ብሆን ይሻለኛል? ጭንቀቱንና ስቃዩን እንግዲህ ማን
 ይስማኝ? ቀና ብዬ ባየው ባዶው ሰማይ አፋን ከፍቶ ይሰቅ
 ብኛል !» በማለት በታላቅ ጣር ሲጨነቅ ቆየና ወረቀትና
 ብሔር አንስቶ ሲያበቃ ማር ማር ካደረገ በኋላ ፤ ጸሐውን
 'ሱቅ በደረቱን' አስጠራት ።

እያለቀሰች የሰራ መልቀቂያ ደብዳቤውን ትመታ
 ጀመር.....

፫

አበራ የጉረሰውን እንጀራ ሳይሆን አእምሮው ውስጥ
 የሚንገዛለትን ሀሳብ ነበር የሚያሳምጠው ። ምግቡም
 ሆነ ሀሳቡ ምንም ጣእም ስላልሰጡት ገበታውን ትቶ
 ተነሳ ።

ሰራውን ለመልቀቅ እንደሚፈልግ ነግሮአት በመሰረቱ ቢስማሙም አሁን ሳያስጠነቅቃት ካደረገው ዘንድ፤ ወንድ፤ በዚያም ላይ የአለት እንጀራ አቅራቢ ባል በመሆኑ፤ በሌት ጥላ ስር ወድቆና የሚሰት ጥገኛ ሆኖ መኖሩን ሊቀበል አልቻለም ። የተፈጥሮን ድንጋጌ ያቃወሰ መስሎት ታየው ።

የሆነ ሆኗል በማለት ምንም ቢሞክር ወኔው እያመጸ አስቸገረው ። ከወኔው አመጽ ይበልጥ ግን ከሀሳብ አዘቅት ወስዶ የዶሰው ሳይፀድ በግድ አእምሮው ውስጥ ሰርጸ የገባው ጥርጣሬ ነው ።

ጣኦት ፤ ጠይም ጣኦት!

ከሰራው ስንብት የጠየቀበትን ደብዳቤ እያሰበ ፤ «ታዲያ ለምን በዚህ ሰአት አደረግሁት?» ሲል ራሱን ጠየቀ። ወደ ውስጡ ዘልቆ ራሱን በመመርመር መልሱን ፍለጋ ሳይ ሳለ ፤ «እንግዲህ ጀመርክ ።» አለችው ፤ ሱሊት ከፊት ለፊቱ ተቀምጣ ።

«ምኑን?»

«ግርግርግን»

ትኩረቱ ስለሆነች አይኖቿን መረመረ ። ከራሱ ጥር ጣፊ ሌላ ምንም ሊያይባት አልቻለም ። አይኖቹ እሷ ላይ ተተክለው እንደመቆየታቸው መጠን ፤ ከህይወት ይበልጥ ግዙፍነቷ በአይነ ህሊናው ጉልቶ ታየው ። ወደ ጠይም ጣኦት ተሰወጠችበት ። አመለካት ። ወደዳት ።

«የሰራ መልቀቂያ ደብዳቤዬን አቅርቤ ነው የመጣሁት ።» ሲል ድንገተኛ ራብ እዳ ጣለባት ።

ያልጠበቀቸው ነገር በመሆኑ እንደመደንገጥ ብላ ለ
«ምን ለስቸላህ?» አለችው።

«የመቸላል ሳይሆን ምን ያህል እምነት ባንቺ ላይ
እንዳለኝ ላሳውቅሽ ነው። ሁሉንም አላትና አእምሮው ውስጥ ሰርዶ
የገባውን ጥርጣሬ መንጭቅ ለማውጣት ሞከረ።» እንግዳ
በሆነ መንገድ፤ «ከጥርጣሬ የሚመጣውን በጆታ ለማዳን
ፊትን መስዋእት ማድረግ ነው። ሁሉንም አላት።»

«አይ አበራ፤ ለምን እንደሆነ እንጂ... ታሳዝነኛለህ...»
ከማለቷ፤ «እኔ የምፈልገው አፍቃሪ ሚስት ነው። አዛኝ
አላጣሁም፤ አላትና ወዲያውኑ፤ ታዲያ ፊቴን እግሩ ስር
የጣልኩት ለምንድን ነው? ሲፊ ፊቴን ጠየቀ። ፊቴን
ዘላ። ምንም ሳይላት ተነስቶ ጥሏት ወጣ።»

ያን ቀን ማታ አምሸች ሲመለስ ጥምብዝ ብሎ ሰከሮ
መጣ። እየተንገደገደ ሂዶ ፊቱን በመስተዋት ለማየት ሲሞክር
በማግሳቱ፤ «ማሳት ብቻ!» ብሎ ወደ ሱሲት ዞረ።

«አዛኝቱ! ጣላት ከመሆን አልፈሽ እንደ አምቦ ማርያም
አዛኝ ለመሆን ነው? በኔ ላይ አይደለም!»

«ታሳዝነኛለህ ማለት ነው። ሆኖ ነው ይህ ሁሉ ጣጣ፤
ስትለው ሁሉ በአፋኝ ከሚወጣው ቃል እንባዋ ይቀድም
ነበር።»

«እኔ የሚታዘንልኝ ፎው አይደለሁም። ወይስ የኔ ወንድነት
...ይህ... እይው ይህ አልጠቅምም ብሎሽ ነው? ...አዎን፤
ዳፋምን ይሆናል? ባንቺ አይፈረድም። ወዲያችን ሞተ ህጥ
ታችን ፈሰሰ ሴት ሆነናል። እዚያ ማካ ውስጥ አንጋሎ

እንደተጣወተብሽ አረመኔ ብሆን ኖሮ እኛሽን ሞልተሽ ታላዝነኛለህ አትይኝም ነበር ...»

ከተኛቸበት እንደመብረቅ ተወርውራ ተነሳችና ፤ «እንግዲህ በቃህ !» አለችው በሚያንቃጭል ደምጽ ። ከንዴቷ የተነሳ የጋሰው ፊቷ እንደተጠማ መሬት እንባዋን ባንዳፍታ ምጥጥ አድርጎ አደረቀው ። «አንተው ካመጣ ኸው የእቅፎውን ልንገርህና ፤ ያገዳሁህ ሰፍቅር አልነበረም ። ሆኖም ደግነትህ እየሳበኝ ላፈቅርህና ጥሩ ሚስት ለመሆን ሞክሬ ነበር ። እድል አልሰጠህኝም ። እንዲህ ከሆንክ ደሞ ገደል ልትገባ ትችላለህ ! ሉሊት ደንታ የላትም ። ለማንም ወንድ ደንታ የላትም ። ምን አይነት አበላ ነው ? እንዴት ያለ ስቃይ ? አንተም አረመኔ ነህ ! በቃ!»

የተናገረችው ሁሉ ምን አይነት ስሜት አድርሶበት እንደሆነ ለማወቅ ዞር ብላ አየችው ። ሚዛኑን ለመጠበቅ እግሮቿን አንፈራኮ ቆሟል ። እንደክረምት ኩሬ ደፍርሰው ወደ ውጭ የተጉለጉለት አይኖቹ አርፈውባታል ። ግን አያዩዋትም ፤ በትክክል ። ወደታች የተንጠለጠለው መገጋጋው ቂል አስመስሎታል ። ማጅራቴ የራሱን ቅል ደግፎ ለመያዝ ስላልቻለ እንደወገሬ ማሸላ አንገቱን ዘልሶ ከመታየቱም በላይ ጉያውን እንደጨበጠ ቀርቷል ።

ለማስታወክ ፈለገ ። ወደመታጠቢያ ቤት ለመሄድ ግን በሩ በየት በኩል እንደሆነ ለማወቅ አልቻለም ። ችግሩ ስለገባት እጁን ይዛ ወደመታጠቢያ ቤት መራችው ። ሰገራው አፍ ላይ ተደፍቶ ጉንበስ ቀኖ እያለ ሲያስመልሰው ሁሉ ልቡን ደግፋ ይዛለት ነበር ።

ሁከቱ ገለል ብሎላት ትንቢት ማግኘት ሲጀምር ፤
«ሀምታችን ፈሰሶ ያለቀው በዚህ አካላችን ነው ፤ ሰገራ ገብቶ
አልፏል ፤» አላትና ውህ ለቀቀበት ...

፩

እኩለ ቀን ሲሆን ወይም ወደዚያ ገደማ ከእንቅልፋ
ባንኖ ነቃ ። ሱሊት አጠገቡ የለችም ። ምንም ቢሰክር
አእምሮውን ባለመሳቱ ማታ በሱና በሱሊት መካከል የሆነ
ውን ለማስታወስ ሞክረ ። እሱ እንቅልፍ ይዞት እሷ በመ
ሄደ ተቆጦ እንጂ አላማረራትም ። ይልቅ አእምሮው
ውስጥ የገባው እንግዲህ ሰው ምን ይለኛል ፤ የሚል ጥያቄ
ነበር ። መልሱም ቢሆን አልተሰወረውም ። ከሰራም ሆነ
ከሚሰት የማይረጋ እብድ እንደሚሉኝ አውቃለሁ በማለት
ሲያስብ ቆይቶ ምን እንደመራው ሳያውቅ ፤ ከኩሞዲኖው
ውስጥ አንድ ትንሽ ሽጉጥ አወጣ ። አቶ አባተ ለሰርጉ ያመ
ጡላት ሰጦታ ነበረች ።

«አንድ የጥይት እርሳስ ... ዘለአለማዊ ሰላም ... ባደ
ርገውስ ፤ አሁን ... አሁን ...» ሰውነቱ በላብ ተደፍቋል ።
ሆኖም የመኖር ፍላጎቱ አይሱ ከሚንቀጠቀጠው እጁ
ጋር ይታገል ጀመር ። ነፍሱ ተለማመጠችው ።

ሰላምና ጥራት ልማት አልቻልንም ፤ ሲሆን ከሰላምና ጥራት ተከራካሪ ፡ ያይኔ ነበር ስለራሱ እንደ ነገር ያወቀው ይህን ሀይወት ትቶ ለሙሉ የሚሰጠውን ምክንያት የተረዳው።

«ሌላው የሚሰጠውን ቢለኝ ደንታ የለኝም ... እርሴት ከሄደች መንገዱን ጨርቅ ያድርግላት ፡ ብቻ ይቅርታ እንኳን ጠይቄአት ብትሄድ ኖሮ ምን ነበረበት ? ትሄድ ፡ እኔን የጨነቀኝ ... »

የመኝታ ቤቱ ስር በድንገት ብርግድ አለ ፡ ሌሊት ዘልቃ መስኮቱን ስትከፍት እጁ ውስጥ የነበረችውን ሽጉጥ ትራሱ ስር ይበቃል ፡

«ነቅ፡ሀል እንዴ ?»

«ሞቼ የምቀር መስሎኸ ኖሮዋል !»

«ማታ ላየህ ሰው ሳይመስለው አይቀርም !»

ስለማታው ጉዳይ እንደገና ለማንሳት አልፈለገም ፡ ዝም አለ ፡ ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ባሕይነ ሴን ሁለተኛ የማይገናኙ መስሎት ስጋት አድርገው ነበር ፡ ስጋቱ ጨርቆ ከልቡ ባይጠፋም አሁን ስላያት መናደድ ጀመረና ፡ «ስራ ስትሄጁ ለምን ሳትቀሰቅሺኝ ወጣሽ ?» ብሎ በመጠየቅ አፈጠጠባት ፡

«ስራ አልፏልኩም ፡»

«ታዲያስ ?»

«ቤት ስፈልግ ነው የዋልኩት ፡»

እጩ ዱብ ብሎ ፡ «የምን ቤት ! ?» አላት ፡

«የኪራይ ቤት ነዋ ፡ አነስተኛ ቤት መፈለግ ከለብን ብለ

ሆኑ አልነበረም ? በስድሳ ብር እዚህ አፍንጮ በር አጠገብ ግሩም ቤት አግኝቻለሁ ። ባለሰብት ክፍል ሆኖ ሰፊ ምድር ቤት አለው ። ምድር ቤቱ ከታደሰና ብርሀን እንዲያገኝ ከተደረገ ግሩም ስቱዲዮ ይወጣዋል ። እንዲታደስ ገንዘብ ከፍቶ ነው የመጣሁት — በአስር ቀን ውስጥ ይደርሳል ...»

ከተቀመጠበት ተነስቶ አቀፋት ። ለረጅም ጊዜ ተቃቅፈው ቆሙ ። የሚነጋገሩት በልባቸው ትርታ ብቻ ነበር ። «ያገባሺኝ ለፍቅር አለመሆኑን እያወቅሽ ይህን ሁኔታ ምን አሳስበሽ ?» ሲል ጠየቃት ፡ የፈለገው የተናገረችው ሁሉ ከልቧ አለመሆኑን እንድታረጋግጥለት ነበር ። ጥያቄውን ወደጉን አድርጋ ፤ «ይልቅ የሰኢል ሰራህን ስትጀምር እኔን ወርሶ እንዳትረሳኝ ቃል ግባልኝ» አላችው ። ቃል መግባቱን በከንፈሩ ማህተም አረጋገጠለት ። ወዲያውኑ ለወደፊት ስሊትን እንዴት አድርጎ ለመስራት እንደሚችል አንድ ሀሳብ መጣለት — ያ በአይነ ሀሊናው ከህይወት ይበልጥ ጉልቶ የሚታየው ፍለምትሀት ግዙፍነቷ ነበር ።

በተጨማሪ አስር ቀን ... በግርግ በጭንቅ ተይዞ የነበረችው ነፍሱ ፋታ አገኘች ። አሁን አስር ቀን ቀርቶታል ።

፮

«ታውቃለህ !» አለው ሀይለማርያም ፤ «አስር ቀን ...
አስር ቀን ፤ አስራ ስትል እንደ ፈራህ ያስታውቃል ። ያ ቀን
እንዲመጣ አትፈልግም ። ለዚህ ነው ቆይ እጻዬን ልግርህ
ስትል ከርመህ ጊዜው ሲደርስ በድንገት ተነስተህ ያገባሽው ፤
ከዚያ ደሞ ስራህን ለመልቀቅ ምቹ ጊዜ ስትጠብቅ ቆየህ ።
ከዚህ በኋላስ ፤ ሚስትህ አርግዛ እስከምትወልድበት ቀን
ድረስ መጠበቅ አለብህ ፤ አይደለም ፤ የእውነቱን ካልከ ያ
ቀን እንዲደርስ ከቶ አትፈልግም !»

ሀይለማርያም ሉሊትን ለመጠየቅ ነበር የመጣው ።
«አዎን ነው !» አለ አበራ በድንፋታ ፡— «ምክራ ያልሆነልኝ
እንደሆነስ ፤ እውነተኛ የተፈጥሮ ችሎታ መሆኑ ቀርቶ
ባዶ የፈጠራ ስሜት ፤ ትንሽ እየሮ የሚያስተነፍሰው የሳሙና
አረፋ ሆኖ ያገኘሁት እንደሆነስ ፤ ምን ለመሆን እችላለሁ ፤
ሀይወትን እንተውና ራሴንም ቢሆን ለማየት ድፍረት እይኖ
ረኝም ። መሞት ይሻለኛል ። ይህ ለምን ሊገባህ አይችልም !»
«ይገባኛል ። እውነተኛ ችሎታ አይኖሩናት ። ገበያ መው
ጣት ያስቸግራታል ። እኔን የማይገባኝ ግን በፍርሃት ጥይት
ሰው በቁመናው ራሱን ሲገድል ነው ። አልታወቀህም
እንጂ ፈርተህል ። የሻገተ ፤ የዛገና የደነዘ አእምሮ በድን
ገት ተነስቶ ራሱን ለማዘዝ አይችልም ። ታፍና የኖረች
ሀይወት ንጹህ እየሮ መተንፈስ ጭንቋ ነው ። ማስተጋባት

እንጂ መፍጠር ስቃይ ይሆንብናል ። በሽተኞች ነን ። እኔ የሮአችን ታሚል ። ነፍሳችን ታማሶች ። በሽተኞች ነን ። ፍርሀትህ ይገባኛል ...» እንዳለው አቶ አባተ እሳት ጉር ሰው ደረሱ ።

ሀይለማርያም ያንን ወፍራም ፈገግታውን እያሳየችው ፤ «ምንነው ከናካቴው ሰላምታ እንኳን ነፈተኝ ፤» ሲላቸው ጊዜ ፤ «ተወኝ ብዬሀለሁ ። ባለጊን ካሳደገ የገደለ ይጸድቃል የተባለው ያለምክንያት አይደለም ። ደሞ እንደቡዳ አታፍ ጥብኝ ፤» አሉት ። ወደ መኝታ ቤት ሂዶ ሎሊትን ከተሰና በት በኋላ ቅሬታ ሲይገባው እየሳቀ ወጣ ።

ሎሊት የአቶ አባተንና የወይዘሮ ባፈናን አይን ማየት ካሰጠላት ጊዜ የላትም ። በመጡ ቁጥር ስለዘራቸው ጥራትና ትልቅነት ፤ ስላለፈው ክብራቸውና የኑሮ ድሎት በሰፊው ስለሚያወሯት መስማት ስልችቷታል ። ከመሰልቸትም በላይ በዘር እቋም ከሷ እንደሚሻሉና ወገናቸውን በክብር መያዝ እንደሚገባት በዙሪያ መንገድ የሚነግሯት እየመ ሰላት መናደድ ጀምራለች ። ወይዘሮ ባፈና በመጡ ቁጥር ፤ «ምንነው ወላጆችሽን አላስተዋወቅሽን ፤ ዘመዶችም የሉሽ ፤ እንዴት ሰው ያለዘር ይፈጠራል ፤» ሳይሏት አይሄዱም ።

ሀይለማርያም ከመውጣቱ አቶ አባተ እንደልማዳቸው ትከሻቸውን ወደፊት አስቀድመው ፤ «ደሞ ምን ነካህና ከሰራህ ተፈናጠርክ ፤» አሉት ።

«ምንም ።»

«እንዴት ምንም ፤ ሰው ያለምክንያት ከሰራው ይወጣል ፤ ገጤና አይደለም ። አንድ ቦታ ረግተህ ሰው እንዳትሆን የሚያዘር ፤ የሚያንከራትትና የሚያንቀዣቅዥ መድሀኒት

እንዲቀመጡ ገብተዋል ። የቀረበ ጨርቅህን ጥላህ መሆኑ ነው ። ለዚህ ማርከሻው ጠበል ብቻ ነው ። ሌላ አይደለም ።

የወንድሙ አስተያየት ከሌሎችም እንደበት ይለግል ። ጥቂቶቹ ፣ አበራ የደረጃ እድገት ወይም የደራሲ ጭማሪ ሲያገኙ ከሰራው የሚያፈናቅለው በሽታ አለው ። የደረጃ እድገትን የሚያስጠላ መድሀኒት አቅምሰውታል ። ሲሉ ፣ ሌሎች ደግሞ ፣ የለም ፣ እንዲያው ሞገስነትና ልጅነት ይዞት ከሀላፊነት ለመሸሽ ያለው ነው ። በማለት መካሪ በማጣቱ ሲያዝኑ ፣ የፋፋት ፣ መቼ እንዲህ ሆነና ፣ እሱ ከገንዘብ በስተቀር ሌላ ፍላጎት የለውም ፣ ለገንዘብ ይሞታል ። ለዚህ ነው ለትንሽ የደመወዝ ጭማሪ እንደገረደ ካንቶ መስሪያ ቤት ወደሌላው እያለ የሚኖረው በማለት ሲጋው አልቆ አጥንቱ እስኪቀር ድረስ በጭቀው ያሙታል ። አበራ ለዚህ ሁሉ ደንታ የለውም ። እሱን የጨነቀው የእስራቀን እየተገባደደ መሄድ ብቻ ነው ።

፮

ጭንቅ የተወለደኩበት ቀን ነው ። እንዲጋጣሚ ሆኖ የመጨረሻ ደሞዝንም የምቀበረው ነገ ነው ። ጥሩ እጋጣሚ አይደለም? አብረን ማክበር አለብን ፤ አለና ለሱሊት ነገራት ። «ውይ በሞትኩት! ለኛን ቀደም ብለህ አልነገርከኛል» አበረኛ ።

ፈተነ ያለኝ አሁን የተፈጠርኩበትን ቀን ስራገም ነው ።
የተፈጠርኩበትን ቀን የሚያስረግም ምን ነገር መጣ ነ።
ጽላውቅም ። ምናልባት ፈርቼ ይሆናል ።

ባይሆን እንኳን ምንም ሳይፈራ በናፍቆት ነገን ሲጠ
በበኛ ውሎ አደረ ። ከዚህ መከረኛ ቀን ሀሳቡን ወደሌላ
የሚያመራ ማንኛውም ነገር ለጊዜውም ቢሆን ፋታ በሰሚ
ሰጠው እንደትልቅ ቁም ነገር አድርጉት መመልከት ጀም
ሯል ። መጠጥ ብቻ ሳይሆን በግድም ሆነ በውድ ሉሲት
ጋር ሳይታገልና ፍቅሩን ሳይጋልጽ ያደረበት ራሱት የለም—
አሳፍ አልፎ ቀንም ቢሆን፤ ይህ አዲስና እንግዳ የሆነ ጠባይ
ባይገባትም ሰመመን ይሆናል በማለት ጠለቅ ብላ ለመመራ
መር አላሞከረችም ። ግን ለአበራ እንደሆነ አድራጎቱ
ጠለቅ ያለ ትርጉም ይሰጠዋል ። የሚታየው ጊዜውን ማሳ
ለፋ ብቻ አይደለም ፤ የሚፈልገው በፍቅር ጦር ሲጉዳት
ነው — ጣሩዋ ደስታ የሚሰጠው ይመስል ።

ያን ቀን ጧት ስንት ደቂቃ ጠብቋት ከቤት ሲወጡ
እንዲያ እንደልማኚ ከእግር ጥፍሯ እስከራስ ጠጉሯ ተሸሞ
ገመና ሰላያት ፤ ጫፎ ለመሄድ አሁን ይህ ሁሉ ጌጥ ምን
ያስፈልጋል ነ። ሲል በአይኑ እያሸጸጸ ጠየቃት ።

ወላጅ ከማን አንሳለሁ ነ። ኑበር መልሷ ።

የወጣችው ጸሀይ በሀይሷ የምትተማመን አይደለችም ።
የሰማዩን አመድማ ቀለም ተቀብላ የምትወረውር ትመስላ
ለች ። ማታ ዝናብ ዘንቦ ስለነበረ አየሩ ሳይ የሚንሳፈፈው
ሰላራ በመታጠቡ ህይወትን የሚያድስ ገደባና ቀዝቃዛ
አየር ይነፍሳል ።

አበራ ሉሊትን መስሪያ ቤቷ ካደረሳት በኋላ ወደ መስሪያ ቤቷ ሄዶ የመጨረሻ ደመወዙን ለመቀበል ጊዜ አልወሰደበትም ። መቀበሉንና ቀሪውን የወንድሙን እዳ ለመክፈል መሄዱን ሊነግራት ወደሉሊት በልክ ደወለ ። አልነበረችም ። ትገሽ ቆይቶ እንደገና ደወለ ። የሄደችበትን የሚያውቅ አልነበረም ። በምክንያት ሳይሆን እንዲያው በሰሜት ተነስቶ ወደ መስሪያ ቤቷ ሄደ ።

የፖሊስ ቆመጥ የሚያከሉ እድሜአቸው የገፋ ጥቁር የመስሪያ ቤቷ ዘበኛ አይተውት፤ «የውሀዬ ጌታ» አሉት በቁልምጫ ። ሉሊትን ከተሞከቀበት ጊዜ ጀምሮ አልፎ አልፎ ኪሱ ውስጥ ያገኘውን ፍራንክ ለውሀ ጥምዎ እያለ ይጥልላቸው ስለነበረ ባዩት ቁጥር ጠብ እርግፍ ይሉለታል ። «ምንነው ደሀና?»

«ሉሊትን ነበር የምፈልገው»

«አይ...አሁን እንዲያው ለጥቂት ። ወይዘሮ ሉሊት አሁን በቅርቡ ካንድ ሰው ጋር በጥቁር መኪና ሲወጡ ያየው መስለኝ ...»

«መኪናው ምን አይነት ነው? ...እ...ለብርቱ ጉዳይ ፈልጌ አት ነበር ።»

«እንዴት አይነት ልበልህ የኔ ጌታ? አዎን፤ የሂዱበት መኪና ቀለሙ ጥቁር ይሁን እንጂ ልክ የዚያ አይነት ነው ። ምን ነካህ? ምንነው ደሀና?»

የ፲፱፻፶፱ አመተ ምህረት ሞዴል የሆነ ስፔል መኪና ነው ። በዚያኑ ሰአት ተሰማ ደጀኔ ያሰማው ሹክሹክታ ከየትም መጥቶ ጀርድ ውስጥ ደወለ ። ጧት ሲያመጣት

በፊርማ እርምጃ ወደ አራት ቁጥር አመራ ። ምን ሰማ
ደረግ አበቦ እንደሆነ ግን አላወቀም ። አእምሮው ፈርጅ
በሌላቸው ሀሳቦች ውስጥ ሰጥሞ መዋገዱን አልተወም ።
በሌላ ወንድ እቅፍ ውስጥ እንደሄደውን እርቃነት ስጋዋን በደስታ
በትፈነድቅ የማግኘቱ ሀሳብ ሰውነቱን ዘገነነው ።

በሩን አንኳኳ ። የመቃብር ዝምታ ። የሚሰማው የልቡ
ትርታ ብቻ ነው ። እንደገና አንኳኳ ። «ማንነው?» የሚል
ወፍራም የወንድ ድምጽ ከውስጥ ሰማ ። አበራ መልስ
አልሰጠም ። ለሶስተኛ ጊዜ አንኳኳ ። እንደገና የመቃብር
ዝምታ ። በሩን ሰብሮ ለመግባት እንደተዋጊ በግ ወደኋላ
አፈግፍኑ ወደፊት መንደርደር ባይ ሳለ ደንገተኛ ተኩስ
ሰማ ። ወደ መኪናው ሮጦ ተመለሰና አቶ አባተ የሰጡትን
ሽጉጥ አውጥቶ ካቀባበለ በኋላ በመጣበት ፍጥነት ተንደር
ድሮ በሩን ሲሰብር የሞት ጥላ ያረፈበት ይመስል በመቃብር
ዝምታ ተውጦ የነበረው ሰፈር ሰላሙ ባንዳፍታ ተናጋ ።
ጩኸትና ፍጣ ሆነ ።

በየክፍሉ ውስጥ የነበሩት ሴቶችና ወንዶች ከየጎሬአ
ቸው እየተፈተሰኩ እንደሚወጡ አይጦች ሹልክ ፣ ሹልክ
ኋያሉ ሲጠፉ ይታያሉ ። አበራ ሽጉጡን በቀኝ እጁ ይዞ ፣
ሰብሮ ከገባበት ከፍል ሲወጣ በህልም ኋለም ውስጥ የሚ
ንሳፈፍ አስከሬን እንጂ ሰው አይመስልም ነበር ።

ሀይማኖት የሌላቸውን አይኖቹን ምእተ አለም ላይ
አሳርፎ ረረጃውን ሲወርድ ሲመጣ ያነጋገረው የቡና ቤት
አጎተናጋጅ ግብ ሲቀር ፣ ሌሎች ደጅ ተሰብስበው የነበሩት

ሰዎች ገለል አሉላት ። አንዳንዶቹም እግራ አውጥሻ እያሉ ወደገጽ ዞሩ ።

ተላላኪው በሁለት እጆቹ ራሱን ይዞ ፤ «ምንነው ጌታው? እንደአምላክ አምኜዎት... ምንነው እንዲህ ጉድ ሰሩ? አወይ እንጀራዬ ፤ ሰርቼ እንዳልበላ ፤ እንዳያልፍ ልኝ ቀኑ...» እያለ እዩዩውን እንደደፍሮ ሲያወርድ ፤ አበራ እንደ እብድ በሳቅ ፈነዳ ። የሳቅና የልቅሶ ልዩነት እስኪ ዘነጋው ድረስ ሳቅ ። በሳቅና በልቅሶ መሀል ተይዞ ፤ ወንድህ ያለውን አጋጣሚ በፍጡሩ ሳይ የሚያደርስ አም ላክ ካለ ቀልደኛነቱ እንጂ አምላክነቱ አይታየኝም ፤» እያለ ያስብ ነበር ።

ክፍል ሶስት

፩

ከዚያ ጊዜ ጀምሮ ያ ሀሳብ ከአእምሮው አልተለየም ። የአምላክ ቸርነት፣ ፍቅርና ርኅራኄ የሚባለው ነገር የቱ ላይ እንደሆነ ሊገባው ስላልቻለ የደረሰበትን ፈተና ለመቋቋም ልቡን ወደ አምላኩ መልሶ በልቅሶና በጸሎት እንደመጣ ለድ የእግዚአብሔርን መኖር ጨርሶ ከልቡ እስከማውጣት ድረስ ። እግዚአብሔርን ላጣ አሰምና ምንም ምክንያት ለሌለው ከንቱ ህይወት አንዳች ጠብታ እንባ ሊያፈስ አልቻለም ። ውስጡ እንደኮረት ሻክሮ የእንባው ከፈጠት ከመድረቁም በላይ ፣ ለሞትም ሆነ ለሽረት ደንታ አልነበረውም ። ብቻውን ቆሞ ቀረ — ያለፈጣሪ ።

ከመደንዘዙና ተስፋውን ቆርጦ የህይወትን ጣእም ከማጣቱ የተነሳ ፣ በወህኒ ቤቱ መገኛታ ቤት ውስጥ ያለው ከፋቅ የሚገለግው የስገራ ግማት ፣ የመገኛታ ቦታ ጥበትና ሰው ሆኖ መፈጠርን የሚያስጠላው አሰቃቂ ትፋግ፣ ለረጅም ጊዜ ውሀ ነክቶት የማያውቀው የሰጪ ገላ ክርፋት ፣ የሽራና የዝናብ ግማዎች ጥምባት ፣ ከደረቅ ጥቁር ዳቦና ከረጋ ጥቁር የሽሮ ዶኬ ሌላ እህል ረሰቶ የከረመ

የሰው ትንተና ሽታ—አዎን፤ እነዚህ ሁሉ እንኳን ምንም
ሰሜት አልሰጡትም ። ለምንም ነገር ሰሜት አልነበረውም ።

ጸጸቱ ራሱን ሶስተኛ ፖሊስ ጣቢያ ድረስ እንደበግ
እየገቡት ሂደት እጁን መስጠቱ ነበር። መቶ ጊዜ ደጋግሞ፤
«ለምን ራሴን ሳልገድል ቀረሁ?» በማለት ሳይጠይቅ አልቀረም ። ግን ያኔ አላደረገውም ። ነፍሱ ምስጢሯን ስላልገለጸ
ችለት ለምን እንዳላደረገው ምክንያቱ ሊገባው አልቻለም ።

ዞሮ ዞሮ የሚመለሰው ግን እዚያው፤ «እግዚአብሔር እንዲህ
ያለውን አጋጣሚ እንዴት በሰው ላይ ይፈርዳል?» የሚለው ሀሳብ ላይ ነው ። ከሉሊት ጋር የተገናኘበትን ቀን
ምርጫ ብሎ ረገመው ።

«ብቻህን ተከዘህ እስከመቼ ድረስ ትዘልቀዋለህ ወንድም?»
የሚል ድምጽ ሰማ ። በመጀመሪያ ፤ ከዚህ አለም ውጭ
የመጣ ድምጽ መስሎት ነበር ። ዙሪያውን ከነበሩት የሱ
ብጤ እስረኞች አንዱ ሆኖ አገኘው ። ከሀሳቡ አለም ከመለየቱ
በፊት የማይሰማው የእስረኞቹ ድምጽ አሁን እንደፈላሽ
ወንዝ እያጉረመረመ ጆሮዎቹ ውስጥ ገባ ። አንዳንዶች
ላያቸው ላይ ያረጁትን ነጠላዎቻቸውን ይቋጫሉ ።
ጥቂቶቹ ድራቶቻቸውን በመርፈና በክር ሞወስወስ ይዘዋል ።
ሌሎች ደግሞ ጸሀይ እየሞቁ ከየሸማቸው ላይ ተባይ ይልቅ
ቅማሉ ። ከእስረኞቹ መካከል በጥርጣሬ መልክ የሚመለከቱትም
አልጠፉም ። እንዲሁም ፤ ወጣትነቱንና ሁኔታውን
እያዩ ከንፈራቸውን በመምጣጥ የሚያዝኑለት አልታጡም ።
ለበራ ፤ አይኖቹን በደንብ ሲከፍት ከአብዛኞቹ እስረኞች

እፈንግጠው ባንድነት የሚያወሩ ጥቂት ሰዎች አየ ። አላባ በሰባቸውም ሆነ ሁኔታቸው የመገባቸውን መልክ አያሳዩም ። ከነዚህ መሀል አንዱ ከሸማቸው ላይ ተባይ ከሚለቅሙት እስረኞች ውስጥ አንዱን ጠርቶ እንዳሸከር ሲያዘው በማየቱ «እነዚህም?» በማለት ተገረመ ። ጀርድ ትእዛዙን አልሳተም ። «አስረኛ ሂድና ሰገራውን አጥበህ ጥራኝ ፤» የሚል ነበር ።

ዞር አለና አጠገቡ ቆሞ የነበረውን እስረኛ፤ «ያ ሰው በምን ምክንያት ነው እንዲህ አሸቆጥቂጥ ሌላውን እስረኛ የሚያዘው?» ሲል ጠየቀው ።

«አንተም የዳቦ ድርሻህን ወይም ሲጃራ ወይም ከውጭ የሚመጣህን ምግብ ትርፍራፊ መስጠት ከቻልክ ብዙ እስረኞች እንዳሸከር ለማዘዝ ትችላለህ ። እኔም ስንቅ አቀ ባይ ዘመድ፤ ቤሳ ብስቲን የሌለኝ ድሀ በመሆኔ ታዛዥህ ለመሆን ዝግጁ ነኝ ፤» ሲል ምንም ሳይዘገይ መለሰለት ።

እበራ ትኩር ብሎ ተመለከተው ። ሰውዬው ረጅም፤ ደንደሳምና ጥቂር ሆኖ አይናቹ በርበሬ ይመስላሉ ። የሚታየውን ሆዱን እያከከ ወደ ሀብታሞቹ ይመለከታል ። ታጥቦ የማያውቀው ጥቂር ቆዳው ላይ ጥፍሮቹ የሚተውት ነጭ መስመሮች ይታያሉ ። ጥቂቶቹ የሰውዬውን አያን ተከትለው ሄደዋል ። ሌሎች ደግሞ አበራ ላይ አፍጥነው ተርተዋል ።

እበራ ሳያሰበው ሰውዬው ከጠገቡ በድንገት እንደ መቶ ሜትር ሯጭ ፈርጦ ሲሄድ፤ ሌሎችም ከያሉበት እንደ ወስፈንጥር ተጫውረው ተከትሉት ። ሁሉም ባንድ ላይ ተደራርበው ወድቀው ለጥቂት ጊዜ ከተቸጫረጩ በኋላ፤

አበራ አጠናብቆም የነበረው ሰውዬ የተሻመ-በትን ነገር ይዞ
 ከላዩ ላይ ጥሏቸው ተነሳ ። ትንቅንቁ ሰቁራጭ ሲገራ ነበር ።
 ይህንን በማየቱ ሰኦ ሰለመሆኑ አድርገው የነበረው ጥላቻ
 በይበልጥ ነፍስ ዘርቶ አንጀቱ ውስጥ ሲገባበጥ ተሰማው ።
 ከህይወት መሰላል ስር መውደቅ የሰጧን ይሉኝታ፤ ከብርና
 ኩራት የራን ያህል እንደሚገና ለመጀመሪያ ጊዜ የአይን
 ምስክር ሆኖ ስለተረዳው አዲስ አይነት ፍርሃት አደረበት ።
 መላ ሰውነቱ ተንቀጠቀጠ ።

«እኔም ከጊዜ በኋላ እንዲህ እሆን ይሆን ነ?» የሚል ጥያቄ
 ገባው ። ለመሞት ተመኘ ። በዚያኑ ጊዜ የሲጃራ ሱስ ተቀስ
 ቅሶበት ማጠስ በጣም አስፈልጉት ስለነበረ አቅበጠበጠው...
 «ጌታዬ፤ ዘርጋው የሚልዎትን አይመኑ፤ ለሰራው እንደሆን
 እኔ አለሁልዎት»፤ አለው አንዱ ልጅ እግር እስረኛ ። የለበ
 ሰው ልብስ ላይ ላይ ተበማጭቆ አልቋል ። ከመጉሳቅሉ
 የተነሳ መልኩ ጠይም ይሁን ጥቁር ለይቶ ለማወቅ አይቻ
 ላም ።

«ለምን አሳምነውም?» ሲል የማወቅ ጉዞት አድርገው
 ጠየቀው ።

«ሰባቂ ነው ። እርሱም አዲስ ስለሆኑ ባያውቁት ነው እንጂ
 የዘርጋው ብጤ ብዙ ሰባቂዎች አሉ ...»

«ምንስ ለማንስ ያሳብቃሉ ነ?»

«ሲጃራ ያጤሳል ፤ የተከለከለ መጽሀፍ አስገብቶ ያነባል ፤
 እስረኞችን ያሳድማል ፤ ወህኒ ቤቱን ሰብሮ ለመውጣት
 ያስባል ፤ እያሉ ለወህኒ ቤቱ አስተዳደር ከፍል ያሳብቃሉ ።
 እንደሚያዩት የምንጠብቀው እርሶ በርሳችን ነው እንጂ

«የታሰርኩትን እናቲን ገድዬ ነው ።»
«ለምን?»

«አባቴ በህይወቴ ሳለ ቀበኛው የነበረውንና መርዝ አጠጥቶ ገድሎታል ተብሎ አገር የግጥረጥረውን ሰው ካላገባሁ ብላ ተነሳችና ብመክራት ፣ በጎረቤት ባስመክራት ፣ አሻፈረኝ ብላ ሰላስቸገረችኝ አንድ ቀን ተናድጄ በዱላ ማጅራቷን መቶ ገደልኳት ሠ ብሎ ዝም አለ ። አበራ ሌላ ነገር ይጠቅምራል በማለት ሲጠባበቀው ከተቀመጠበት ጨርቁን ጥሎ ተነስቶ ራሱን በመያዝ እየተንጎራደደ ወደ እምቆ... ማህ ጸንሽ ምንኛ ይረግመኝ? ወይ እምቆ... እምቆ አንዲቷ... ጡቶችሽ ምን ይሉኝ...» እያለ እየደውን ሲያቀልጠው ከእስረኞቹ አንዳቸውም ዞር ብለው አሳዩትም ። ቂም ነገር ብሎ የተመለከተውም አልነበረም—አንድ መንግሥት ፖሊስ ከውጭ ሲንደረጋር መጥቶ በጥሬ ብሎ ዝም እስኪያለገው ድረስ ። ወዲያውኑ ወደ አበራ ተመልሶ ምንም እንዳልነካውና ምንም እንዳልሆነ ሰው ሆኖ ፣ «አደራምን እንግዲህ ያስጠጉኝ... ያለእርሰዎና ያለፈጣሪ ረዳት የለኝም ። ዘርጋው እንደሆነ አይሆንዎትም!» አለውና አግሩ ሳይ ወደቀ ።

ሲጃራው እንዴት እንደሚገኝ በመጠየቅ ፈንታ፣ «ከዘር ጋው ጋር አትዋደዱም መሰለኝ!» በማለት ፍላጎቱንም ሆነ እረዳህለሁ ብሎ ቃል መስጠቱን ለማዘግየት ሞከረ ።

«የጥላቻ ሳይሆን እሱ በስብቀትም ሆነ ከእስረኞቹ በመስረት እንደሆንም ይናገራል ። ቤቱ ነው ። ከወህኒ ቤት በወጣ በሳምንት ወይም በወር ተመልሶ ይመጣል ። አሁን ግን የመጨረሻው ሳይሆን አይቀርም ። ሌሊት ካንድ ሽማግሌ ግሪክ ቤት ስርስር ጉበተ ሲነቃበት ጊዜ ገድሎት ከኪሱ

አስራሁለት ብር ብቻ አግኝቶ እሷንም ሳይጠቀምባት ተያዘ...» ብሎ የጀመረውን ሳይጨርስ አበራ ስሙ ሲጠራ ሰማና ተነስቶ ሄደ ።

የጠራው ፖሊስ ወህኒ ቤቱ ጽህፈት ቤት ድረስ በእስኞሄይ እንደሚፈለግ ነገረውና እያጀበ ወሰደው ። እንደደረሰ ሀይለማርያምን በማግኘቱ ባለፉት አስራ ሶስት ቀናት ውስጥ ተሰምቶት የማያውቀው ደስታ ልቡን ወረረው ። «የት ጠፍተህ ከፈምክ?» ብሎ ሲጠይቀው ነገዴቱንም ሆነ ደስታውን እንኳን ሊደብቀው አልቻለም ። ሆኖም ትርጉም ሊሰጠው ያልተቻለው አንድ አይነት ስሜት ሀይለማርያም ፊት ላይ ይነበብ ነበር ። ከአበራ ይልቅ ሀይለማርያም በይበልጥ ተጉሳቂሎ ነበር ።

«አልጠፋሁም ። ከተስፋዬ ጋር የመከላከያ ምስክሮች ስንሰበሰብና ነገሩን ስናጠና የቀረበብህን ክስ ስንመረምር ፈጽሞ ጊዜ አላገኘሁም ።»

«ወንድሜስ? ካገር ቤት ተመልሷልክ»

«አልተመለሱም ። ነገ ወይም ከነገ ወዲያ ይገባሉ ተብሎ ይጠበቃሉ ። የሰሙለት ምን እንደሚሆኑ ለመገመት አልቻልኩም ። እጥፍ ሀዘን ይሆንባቸዋል ።»

«እናቱስ?»

«መልስ ሳይሰጠው ሀይለማርያም ፊቱን አዘረ ። ትንሽ እንደቆየ ፣ «ፍርድ ቤቱ እንዳይህ የፈቀደልኝ ስለእናትህ ጉዳይ ነው ።» አለው ሲቃ በያዘው ድምጽ ። «ምታለች! አይደለም!»

«አዎ?»

«መቼ?»

«ከትናንት ወዲያ ። ከታሰርክ ቀን ጀምረው ካልጋ አልተነሱም ። ሆስፒታል ልወስዳቸው በጣም ጥሬ ነበር ። አልታመምኩም ፤ እንዲያውም በጣም ጤና ይሰማኛል ብለው አሸነፉኝ ። እልፍነኸም መጥታ ልታይህ ያልቻለችው በዚህ ምክንያት ነው ።»

ከዚያ ሰረጅም ጊዜ ሁለቱንም ከባድ ዝምታ ዋጣቸው ። አበራን ለመጠበቅ የቆመው ፖሊስ ብቻ ነገሩን ሰምቶ ሲያለቅስ ይሰማ ነበር ።

«እንባ የለኝም ። ሰማልቀስ አልችልም ። በድን ሆኛለሁ ። ሞት እንኳ ካቅሙ ሸሸኝ ፤» በማለት ለሀይለማርያም ላይ ሆነ ለራሱ መክብሩ አወራ ። የድምጹ ባዶነት ተመልሶ ጀርዎቹ ውስጥ አስተጋባ ። በዚያ ባዶ በሆነው ድምጽ፤ «እናቱን ገደልኳት ፤ ልሳብራትም አልቻልኩም ። በህይወቴም ሆነ በሞቷ ከዳኋት ። እግዚር ቢኖር ይህን አጋጣሚ በሰው ላይ ይፈርዳል?» አለ ።

ሀይለማርያም ፊቱን ወደ አበራ አዙሮ ፤ «ይህን ያህል ሆደ ባሻ አትሁን ። ራስህንም አታማር ... ባታውቀው ነው እንጂ ወደፊላገበት ሲመራህ እግዚር በጥበቡ አውቆ ያደረገው ነገር ይሆናል ፤» አለው ።

«ከዚህ የተሻለ ቀላል መንገድ አጥቶ ነው?»

«ባሉ አይን ምን ከባድ ወይም ቀላል ነገር አለ? የሰጠ ደካማ ነት ነው...»

አበራ ሀይለማርያም የሚለውን ጨርሶ ለመስማት ትእግስት ሰላጠረው ፤ «ከመቼ ወዲህ ነው ለእግዚር ጠበቃ የሆነከው!» ሲል መኸበት ።

«ከቅርብ ጊዜ ወዲህ...» እንዳለው ፖሊሱ... «በአት ደር ሲል» አላቸው ። የማስታወስ እንጂ የትእዛዝ ድምጽ አልነበረም ። «በሁለት ተቃራኒ አቅጣጫዎች በንግዝ ይቃዩ ኛል።» በማለት በመከራከር ፈንታ የእግዚአብሔርን ጉዳይ ደምድሞ ሲያበቃ አቀርቅሮ ለጥቂት ጊዜ ካሰበ በኋላ «ሉሊትስ እንዴት ናት ገ። ብሎ ጠየቀው ።

«አሁንም ይቅርታ አላደረገችልህም ። ሴቶች እንድ አይነት እምነት ካደረሳቸው ሀሳባቸውን ለመለወጥ ተአምር ያስፈልጋል...»

«እሷ ደሞ በተለይ የባሰች ግትር ናት ። ለመሆኑ አሁን የት ነው ያለችው?»

«አዲሱ ቤት ነች ። ዛሬ እንኳን መጥታ እንድታይህ ላግባባት ሞክራ ነበር ። አልሆነልኝም...»

«አያስፈልግም ነበር ። አሁን በአለም ላይ አጥብቄ የምፈልገው ነገር ቢኖር ሞትን ብቻ ነው...»

«በሰሱ አታስብ ። የሴትዮዋ ወገኖች ደምህ ጠምቶአቸዋል ። ከገመድ ጫፍ ተንጠልጥለህ ለማየት ሲሉ ማናቸውንም ነገር ከማድረግ የሚመለሱ አይደሉም ። አቅም አላቸው ። በዚህ ላይ ደሞ ያንተን ነገር የወሰደው አቃቤ ህግ በምን ምክንያት እንደሆነ እንጂ ሲያሰቅልህ ታጥቆ ተነስቷል ። በሰዚህ ምን አስቸኮለህ?»

ሀይለማርያም ትንሽ ቆይቶ በወሀኒ ቤቱ አስተዳደር ፈቃድ መሰረት ዳቦ ፣ የዳቦ ቅቤ ፣ ሰርዲንና ቶኖ ፣ ከፍራፍ ሬዎች ዘር ደግሞ ብርቱካን ፣ ጡዝና ፖም ፣ እንዲሁም በድስት ፓኮ ሲጃራ ፣ ገንዘብም ጥምር ትቶለት በአራት

ቀን ውስጥ ፍርድ ቤት እስከሚገናኙበት ድረስ ተሰናብቶት ሲወጣ የአበራ ልብ አብሮት ሄደ ። እንድ ስሜት መጥቶ ሁለተኛ በአይነ ስጋ እንደማይገናኙ ነገረው ። ለእናቱ መርዶ ልቡ ውስጥ ተቀርቅሮ የቀረው እንባ ወደላይ ገንፍሎ አይ ኖቹ ውስጥ አቀረረ ። ወደ በሩ ሮጦ «ሀይለማርያም! ሀይለ ማርያም!» እያለ ተጣራ ። ሀይለማርያም ግን ርቆ ሂዶ ነበር ። «እንድ ነገር ሆኜ ነው እንጂ ይህ ለጤና አይደለም ። ወይም ከሱ መለየቱን ጠልቼ ይሆናል!» በማለት እያለበ ወደወሀኒ ቤቱ ተመለሰ ። ገና ከመድረሱ ተሸክሞት የነበረውን ምግብ እንቀበልህ በማለት ብዙ እሰረኞች እንደዝንብ ከበቡት ። አልለቀቀላቸውም!

፪

በእኩለ ሌሊት ነበር ንፋግነቱ የታወሰው ። ሀይለት ተጫነው ። የእናቱ ሞትና ያለበት ሁኔታ ፣ ከጓደኛው የመለ የትና ቀስ እያለ በእንፋቅቅ እየመጣበት የሚሄደው ከህይወት መሰላል ስር የመውደቅ ዝንባሌ እየከበዱት ሄዱ ። እንዳይገ ላበጥ ሰው በሰው ላይ ተደራርቦ ስለተኛ ቦታ አልነበረውም ። ግማት፣ ክርፋት፣ ጥምባት፣ በዚያ ላይ መለት ቁንጣዎች ከስር ይፈተፍቱት ነበር ። በሰው ላይ እየሮጠ ሂዶ የበላውን አሰመ ሰሰ ። ለመጀመሪያ ጊዜ በዝምታ ስቅስቅ ብሎ አለቀሰ—በው ድቅት ጨለማ፣ በእስረኞች ትንፋሽና ላብ በገሰማ ሌሊት ።

ከዚያ በኋላ ለመተኛትም ሆነ ለማሰብ በላልቻላ እስረ
ኞቹ የሚያወሩትን ያዳምጥ ጀመር ። እብዛኞቹ በሰላም
ተገኝተዋል ። አንዳንዶቹ ሲያከርቱ የተገኙበት በረት ያስተ
ጋባል ። ጥቂቶቹ የሚያወሩት ወሬ ፤ ለ...ሲያምጽ ሲል
ተያዙ... እኑ...ሲያምጽ ነው ይባላል...ተማሮች ሽብር አንስ
ተዋል...» የሚል ሲሆን፤ ወይይታቸው ከሁከትና ከብጥብጥ
አካባቢ ርቆ እይሄድም ። ቀንም የሚሠራው ይኸው ነበር ።
አንድ እስረኛ ፍርድ ቤት ወይም ህኪም ቤት ሂዶ ሲመለስ
ሁሉም ተሰብስበው የሚጠይቁት ፤ «ከተማ ምን ይወራል?»
የሚል የፈጥታን ጉዳይ የሚመለከት ወሬ ነው ። እስረኞች
በወል የሚከተሉት የፖለቲካ እምነት ቢኖር ሁከትና
ብጥብጥ መሆኑን አበራ ቀስ በቀስ እየገባው ሄደ ።

ጧት ከእስረኞቹ አንዱ የሆነ የመኝታ ቤቱ ኪፖ ከእን
ቅልቶ ያለገህትና ቀስቀሰው ። እንቅልፍ አጥተው ያደሩትን
አይኖቹን ለመከፈት ሲጣጣር ፤ «አንተ እጅህ አልፈታ ብሎ
ነው እንኳ የተሻለ የመኝታ ቦታ እሰጥህ ነበር ነ» አለው ።
ምንም ሳይናገር አምስት ብር አውጥቶ ሰጠው ። ብዙ ገንዘብ
የሰጠ ። አልመሰለውም ። የኪፖው አይን ያየውን ለማመን
አቅቶት ወደ ፊት ተጉለጉለ ። ምግብም ሊጨምርለት
ነበር ። ካስቀመጠበት ባያጣው ኖሮ ። ከሁለት ብርቴካንና
ካንድ ፖም በስተቀር ሌላው ሁሉ ተሰርቋል ።

ያን ቀን ግታ አበራ ከሰገራ ቤቱ የራቀ ሰፋ ያለ ቦታ
በማግኘቱ እየጎገለበጠ ቁንጣዎቹን ለመከላከል ችሎ አደረ ።
ጧት የተቀሰቀሰውም በትህትና ነበር ። ተነስቶ ውጭ
ሲወጣ እስረኞቹ ሁሉ በያሉበት እንገታቸውን ደፍተው
ዝምታ ውጧቸው በማየቱ እንግዳ ነገር ሆነበት ። አካባ

ቢው እንደእኛ ቤት እረጃ ከማለቱም ሌላ የአየሩ ክብደት ተጫነው ። ወዲያውኑ የወህኒ ቤት ፖሊሶች ፈሽካ እየነቀ እስረኞቹን ሁሉ ወደየመኝታ ቤታቸው መለቧቸው ። እበራ ወደ ልጅ እግሩ እስረኛ ጠጋ ብሎ ፤ «ምንድንነው? ምን መጣ?» ሲል ጠየቀው ።

«ከመካከላችን አንዱ በሞት ተቀጥቶ ነው ፤» አለው ።

እበራ በነገሩ እየተገረመ እንዳጋጣሟ ወደታች ሲመለከት ሰውየው ኪስ ውስጥ ብርቱካን አየ ። ራሱ በማፈር ሳይነቃበት ቶሎ ብሎ አይኑን ወደሌላ አቅጣጫ አዞረ ። ብዙ አልቆየም ። ወደ ጽህፈት ቤቱ ተጠራ ። ህይለማርያምን ለማየት የነበረው ጉጉት በጣም የጠነከረ ስለነበረ በሩጫ ደረሰ ። በህይለማርያም ምትክ ጠበቃው ተስፋዬ ቁምላቸው የህዝን መልክ ተጉናጽፎ ጠበቀው ።

እበራና ተስፋዬ በዩኒቨርሲቲ ኮሌጅ የክፍል ጓደኞች ነበሩ ። የቅጽል ስሙ «ወስፌ» ነበር ። ምክንያቱም አፍንጫው ፤ ከቀኝ አይኑ ወደግራ እፋ ተወርውሮ እንደወሰፌ ከመዋጋቱም ሌላ ፤ ትናንሽ አይኖቹ ደግሞ እንደእረቄ መርፈ ሰውን ስለሚጠቀጥቁና በተጨማሪ ፤ ስለታም ፊቱና ድምጹ ለፋሲካ እንደተሳለ ቢላዋ አየሩን ስለሚቆርጡ ነው ። ይኩራራበት የነበረው ጥቁር ሉጫ ጠጉሩ እንደመሳሳት ብሏል ። ጠጉሩ መሳሳት የጀመረውም የግል ጥብቅና ስራ ጽህፈት ቤት ከከፈተ ወዲህ ሳይሆን አይቀርም ።

እንዲያውም እንደእውነቱ ከሆነ የተከሰሽ ጠበቃ ሆኖ ሲቆም የመጀመሪያ ሙከራው በመሆኑ ዝናን ለማትረፍ በታላቅ ትጋት ጉዳዩን ይከታተላል ። ነገር ግን ይህን ትጋት እበራ ፤ ስለታም ፤ ጠይም ፊቱ ላይ አሁን ሊያይ አልቻለም ።

፪፮፡ በአድግብ ባገኘር

አበራ ጉርርውን አሳላና፤ ልምን ችግር ገጠመህ ተስፋፋ፤ ብሎ ጉርጣራ በተመለከት ድምጽ ጠየቀው።

ተስፋዬ ጽህፈት ቤቱ ውስጥ ተገንጥሎ ደፈረ። ዝግ ብሎ የመሄድ ልምድ የለውም። ሲሄድ እንደኳስ ይነጥራል። እንደ ልማዱ እጆቹን አወናጩና፤ «ልነግርህ የፈለግሁትን ነገር እያጠናሁ ነበር የመጣሁት። ተበታተነብኝ። እንዴት ብዬ እንደምነግርህ ግራ ገብቶኛል...» ብሎ ሳይጨርስ፤ አበራ እቋረጠውና፤ «አይዘህ ንገረኝ፤ ማንኛውንም ነገር ለመስማት ዝግጁ ነኝ፤» አለው። «ስለወንድምህና ስለሀይለማርያም ነው...»

«ምን ሆኑ ነ?»

«ወንድምህ ሀይለማርያምን ሱሲት ዘንድ አግኝተውት በጥይት ስለመቱት ዛሬ ጧት ሞተ። ወንድምህም ወዲያውኑ በገዛ እጃቸው ሀይወታቸውን አሳልፈዋል። ዘመናዊ አንደኛው ውጤት ተቀርቶ ሲተናነቀው የነበረውን ትንፋሽ በረጅሙ ተንፋሶ ወደ ውጭ አወጣው።

አበራ፤ «ሀይለማርያምን ሲበዛ አስቂኝ ይሆናል!» ከማለት ሌላ ምንም ሲናገር አልቻለም። ግን አይስቅም ነበር።

«ከመሞቱ በፊት ባንተ አድርስልኝ ያለኝ መልእክት አለ። 'እኔ ስትል በርታ፤ ስራህ ለወንድምህ ዝርያ ለኔ ሀውልት ይሁኑ፤ በዚህ አለም ያለኝ ቅርሴ መጽሀፎቼ ናቸውና በሚገባ እኑራቸው። ጽንሰ ጽሁፎቼን በተቻለህ ጊዜ ከንቀምጃት በሚል አርእስት አሳትማቸው።' የቤት ኪራይ እልክልሁምና ከፈልጋለሁ።' እሳው ወደ መቃብር አብሮኝ እንዲሄድ አልፈልግም፤' ብሎህልኝ። እንዳለው አበራ አእምሮውን ሰቀ ወደቀ።

፫

አበራ ከወር በላይ ተኝ ። ለመምት ጣረ ። ነፍሱ ግን ከሰጋው ለመለየት ፈቃደኛ አልነበረችም ። ለመምት የነበረው ምኞት እየገፋ ሲሄድ ነፍሱም በበኩሏ ትገደን እያጠነከረች ትሄድ ነበር። በመጨረሻ ብርታት ሰጥቶት በአልጋ ያስነሳው የተስፋዬ ብስጭት ነበር ። በአበራ ከአልጋ ላይ መዋል ምክንያት የፍርድ ቤቱ ቀጠሮ እየተላለፈና ቀኑ ቀን እየወለደ በሄደ መጠን የተስፋዬም ብስጭትና የመገፈስ ቅዝቃዜ እየጨመረ ይሄድ ነበር ። ለገንዘብ ደንታ የለውም ። ሀይለማርያም የአበራን መኪና በእራት ሽህ ስት መቶ ብር ሸጦ ከዚያ ውስጥ ሶስት ሺህ ያህል ቢሰጠው እንኳን አልተቀበለም ። ውጭውን ለመሸፈን ያህል ብቻ ስድስት መቶ ብር ወስዶ የተቆረውን መለስለት ። የፈለገው የአበራን ነገር ከግቡ በማድረስ ዝናን ለማትረፍ ብቻ ነበር ።

ከብስጭቱ የተነሳ አንድ ቀን ምኒልክ ሆስፒታል ድረስ ሄዶ 1 ሄሊክህ በጀርባህ ተኝተህ የምታንቀላፋው ከህግ ለመሸሸ አሰባህ እንደሆነ ንገረኝ 1 ለከንቱ ቀጠሮ ፍርድ ቤት መመላለሱ በልችቶኛል ። በርታተህ መነሳት አለብህ! ብሎ ሲመሀበት 1 አበራ ከተኛበት አሻቅቦ አየው ። ተስፋዬ አልተሰወጠም ። ያው በትምህርት ቤት የሚያውቀው ተስፋዬ

ነው። ዝናን ለማትረፍ የማያደርገው ነገር አልነበረም።
የኢሸርሲቲ ከሴጅ በነበሩበት ዘመን አብዛኛዎቹ ተማሪዎች
ተስፋዬ ለዝና መት መሆኑን ስለሚያውቁ እንዲወከላቸው
እሱን በመምረጥና ሆይ ሆይ በማለት እያነሳሱት ከጄዝዊቱ
ችና ከባለስልጣኖች ጋር ያጋፍጡት እንደነበረ አስታውሰው።
ጭፍርድ ቤት መቅረብ ደስታ የሚሰጥህ ከሆነ ዝግጁ
ነኝ ወ ብሎት በላም የሰፈነበት እንቅልፍ አግኝቶ እንዳደረ
ሰው ከተኛበት ዘሎ ተነሳ። መቃብር በሚምሰው አእም
ሮው ውስጥ ታስራ ስትሟገት የከረመችው ነፍሱ ፈነደቀች።
እልፍነሽ ግን ደስ አላትም። ከብ ፊቷ ላይ እንደመሰከረም
መሪ ይጫወት የነበረው ፈገግታዊ ጠፍቶ ጥቁር ተቢት
ለብላ ከሰውነት ወጥታለች።

አበራ ከሆስፒታል በወጣ በእራተኛው ቀን ላይ ጧት
ወደ አራት ሰአት ተኩል ገደማ እንደኛ የወንጀል ችሎት
ቅረበ። የውጭው አየር ጭፍግግ ብሎ ዝናብ ቢያካፋም
ችሎቱ በሰው ተወናንቆ ክፍሉ ውስጥ የነበረው ሙቀት
ትንተሽ ያሳጣል። አዚያ የሚገኙት ሰዎች አብዛኛዎቹ
ባለጉሳዮች፣ ገሚሶች ደገም የፍርድ ቤት አየር ሱስኞች
ሲሆኑ፣ ጥቂቶቹ የተስፋዬን ክርክር ለመስማት የመጡ
ነበሩ።

አበራ በግራ በኩል ካለው ከተከሳሽ ሰጥን ውስጥ
ጉበቶ ቆሞ ነበር። አንድ ሰው በህግ ፊት ጥፋተኛነቱ ሳይረ
ጋገጥ በግራ በኩል የሚውልበት ምክንያት ሊገባው አልቻ
ለም። ምስጢሩን ለመመራመር ሀሳቡን አልገፋበትም።
እይኛኛን ወደ ዳኞች እዞረ። የመሀል ወይም ስብሳቢው

እኛ የእናንተው ተዳዳሪዎች ላይ በወደቀው መንገድ ላይ ሆነ በጥጫጥጫት ትናንሽ አይናጅቸው አለምሮውን ዘልቀው ሲመለከቱት አገኛቸው... ለጥቂት ጊዜ እንደነበርና እንደሆነ ተፋጠው ተያዩ ... የቀኝና የግራ ወገብ ጥቂት አቀርቅረው ይጽፉ ነበር = ሶስቱም ጠይቀው በጥቂት ጥቂት ካለ የደረሱ በመሆናቸው ሀሳቡን ምን በያረዝሙት ከጊዜውና ከዘመናዊው የወንጀልና መቅጣት ህግና ስነ ሰር አት ጋር እነርሱን ለማገናኘት አቃተው = በነፍሱ በመጣ ጥያቄ ሲያምናቸው አልቻለም ።

አቃቤ ህጉ ጭብጡንና በተከላሸ ላይ የሚቀርበውን ግብረሽ እንዲያስረዳ ተጠየቀ ። ጊዜ አልወሰደም ። ተጣድሮ አል ። በእይት ሀሲናው አበራ ከገመድ ማፍ ተንጠልጥሎ እንደሚያይ በመጠጥ ሀይል የተጠበሰ ጉበት የሚመስለው ረቂቅ የቦታት ትላልቅ አይናጅ ሲደበቁ አልሞከሩም ።

«የተከበረው ፍርድ ቤት ሆነ በግልት ለላ በሌለውና በተንሳሳ ድምጽ ከወረቀት በግንባብ ጭብጡን ግብረዳት ጀመረ፡— «የተከላሸ ፤ ወይም አለምንሽ ዳዲ የተባሉትን ቤት ሰፊ ፤ ቆይታ ፤ የፀረውን አገልግሎት ከጭቀ በአምስት ሰዓት ካሰር ደቂቃ ላይ በጊጠር መናፈሻ ቡና ቤት በሽጉጥ መገደቡን ራሱ በውዴታ በሰጠው ቃል ማመኑንም ፤ አምስት የአይን የሰከርካቸው ቀርበው ወንጀሉን ለመፈጸም በማያጠራጥር ሁኔታ ማረጋገጣቸውንና እንዲሁም ወይም አለምንሽ ዳዲን የገደለው ጥይት ከተከላሸ ሽጉጥ መተኮሱን ኤክስፐርቶች የሰጡት ማረጋገጫ ያስረዳልናል ። ወንጀሉ አስቀድሞ የታሰበበት ለመሆኑ አያጠራጥርም ፤ ብሎ ሲጨርስ በቀኝ የታሰበበት ለመሆኑ አያጠራጥርም ፤ ብሎ ሲጨርስ በቀኝ

በኩል አሰፍሰፈው ቆመው የነበሩት የሚሟ ወገኖች ዳኛው ተናደው ጠረጴዛቸውን እስኪደበድቡ ድረስ ጌልልታቸውን አቀሰው ።

እንዲሁም የሚፈልጉ ሰዎች በመኖራቸው አበራ የመኖር ፍላጎት አደረበት ። ወደተስፋዬ ተመለከት ። ተስፋዬ በራሱ ላይ ያለው መተማመን ብርታት ሰጠው ። ተስፋዬ፣ እንደ ኔስ ከተቀመጠበት ነጥር ሲነሳ ስለታም ፊቱ አየሩን ሰነጠቀው ። እዲስ የለበሰችን ጥቁር ካባ በፍቅር ስሜት ትክክል ላይ አስተካከለ ። ስለታም ድምጹ የያንዳንዱን ሰው ጆሮ ይቀድ ጀመር ። «ሠታሁ አላበሃም ። ደንበኛዬ ወንጀሉን የፈጸመው አስቀድሞ በማሰብ ላይሆን፤ ባልታሰበና በድንገተኛ እጋጣሚ፤ እንዲሁም ከፍ ያለ አስገዳጅነት ባለው መንፈስን የሚሰውጥ ስሜት ምክንያት መሆኑን በማቀርባቸው መከላከያ ምስክሮች አማካይነት እንዳስረዳ ይፈቀድልኝ!» ሲል ጥያቄውን አቀረበ ።

አቃቤ ህጉም ሆነ ተስፋዬ ተቻክሰው ነበር — አንዱ ጥላቻውን ለመወጣት፤ ሌላው ዝናን ለማትረፍ ።

ጥያቄውን የተቃወመ ሰው ባለመኖሩ ተስማ ደጀኔ ለምስክርነት ቀረበ ። ከብደት ጨምሮአል ። እንደሚባል ከብ፤ ወፍራም ፊቱ ላይ የሚጣበቀው ፈገግታው በተጨማሪ ህፍረትን ቀላቅሎ ይታያል ። የፍርድ ቤቱን ስነ ስር አት ከፈጸመ በኋላ «ከአበራ ጋር ትተዋወቃላችሁ?» ሲል ተስፋዬ የመጀመሪያውን ጥያቄ አቀረበለት ።

«አዎን ።»

«አውቀታችሁ እንዴት ነፃር?»

«የደረሰኝ ነበር»

«የደረሰኝነታችሁ የተጀመረበት ጊዜ የለም»

«ከመሰሪያ ሴቱ ሊወጣ ገደማ የደረሰኝነታችን ተጀርጦ ነበር»

«በምን ምክንያት?»

ወፍራም ፊቱን ላብ አሰመጠው ፡ ነጭ መሀረብ አውጥቶ ላቡን ጠረገ ፡ እናቱ ትሙት ይል ይሆን ? እያለ አበራ ይጠባበቀው ነበር ፡ ጉሮሮውን እንደመጠራረግ ሲል ትን አለውና አሳለው ፡

«ምክንያቱም ...ምክንያቱም...አዎን ፡ ባለቤትህ በገጠር መናፈሻ ቡና ቤት ከሰው ጋር ስትማግጥ ሰው እይቶ ነገር ኛልና ተጠንቀቅ ብዬ ስለነገርኩት ነው...»

«እንዴት አወቅህ?»

«በአይኔ አየሁ ብሎ ሰው ስለነገረኝ ነው የነገርኩት...»

«የነገረህን ሰው ታስታውሳለህ?»

«እድሉ በዛብህ ይባላል»

የአበራ ልብ መምታቱን ሳንዳፍታ ሰላቆ መትንፋሽ አጠረው ፡ አቃቤ ህጉ መስቀልኛ ጥያቄ እንዲጠይቅ ተፈቀደለት። «ሁኔታውን ስታይ የነገርከውን ያመነህ አልመሰለህም?» «ተቆጥቶ ከቢሮው አስወጣኝ»

«አላመነህም ማለት ነው»

አቃቤ ህጉ ሌላ ጥያቄ ሰላልነበረው ተስፋዬ ሁለተኛ የመከላከያ ምስክርን አሰጠራ ፡ ሉሊት ነበረች ፡ የአበራ ልብ ስንጥቅ አለበት ፡ በሁለት ወር ውስጥ ሲያያት ያን ቀን የመጀመሪያ ጊዜው ነበር ፡ የሱንና የሷን ሁኔታ በመገመት ሀፍረት አደረበት ፡ በማቀርቀር አይኖጃን ሸሸ ፡

ጥቁር በጥቁር ለብላ ነበር። ስሜቱ በፍቅርና በጥላቻ ተወሳሰበበት። ያ አእምሮው ውስጥ ግዙፍ የሚሆነው ጤዳ ጣኦትነቷ መጣበት።

«ገድሎ በዩብህ ከሚባለው ሰው ጋር ግንኙነታችሁ ምን ነበር?»

«አበራን ከማግባቱ በፊት ወዳጆች ነበርን።»

«አልገባኝም።»

«ፍቅረኞች ነበርን ማለቱ ነው።»

«ፍቅረኞች ከሆናችሁ ልምን አበራን አገቡት?»

«ገድሎ እያስገደደኝና እያስፈራራኝ ነው እንጂ እኔ አልወደውም ነበር። ስለዚህ ከሱ ሰማምለጥ ስለ አበራን አገባሁት። ካገባሁት በኋላ ግን ምንም ግንኙነት አልነበረንም...»
«ይበቃል ወይዘሮ ሉሊት። ሰኔ ፲፰ ቀን ፲፱፻፷፯ እኛ ሆሙስ ወጣት ሲያደርጉ የዋሉትን ሁሉ ቢነግሩኝ?»

«በተባለው ቀን፤ አበራ፤ ወደ ሶስት ሰአት ተኩል ገደማ ወሰደ ቢሮ ጣለኝ። ቢሮ እንደገባሁ ለሀይለማርያም ስልክ ደወልኩለት። የደወልኩበትም ምክንያት፤ መጥቶ ከተማ እንዲወስደኝና አበራ የተወለደበት ቀን ስለነበር ስጦታ እንዲያጋዛኝ ነበር። መጥቶ ከተመካከርን በኋላ ወደ ከተማ ወሰደኝ። ግን ገንዘብ ስላልነበረኝ ወደ ወርቅ ሰሪ ቤት ሄድንና የነበረኝን ያንገትና የእጅ ጌጥ ከሸጥኩ በኋላ የተፈለገው ስጦታ ከሚገኝበት ሱቅ ገብተን ገዛንና ወደቤት ወሰደኝ...»

«ቀኑ፤ አበራ የተወለደበት ቀን ነበር። በተጨማሪ ስለቀኑ የሚያስታውሱት ነገር አለ?»

«አዎን ፤ አበራ ከስራ ወጥቶ ስለነበረ የመጨረሻ ደዋዙን የሚቀበልበት ቀን ነበር ።»

«ወይዘሮ ሉሲት ፤ አበራ ስራውን የለቀቀው በድንገት ነው።
«ስራውን የሚለቅበትን ቀን አላማከረኝም እንጂ ያሰበበት ከመጋባታችን በፊት ነበር ።»

«ስራውን ለመልቀቅ የፈለገበትን ምክንያት ያውቃሉ?»
«በአሲ ለመሆን ነው።»

«የገዙለት ስጦታ ምን ነበር?»

«የሰአሊ መሳሪያዎች ።»

«ሀይለማርያም ወደ እርሷም ዘንድ የመጣው በእርሷም አላሳ ቢነት ነበር? ወይስ በገዛ ራሱ?»

«በኔ አላሳቢነት ነበር ።»

«ከሀይለማርያም ጋር ለመውጣት እንዳሰቡ ለአበራ አማክረውት ነበር?»

«አላማከርኩትም ።»

«እርሷምና ሀይለማርያም ተያይዛችሁ የሄዳችሁበት መኪና ምን አይነት ነበር?»

«የ፲፱፻፶፱ አ፣ ም ሞዴል ጥቂር አፒል መኪና ነበረች ።»

«ሌላ ጥያቄ የለኝም ፤» አለና ተስፋዩ ለመስቀልኛ ጥያቄ ሉሲትን ለአቃቤ ህጉ ለቀቀለት ።

አቃቤ ህጉ መስቀልኛ ጥያቄውን ለማቅረብ ተነሳ ።

«ካገባሽ ወዲህ ገድሎ በዛብህ አስፈራርቶሽ ያውቃል?»

«አያውቅም ። የት አግኝቶኝ?»

«ገጠር መናፈሻ በና ቤት ከወንድ ጋር ሂደሽ ታውቂያለሽ?»

«ሂጂ አላውቅም ።»

«የውነቱን ለመናገር የመሀላ ቃል እንደሰጠሽ ማስታወስ
እለብሽ ። ከማግባትሽ በፊት ከልዩ ልዩ ወንዶች ጋር ወደተ
ባለው ቡና ቤት በየጊዜው ትመላለሽ እንደ ነበረ በቂ ማስ
ረጃ ሲቀርብ ይችላል...» ከማለቱ ተስፋዬ ተቃውሞ አለኝ!»
ሲል ስለታም ድምጹን አሰማ ።

ለመጀመሪያ ጊዜ የመሀል ዳኛው ካቀረቀሩበት ቀን
ብለው ፤ «ተቃውሞህ ምንድን ነው?» ብለው ጠየቁት ።

«የተከሰሱት ወይም ሱሊት አለመሆናቸውን አቃቤ ህጉ
እንዲረዱልኝ ያስፈልጋል ። ጥያቄው ከነገሩ ጋር ምንም
አግባብ የለውም ...» ብሎ ሳይጨርስ ፤ አቃቤ ህጉ ጠረጴ
ዛውን እየደበደበ ፤ «ጥያቄው ከነገሩ ጋር ፍጹም የሆነ አግባብ
አለው ። እንዳለው ሴትዮዋ ከምትሰጠው መልስ ለመረዳት
ይቻላል ።» ሲል ዳኛው የተስፋዬን ተቃውሞ ፤ «አልተቀበ
ልንም» በማለት ውድቅ አድርገው አቃቤ ህጉ ጥያቄውን
እንዲቀጥል ፈቀዱለት ።

«ማስረጃውን ከማቅረባችን በፊት የውነቱን ብትናገሪ ይኸ
ላል ። ሂደሽ ታውቂያለሽ፤ አታውቂም?»

«ብዙ ጊዜ ሂጃለሁ ። ግን ሁሉም ከማግባቱ በፊት ነው ።»

«ቅድም ቃለ መሀላሽን ረሱትሽ ዋሽተሻል ማለት ነው ?
የተናገርሽው ሁሉ ውሸት እንዳልሆነ በምን እናውቃለን ?
ለመሆኑ ተከላሹ የሰአሊነት ችሎታ እንዳለው እንዴት ለማ
መን ቻልሽ ? የሰራውን ስእል ወይም ችሎታውን የሚመ
ሰክር ስራ እሳይቶሽ ያውቃል?»

«አያውቅም» አለች ፤ ቅስመ ሴተሰበረ ድምጽ ። እንባዋ
ሲያደርጉ ይወርድ ነበር ።

«አንድ በዚያን ሰዓት ከሀይለማርያም ጋር መውጣትሽን ተከላክሎ በሌላ መንገድ ከሌላ ሰው ለማወቅ አይችልም፤»
«ይችል ይሆናል ።»

የጊዜ ወገኖች በቂም ጥርስቻቸውን ሲያፋጩባት ሌሎች በሀዘን ከንፈራቸውን ይመጥጡ ነበር ።

ወዲያውኑ የሱሊት መስሪያ ቤት ዘበኛ የዝናብ ማማና የተንዘረፈፈ ቅጠሊያ የወታደር ካበርት እየጉተኩ ሰበትኛ የመከላከያ ምስክር በመሆን ቀረቡ...

በሱሊት በኩል ያላሰበውና ያልጠረጠረው ነገር በመፈጠሩ ተስፋዬ በራሱ ላይ የነበረው መተማመንና ትምክህት በመጠኑም ቢሆን መቀነሱን የቀድሞውን ስለት ያጣው ድምጹ ይመስክር ነበር ። ግን ተስፋዬ ተስፋ አልቆረጠም ። ጥያቄውን መወርወር ጀመረ ።

«ሰኔ ፲፭ ቀን ፲፱፻፳፪ አ፡ ም ሀሙስ ጧት በእርስዎና በተከላክሎ መካከል የሆነውን ሊነግሩኝ ይችላሉ?»

«አንድነት! አላምሬ ነው እንጂ! ወደ እራት ሰዓት ገደማ ይመስለኛል፤ በመኪናው ሲገለግለ መጥቶ ሱሊት የቶ አንጻላች ጠየቀኝ ። ለጥቂት በሌላ መኪና እንዳመለጠችው ነገርኩት ።»

«ይህን እንደነገሩት ዝም ብሎ ሄደ ወይስ ሌላ ሌላ የጠየቀዎት ጥያቄ ነበር?»

«በምን አይነት መኪና እንደሄደች ጠየቀኝና እሷ የሄደችበት መኪና ተመሳሳይ አጠገባችን ስለነበረች ያዊን በምትመስል መኪና ነው የሄደችው ብዬ አመለከትኩት ። ወዲያውኑ መኪናውን አዙሮ ሲከንፍ ሄደች።»

«አጠገባችሁ ቆማ የነበረችው መኪና ሱሊት ከሄደችበት
መኪና ጋር በቀለም ወይስ በቅርጽ ነበር የምትመሰሰላው?»
«የሚመሰሰሱት በቅርጽቸው ነበር እንጂ በቀለም አልነበረም ። ሱሊት የሄደችው በጥቂር መኪና ነበር ።»

ተስፋዬ አስር የሚሆኑ ቁመታቸውና ስፋታቸው ተመሳሳይ የሆኑ ፎቶግራፎች አምጥቶ ምንም ምልክት እንደ
ሌላቸው ለመሀል ዳኛው ካሳያቸው በኋላ ሱሊት የሄደችበትን
መኪና አይነት ዘበኛው መርጠው እንዲሰጡት ጠየቃቸው ።
አገላብጠው አንድ ባንድ ከተመለከቱ በኋላ ሱሊት የሄደችበት መኪና ጥቂር ነች እንጂ ልክ ይህችን ትመስላለች።
ብለው የመረጡትን ፎቶግራፍ ሰጡት ። ተስፋዬ ተቀብሎ ለመሀል ዳኛው ሰጣቸው ። ቡላማ የ፲፱፻፶፱ አገም አፔል መኪና ነበረች ።

አቃቤ ህጉ ዘበኛውን ተረክባቸውና ፤ «ተከሳሹን የምታስታውስበት ሌላ ምክንያት የለህም?» ሲል ጠየቃቸው ።
«ባለቤቴን ሲያመጣና ሲወስድ...»

«ይህ ብቻ ሳይሆን አልፎ አልፎ ውስታ አልዋለልኝም?»

«የውሀ መጠጫ በየጊዜው ይሰጠኝ ነበር ።»

«ከዚህ የበለጠ ሰጥቶህ አያውቅም?»

«አንድ ቀን አስር ብር ሰጥቶኛል።»

«ለመሆኑ ደሞዝህ ስንት ነው?»

«ሀያ አምስት ብር።»

ሰአቱ ስለደረሰ ቀጠሮው ሰሌላ ቀን ተወስኖ ችሎታ ተበተነ ። አበራ ሱሊትን በአይነት ይፈልግ ነበር ። አላገኘ

«ከዚህ ቀደም የአቃቤ ህጉ ዋና ምስክር በፈለግሁት ጊዜ
ለመስቀልኛ ጥያቄ እንዲቀርብልኝ በጠየቅሁትና ፍርድ
ቤቱ በተስማማበት መሰረት እሁን እንዲቀርብልኝ የተከ
በረው ፍርድ ቤት ይፍቀድልኝ ነ። ሲል ተስፋይ በትኩስ
ተስፋ አንሰራራ ። ትናንሽ አይኖቼ ሁሉንም ፤ ጻፍኹም
ጭምር ፤ እንደመርፈኩ መጠቀሚያቸውም በላይ ፤ በሰቃም
ፊቱ አየሩን ግራና ቀኝ ይቆርጥ ነበር ። እንደፈለገው የሰው
አይን ሁሉ አረፈበት ። ውሀ እንዳገኘች አሳ ሆኖ ነበር ።
በጥያቄው መሰረት የገጠር መናፈሻ ቡና ቤት ተሳሳኪ ቀርቦ
ነበር ። አበራ የሰውዬውን ፊት ሊያስታውስ አልቻለም ።
«ከዚህ ቀደም ቃልህን ስትሰጥ ተከሳሹ ሽጉጥ ይዞ በሩን
ሰብር ሲገባ አይቻለሁ ፤ ሲተኩስ ግን አላየሁም ብለህ
መሰከረህል ። የፈለገውን ሰው በስም ጠርቶ እንዳልጠየቀ
ህም ተናግረህል ። 'የዚህ መኪና ባለቤት ስንት ቁጥር ነው
የተኛው? ብሎ ጠይቆኝ ጻደኛዬ ነው በማለት ዋሽቶ ስላግ
ባባኝ አራት ቁጥር ነው ያሉት ብዬ ነገርኩት' በማለት መመ
ሰከርህ ይታወቃል ። ነገር ግን የመጀመሪያው ጥይት የተተ
ኮሰው ከውስጥ ወይስ ከውጭ ነበር?»

«ከውስጥ ይሁን ከውጭ አላውቅም ።»

«መልካም ። አስታውስ ፤ በቅጡ አስታውስ ። ውጭ ካንተ
ሌላ ማንም ሰው አልነበረም ። የመጀመሪያውን ተኩስ ስት
ሰማ ምን አየህ?»

«ተከሳሹ ወደ መኪናው ሮጦ ሄደ ።»

«ከዚያስ?»

«ወደአራት ቁጥር ከፍል ሮጦ ተመለሰ ።»

«ምን አድርጉ ተመለሱ?»
«ምን አውቁ!»

«የመጀመሪያው ጥይት ከተተኮሰ በኋላ ተከላቹ ወደመኪናው
የሮጠው የመኪናውን በር ለመቆለፍ ነው ፣ ፍሬን ለመያዝ
ነው ፣ ወይስ መስተዋት ለመዝጋት? ወይስ እቃ ለመውሰድ?
ምን እይነት እቃ? አታውቀውም ፣ አላየህም ። ደንግጠህ
እይነህን ጨፍነህ ይሆናል ። ያየኸው ወደ መኪናው ሮጦ
ከተመለሰ በኋላ በሩን ሰብሮ ሲገባ ብቻ ነው ፣ አይደለም!»
«አም»

«ከዚህ ቀደም ቃልህን ስትሰጥ ተከላቹ ከመጀመሪያው
ተኮስ በኋላ ወደ መኪናው ሮጦ መመለሱን አልመሰክር
ከም ነበር ፣ ለምን?»

«የጠየቀኝ አልነበረም ።»

«ካልጠየቁህ ያየኸውን አትመሰክርም ማለት ነው?»

የሚሰጠው መልስ አልነበረውም ። አቃቤ ህጉ ተደና
ፃጦ ይንቆራጠጥ ነበር ። ከረጅም ዝምታ በኋላ ተስፋዬ
አምስተኛውንና የመጨረሻ የመከላከያ ምስክሩን አስጠራ ።

ቀትረ ቀላል ሆኖ አንጀቱ ከጀርባው ጋር የተጣበቀ
ሰው ነበር ። አበራ ሰውዬውን አይቶት አያውቅም ። መልኩ
ቀይ ፣ ቁመናው መካከለኛ ሆኖ ፣ የግራና የቀኝ ጉንጮቹን
ማዲያት ጠብሶት ነበር ።

ተስፋዬ ፣ ቀኑን ፣ ሰአቱንና ቦታውን ጠቀሶ በዚያን ጊዜ
ሰውዬው የት እንደ ነበረ ጠየቀው ። አበራ የሰውዬውን
መልክ በተለይ አይናቹን ለማስታወስ ቻለ ። «በተባለው
ቀንና ሰአት ከግድግዳ ከወይዘሮ አለምነሽ ጓደ ጋር በገጠር

መናፈሽ በፍ ቤት አራት ፍጥር ከፍል ውስጥ ነበር፤ ስለ
ሲል በማያወላውልና ምንም ይሉኝታ በሌለበት ጆሮ በግ
ስብ ወፍራም ድምጽ መለሰለት።

«ምን ስታደርጉ እንደነበረ ለመጠየቅ አልፈልግም። ሆኖም
የርስዎና የግድፈት የወይዘሮ አለምነትን ጓዴ እውቀት ምን እንደ
ሆነና ከመቼ ጊዜ ጀምሮችሁ እንደምትተዋወቁ ያስረዱኝ።»
«አኔና ወይዘሮ አለምነት የተዋወቅነው በአስተማሪነት
ጉንደር ሄጀ በምስራቅ ጊዜ ነበር። ካምስት አመት በፊት
ይሆናል። ከተማሪዎቹ አንዱ ነበረች። በከንፈር ወዳጅነት
ሰንፍር በድንገት ወላጆቿ ዳሯት። እኔም በንዴት ያስተማሪ
ነቲን ሰራ ተውኩና ወደ አዲስ አበባ መጥቼ ሚስት አገባሁ።
ቢሆንም አዲስ አበባ በመጣች ፍጥር እንገናኝ ነበር...»

«መልካም። ወይዘሮ እልፍነሽ የሚኖሩት ጉንደር ነበር
ማለት ነው፤ አይደለም?»

«ነው።»

«መልካም። ግድፈት ወደ አዲስ አበባ የመጡት መቼ ነበር?»
«አደጋው ከመድረሱ ከሳምንት በፊት ይመስለኛል።»

«ተከሳሹ መጥቶ የተኛችሁበትን ክፍል በር ሲያንኳኳ ምን
አደረጉ?»

«መጀመሪያ ዝም አልኩ። ለሁለተኛ ጊዜ ሲያንኳኳ ማን
ነው? ብዬ ብጠይቅ መልስ ባለማግኘቴ ልብሴን ለመልበስ
ሰነሳ በፋ በህይወቴ ስለተንኳኳ ለማስፈራራት ያህል የነበረች
ኝን አንድ ጥይት ተኮሰኩ። ከዚያ የሆነውን ለማስታወስ
አልችልም።»

«ተከሳሹ በፋን ሰብሮ ሲገባ እርሷም የት እንደነበሩና ምን

እንደሆነ ለመጠየቅ አልፈልግም ። የመኪናዎን ቀለምና
አይነት ብቻ ቢነግሩኝ ይበቃል ።»

«መኪናዬ ጥቁር ፤የጀጃዬ አሁን አፒል ናት ።»

አቃቤ ሆኑ ተነስቶ ፤ «ሚጀምሩ ተከላኹ እንተ የማታው
ቀው ግንኙነት ይኑራቸው አይኑራቸው ታውቃለህ?» ብሎ
መስቀልኛ ጥያቄ ወረወረበት ።

«አላውቅም ።»

«ሚጀምሩ ከጉንደር ስትመጣ ግንኙነት የምታደርገው ካንተ
ጋር ብቻ ነው?»

«አይደለም ።»

«በምሳሌ ከተከላኹ ጋር ግንኙነት ሊኖራት ይችላል?»

«ተቃውሞ አለኝ!» ቢል ተስፋፋ ድጥፎን አሰማ ።

የመሀል ዳኛው ፤ «ተቃውሞህን አስረዳ!» አሉት ።

«መሪ ጥያቄ በመሆኑ ምስክሩ መመለስ የለበትም ።»

«ተቀብለናል ።»

አቃቤ ሆኑ ጀምሮት የነበረውን ጥያቄ ትቶ ወደ ሌላ
ሄደ ። «እሺ ፤ ከዚህ በፊት በሰው ሚስት ላይ ተይዞህ
ፍርድ ቤት ቀርቦህ አታውቅም?»

«ቀርቤአለሁ ።»

«ስንት ጊዜ?»

«ሁለት ጊዜ ።»

«የተከላኹ ጠበቃ በሩ ከተሰበረ በኋላ የት እንደነበርክ
አልጠይቅህም በማለት አልፎህ ነበር ። እኔ ግን እጠይቅ
ቅህልሁ ። የት ነበርክ?»

ሰውዬው ላብ አሰመጠው ። እየሟሸሸ ሄደ ።

«አልጋ ስር ነበርኩ ።»

ከአልጋው ስር ራቁቱን እየተጉተተ ብርክ ይዞት ሲወጣ አይኖቹ ላይ ይነበብ የነበረው ፍርሀት አበራን ትዝ አለው ። ሴትዮዋ ከዚያ ቀደም ፍጹም አጋጥመዋት የማታውቃቸውን የአበራን አይኖች እያየች፣ እየመረመረች፣ «ለምን? ለምን?» በማለት ትንፋሽ ባጠረው ድምጽ ስትጠይቀው፣ «እኔም ለምን እንደሆነ አላውቅም ። እግዚአብሔርን ጠይቁኑ!» ብሏት መውጣቱን ግምር አበራ አስታወሰ ።

ለጥቂት ጊዜ ችሎቱን ከሳድ የሆነ ዝምታ ዋጠው ። ሶስቱ ዳኞች አፍ ለአፍ ገጥመው በሹክሹክታ መነጋገር ይዘዋል ። ባለጉዳዩም፣ ለወሬ ምትኩ ባዩም፣ እጭፋሪውም ዑሉ ችሎቱን ከአፍ እስከገደፉ ስለሞላው ክፍሉ ውስጥ ከታመቀው ክስው ትንፋሽ በስተቀር ሌላ አየር የለም ። ሞትም ሆነ ሽረት መቃረቡ ለአበራ ተሰማው ። በመስከት አሻግሮ ውጭ የምትጣወተውን ጸሀይ ተመለከተ ። የዳመ ናው ጥላ መሬቱን እያኸገገው ለረገገው በአረንጓዴ መስክና በሃፎች ላይ ሲሮጥ በማየቱ ለንጹህ ቀዝቃዛ አየር ጓጓ ። ሀይወት ጠማው ። ነፍሱ የሙጥኝ አለችው ። ዋናው ጉጉቱ ግን ሉሊትን ለማነጋገር ባይችል እንኳን ባለይነት ላንዳፍታ አይቷት ሊሰናበታት ነበር ። ግን የለችም ።

አቃቤ ህጉ የፍርድ ሀሳቡን ለመስጠት እንዲህ ሲል ጀመረ ፡— «...የቀረቡት የመከላከያ ምስክሮች ሞራላቸው ከማጠራጠሩም በላይ ፣ ተከላሹ በተንኮልና በወሱታነት አለመነሳቷን አሳረጋገጡም ...የተማረ ሰው አንጉል በሁሉ

«የሕግ ምክር ቤት ስለት ያለው ቢላዋ እንደመሆኑ መጠን እንዲህ ያለውን ተከታይ አይፈጽምም ለማለት አንችልም ። በሚረዳ በተከሳሹ መካከል የነበረውን ግንኙነትና ፤ በተከሳሹና በሀይለማርያም መካከል የነበረውን አግባብ እንዳናውቅ ሁለቱም ዋና ምስክሮች በግፍ ተገድለዋል ። አጋጣሚ ላለመሆኑ የነገሩ አካባቢ ሁኔታ አይደግፍም ...

«ተከሳሹ ፈቃድ የሌለው መሳሪያ ይዞ ለምን በተለይ በዚያን እለት ከቤቱ ወጣ? በተጨማሪ ፤ ተከሳሹ የፈጸመውን ወንጀል ሳይክድ ሚቿን ለመግደል የበቃሁት ባለቤቱ መሰላች በመሳሰሉ ነው ሲል ቃሉን ሰጥቷል ። እርግጥ የተከሳሹ ባለቤት በዚያን ሰዓት ሀይለማርያም ካሳ ከሚባል ከተከሳሹ የቅርብ ጓደኛ ጋር እንደነበረች ታውቋል ። ግን ፤ ሀይለማርያም በተከሳሹ ወንድም ተገድሏል ። ገዳዩም ወዲያውኑ በገዛ እጁ ህይወቱን አሳልፎአል ። በምን ምክንያት? ምን ለመደበቅ? ወይም ምን እንዳይገለጽ ለማድረግ? ይህ ሁሉ አጋጣሚ ሊሆን አይችልም ...

«አጋጣሚ ነው ለማለት ካልቻልን ፤ አስቀድሞ የታሰበበት ፤ በወሰላታነት ፤ በቋመኛነትና በግፍ የተፈጸመ ወንጀል መሆኑን አለበት ። ስለዚህ የተከበረውን ፍርድ ቤት የምጠይቀው በአንቀጽ ፳፻፳፪ ፤ ንሑስ ቁጥር ፩ (ሀ) መሰረት የጥፋተኛነት ውሳኔ እንዲሰጠኝ ነው ።»

ተስፋዬ የፍርድ ሀሳቡን ለመሰጠት ጊዜ አልወሰደበትም። ፊት ላይ የመገረም ሁኔታ ይታይ ነበር ። ስለታም ፊት የሚሸረድ ፈገግታ ተገናኝቷል ። በታ የጠበባት ቀዋምን

ፊደል ስቅጥ አይነት ተወርውሮ ወደ ግራ ከገፈፋ የሚሄድ
ውን አፍንጣጣውን ለመንካት ምንም አልቀራትም ።
«አቃቤ ህግ ፤ ደንበኛዬ ከሰህተት የደረሰበትን ምክንያት ፤
በተለይም የሰህተቱንና የነገሩን አካባቢ ሁኔታ በቅጡ
ሳይመረምሩ ፤ የማይሆንና አግባብ የሌለው የፈጠራ ጥርጣሬ
በማምጣት ፤ በአንቀጽ ፳፻፱ ፤ ንሑስ ቁጥር ፩ (ሀ) መሰረት
ውሳኔ እንዲሰጥ መጠየቃቸው ህጋዊ መንገድ አይደለም ።
ተከላኞች በተንኮል ሳይሆን ወንጀሉን ሊፈጽም የቻለው በመ
ሳሳት ስሜት ፤ በጋጣሚ ምክንያት መሆኑን የመከላከያ ምስክር
ሮቹ እስረድተዋል ። አጋጣሚና አስገዳጅነት ያለው ፤ መገፈ
ሰን የሚለውጥ ስሜት ለመሆኑ ለማንም ግልጽ ነው ። ከዚህ
ህም ሌላ ፤ መጀመሪያ ሄዶ በር ሲደበድብ ምንም መሳሪያ
እንዳልነበረው ለማወቅ አያስቸግርም ። ከውስጥ ጥይት
ከተተኮሰ በኋላ ወደ መኪናው ሮጦ የተመለሰው የመኪ
ናውን በር ለመዝጋት ወይም ፍሬን ለመያዝ ሳይሆን ፤
መሳሪያ ለማምጣት እንደሆነ ግልጽ ነው ። ሽጉጧ በጣም
አነስተኛ በመሆኗ ላትታይ ትችላለች ። በተጨማሪ ፤ የተከ
ላኞችን የሰአሊነት ችሎታ የሚጠራጠር ካለ ችሎታውን
ለፍርድ ቤቱ ለማሳየት ዝግጁ ነኝ ። ለማንኛውም ነገር
ተከላኞች በሰህተትና በጋጣሚ ምክንያት በፈጸመው ወንጀል
ተጸጽቶ እጁን ለፍርድ ባለስልጣን መስጠቱ ይታወሳል ።
የተከበረው ፍርድ ቤት ይህን ሁሉ ተመልክቶ ተከላኞችን
በነጻ እንዲለቀው አመለክታለሁ ።»

ሌላ ዝምታ ችሎታ ላይ ወደቀ ። ከፍሉ ውስጥ
ያለው ከፍቅ እንደአላት ወላፊን የሰው ጉንዳ የሚልሰው
አየር እንኳን እንደመቀዝቀዝ አለ ። የአበራ ነፍስ እንደገና

የሙጢኝ በትል ተሰማው ። የሚሰማው ቅዝቃዜ ይሁን
ሙቀት ለይቶ ለማወቅ ስልታለም ። ያለሰሜትና ያለሀሳብ
እንደደግፈኝ ደንጊያ ፈዝዞ ቀረ ። የአንጉሉ አንዱ ክፍል
ብቻ ሉሊት! ሉሊት! እያለ ይመሀል ።

የመሀል ዳኛው ተነስተው ቆሙ ። ከህይወት በላይ
ግዙፍ መስለው ታዩት ። የአበራ ልብ እንደመቆም አለ ።
የዳኛው ከንፈሮች በሚያደርጉት እያንዳንዱ ንቅናቄ ነበር
የልቡ ትርታ የተመጠነው ። ዝግ ፤ በጣም ዝግ ያለ ድምጽ
ነው ።

«ተከላሹ ሚቻን ወይዘሮ አለምነሽ ጓዴን ለመግደል
አምኗል ። በተጨማሪም ተመስክሮበታል ። ያገዳደሩን
ሁኔታ ከመዝገቡ ስንመረምር ተከላሽ ሚቻን ሚስቱ ከሌላ
ወንድ ጋር በመባለግ ላይ ነች በሚል መሰላት በተነሳ ሰሜት
ተገፋፋቶ የገደላት ለመሆኑ ተገንዝበናል ። ይህም በወንጀ
ለኛ መቅጣት ህግ በቁጥር ፩ (፩) መሰረት ፤ ተከላሽ ፤ አድራ
ጎቱ ለያስከትል የሚችለውን እርግጠኛ ነገር በተሳሳተ
መንገድ በመገመት በሰህተት ሰሜት ተነሳሰቶ ወንጀል
መሰራቱን ያስረዳል ። ስለዚህ ተከላሽ ከፍ ባለ ደም በሚ
ያፈላ ምክንያት በሰሜት የተነሳ ሚቻን ስለገደለ በወንጀ
ለኛ መቅጣት ህግ በቁጥር ፩ (ለ) መሰረት በሰበሰበ አመት
እስራት እንዲቀጣ ፈርዶናል ።»

የአበራ ነፍስ የሙጢኝ ብላ ከተደበቀችበት ማህደር
ወጥታ በደስታ መፈንደቅ ጀመረች ። ንግግሩን ጨርሶ ጭብ
ጨባ እንደሚጠብቅ ሰው ፤ ተስፋዬ ወዲህና ወዲያ እያማ
ተረ ችሎቱን ከአፍ እስከገደፋ የሞቱትን ሰዎች ይመለከት

ጀመር ። አበራ ሶስቱን አመታት እንዴት ለማሳለፍ እንደ
ሚችል ከማሰብ አልቦዘነም ። በዝምታ ፤ ሉሊት! ሉሊት!
እያለ መጮሁንም አልተወም ።

ወዲያውኑ ፤ ገድሉ በዛብህ በፖሊሶች ታጅቦ ገባ ። አበራ
ተከላሸች የሚቆሙበትን ሳጥን ለቀቀለት ። የቀረበበት ክስ ፤
«ገድሉ በዛብህ ማህደም የሆኑትን እረጋዊ ሚስቱን ያለ
ኝን ቋሚና ተንቀሳቃሽ ሀብት ሁሉ በቁሜም ሆነ ከሞትኩም
በኋላ አውርሼዋለሁ የሚል ጽሁፍ በማጭበርበር ካስፈረ
ማቸው በኋላ ፤ መርዝ አጠጥቷቸው ሲገድላቸው ሲል መያዙ
ስለተረጋገጠበት በአጭበርባሪነትና በነፍስ መግደል ሙከራ
ለፍርድ ቀርቧል ።» የሚል ነበር ።

አበራ ከተከላሸ ሳጥን ሲወርድና ገድሉ በእግሩ ተተ
ክቶ ወደ ተከላሽ ሳጥን ሲገባ ፤ ላንዳፍታ ፤ እንዲያው ላንዳፍታ
ተያዩ ። እንዲያው የሌላውን አእምሮ ዘልቆ ለማየት ያህል
የሁለቱም አይኖች እንደጦር ተወረወሩ ። መሀል መንገድ
ላይ ተጋጩ ። ያንዱ አይን ሌላው ላይ ነጠረ — እንደመ
ብረቅ ኳስ ። እና... ከዚያ ግጭት በወጣው ብልጭታ ውስጥ
ሁለቱም ሉሊትን አፍዋት ።

፩

ከቀጠሮ ቤት ወደ ፍርድኞች መሄድ ቤት ተዛወረ ።
እንደበራቱ የቦታ ጥበት አላጋጠመውም ። በመሄድ ቤቱ
አዳራሽ ከሚገኙት ቆጦች ውስጥ አንዱ ተሰጠው ። እዚ
ህም ሆነ እዚያ የእስረኞቹ መንፈስ ምንም ያህል ልዩነት
የለውም ። የሚወራው ስለብጥብጥና ሁከት ነው ። ልዩነት
ፎካል ቀጠሮ ቤት ከነበሩት እስረኞች ይበልጥ ፍርድኞች
ስለሴትና ስለብቸኝነት ያለማቋረጥ ማውራታቸው ነው ።

በእስር ቤት የሚሰማው ብቸኝነት አበራን ደነቀው ።
ይመድና ወዳጅን በተለይ እንደልብ ከቦታ ቦታ የመዘዋወ
ርን ነጻነት በሚያስብበት ጊዜ ብቸኝነት ልቡ ውስጥ ገብቶ
ውርጭ ላይ እንዳይረ ብረት ይቀዘቅዘዋል ። በሌላ በኩል
ደግሞ በወህኔ ቤቱ ውስጥ ከእስረኞች ብዛት የተነሳ ላንዳ
ፍታ እንኳን ብቻ የመሆን እድል ስለማይገኝ ሰው መሆንና
ሰው ማየት እስኪያንገፈግፍውና እስኪያንገሸገሸው ድረስ
አስጠልቶት ያሰቃዩዋል ። እርስ በእርስ ከመጋፋት ሌላ
ምርጫ የለም ።

ስለሴት ጉዳይ ሲያስብ አንድ ያጋጠመው ነገር ትዝ
አለው ። ጧት በማለዳ ነበር ። እስረኞቹ ውጭ ወጥተው
እህይ ይሞቁ ነበር ። ወንዶቹ ከሚያድሩበት በረት በስተገራ

በኩል ከሚገኘው ሌላ ጉሮኖ የሴት እስረኞችም እንዲሁ ወጥተው ነበር ። ሴቶቹም ወንዶቹም ከሚለያዩባቸው የሽቦ አጥር ላይ ተንጠልጥለው ሩቅ ለሩቅ አይኖቻቸው እስኪፈዙ ድረስ መተያየት ላይ ሳሉ ፤ በሁለት የወንድ እስረኞች መካከል ግባ ግብ ተነሳ ። ሌሎች እስረኞች በግድ ሳይገላግሏቸው ኖሮ ተያይዘው በሞቱ ነበር ።

ጠቡ ከበረዶ በኋላ እበራ ወደ አንዱ እስረኛ ጠጋ ብሎ ፤ «ለምንድንነው የተጣሉት?» ሲል ጠየቀው ። «የአይን ቁራኛውን ስላየዘት ነው ።»

ነገሩ ውስጡ ድረስ ዘልቆ አንቀጠቀጠው ። ሆኖም ስለ ሉሊት ማሰቡን አልተወም ። ወደ ጽህፈት ቤቱ ተጠርቶ ሲሄድ ሁሉ ስለሉሊት ያስብ ነበር ። አይኑን ለማመን አልቻለም ። ሉሊት ነበረች ያስጠራቸው ። አይኑ እሷ ላይ ስለተተከለ አልፍንሽንና ተስፋዬን ዞር ብሎ እንኳን አላያቸውም ። ብቻቸውን እንዲሆኑ በማለት ሁለቱም ትተዋቸው ወጡ ። የሚያደርገው ጠፋው ። እሷ ግን ሮጣ ተጠመጠመችበት ።

በረጅም ጊዜ እንደተቃቀፉ ከቆዩ በኋላ ፤ «በሌላ ሴት የለወጥከኝ መስሎኝ ነበር ፤ እምነት እየጣልኩበህ በምሄ ድበት ጊዜ ፤ በሴት ላይ ተጋደለ የሚል ወሬ ስለሰማሁ ግራ ነፃኝ ።» አለችው ።

«ነገሩ ሳይገባኝ ቀርቶ ይቅርታ ሳታደርገልኝ ብሞት ነፍሴ የሰላም አረፍት አይኖራትም ነበር ። ከእንግዲህ ምን ይቀረኛል?»

«ሊገባኝ አልቻለም እንጂ ህይለማርያም ሊያስረዳኝ ሞክሮ ነበር ። አላመንኩትም ። ሳላምነው ህይወቴ በማለፍ ህይወቴ»

ከልቤ ለዘሰለሰም አይወጣም ፤ የሞተው ለኛ ሲል ነው ።»
«አውቃለሁ ፤ ለኛ ሲል ነው—እንደክርስቶስ ። እንዴት
ነበር አሟሟቱ?»

«ለምን እንደሆነ እንጂ ፤ ወንድምህ አዲሷ ቤት ድረስ ሲገ
ሰግሱ መጡ ። እንደሚመስለኝ አመጣጣቸው ለኔ ነበር ።
ያን ቀን እኔና ሀይለማርያም አብረን እንደነበርን አውቀዋል ።
ሲያዩት ደማቸው ተሰወጠ ። 'እንተ ጋኔን!' አሉት ። ሲያ
ሰረዳቸው ሞከረ ። 'አጥፊዬ እንተ መሆንክን ድሮውን
አውቁ ነበር!' ብለው ሽጉጣቸውን ሲመዘኩ እርጫ ወጣሁ...
በጀርባው ተንጋሉ ወደጣራ እያየ ፤ የሚያምነኝ ሰው
አጣሁ ሲል ትዝ ይለኛል...»

እንደገና ሁለቱንም ረጅም ዝምታ ዋጣቸው ። የመረረ
እንባ በዝምታ ሁለቱም አነሱ ። ከዚያ በኋላ ፤ ጭቅርታ
ካደረግሽልኝ ዘንድ የምልሽን ሰሚኝ ...እኔ እስር ቤት ሆኜ
አንቺ ውጭ ሆነሽ ...እንዴት ልበልሽ? ...አዎን ፤ አብረን
ሳለን በቅናት ተሰቃይቼ የማሰቃይሽ ሰው አሁን ምን
ይሰማኛል? ለሆነው ሁሉ እወድሻለሁ ። ጸጸት የለኝም ።
ግን ነጻነት ልሰጥሽ አፈልጋለሁ...»

«ለምን አበርዩ? ለሶስት አመት ይቅርና እስከ አለም
ፍጻሜም ድረስ ቢሆን እጠብቅሀለሁ ...»

«አውቃለሁ ። ግን ፤ ተሰቃይቼ ሳለቃይሽ አልፈልግም ።
የወህኒ ቤት ኑሮ ሰጧን ምን ያህል እንደሚለውጥ ሳስረዳሽ
አልችልም ። በከፋ ቅዥት አለም ውስጥ ስለምንኖር ሰው
ጥው አለም እንጓጓለን ። ጉጉቱ ስለማይሟላና ሩቅ ስለሚ
ሆንብን ያስቀናናል ። ከጊዜ በኋላ ሰሜቱ በሽታ ይሆናል ።

እና ተመልሰን እንደቀድሞአችን ለመሆን አንችልም ። በንጹህ መንፈስና በቅን ልቦና አሁኑኑ ብንለያይ ይሻላል። «እጠብቅሀለሁ ። አንተ የሌለህበት ህይወት ጣእም አይሰጠኝም ። አንተን በታማኝነት በመጠበቅ ያለፈውን ጥፋቴን ሁሉ እግዜር ይቅር እንዲለኝ እድል ሰጠኝ ። አንተም ባትለወጥ ትወጣለህ ብሎ አይደለም ። ማንነቱን ያወቀ ሰው ሆነህ እንደምትወጣ ተስፋ አለኝ ። ይልቅ የተወለድክበትን ቀን ምክንያት በማድረግ የገዛውልህን ስጦታ ተቀበለኝ ።»

አሻቅቦ ጣራውን ተመልከተ ። አቀርቅሮ የማማውን ጫፍ እንደ አዲስ ፍጡር አየው ። ቀና ሲል ፊትለፊት አይን ለአይን ተጋጩ ። እሱ ከታሰረ በኋላ ገደሉ በዛብ ህን አነጋግራው እንደሆነ ሲጠይቃት ቃጣውና ፤ ብጠይቃት ምን ያደርጋል ? አንድ አይነት ተስፋ ባትሰጠው መቼ እንደዚህ ያለውን እርምጃ ይወስድ ነበር ? በማለት ጥያቄውን መልሶ ዋጠው ። ቢሆንም የተናገረችው ሁሉ ከልቧ መሆኑ ቢሰማውም የወደፊት እድላቸው ያልተጣመረ መሰሉ ስለታየው ፤ «ሉልዬ አትቀየሚኝ ፤ እኔም ሆንኩ አንቺ አዲስ ህይወት ፤ አዲስ ተስፋ መሻት አለብኝ ። አዲስ ህይወት መቀበል የጀግኖች ሙያ ነው ። ሸክም ልሆንብኸ አልፈልግም ። ደህና ሁኔ ፤ » አላትና ፊቱን አዞረ...

የያዘችውን ስጦታ በቀስታ ቁጭ አድርጋ እንባዋን አያረገፈች ወደ በሩ ስትራመድ ፤ አላስችለው ብሎት ወደቧ ዞሮ በአይን ሲሸኛት ፈለገ ። ዞሮ ሲል የለችም ። «ይቅናሽ የኔ ጠይም ጣለት ነ። ሲል ባዶው ክፍል ድምጹን ወሰዶ አስተጋባ ።

፪፻፳፯፡ ክለድግስ ባሻገር

በእውን የሚታየው ፤ አካባቢውን የሚጣነው የወህኒ ቤቱ ሰገነት ብቻ ነው ።

የሀይለማርያም ድምጽ ፤ ጸሐይ ስትል በርታ ፤ ስራህ ለውን ድምህ ዝርያ ፤ ለኔ ሀውልት ይሁን ፤ እለው ፤ ክለድግስ ባሻገር መጥቶ ። ከፊት ለፊቱ በሰሌዳ ላይ ተወጥሮ የነበረው ባዶ ነጭ ሸራ ህይወት አርገዞ ነፍስ ይዘራ ዘንድ ሙሉ ህይወት ፤ ስሜቱንና ሀሳቡን አላርፎበት ይጉተጉተው ጀመር... ጸሐዩ ጠልቃ ቀኑ እስኪጨልም ድረስ ። 'ነገሩ ሌላ ቀን ነው...'

TT